

לא למכירה

גליון מס' 14 - אלול תשע"ג

בחצרות החיים

ביטאון מוסדות "פניני דוד" - ירושלים

בנשיאות מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנוניה פינטו שליט"א

אנכי ה' לא תרצח
לא יהיה לא תנאף
לא תשא לא תגנב
זכור את לא תענה
כבד את לא תחמד

זוה שער השמים

דבר המערכת

כבני מרון עוברים כל בני האדם בראש השנה לפני בורא העולם, בראש השנה יכתבו וביום הכיפורים יחתמו. כל שיעבור עלינו בשנה הקרובה – תשע"ד – נחרץ ונגזר בימים קדושים ונוראים אלה, בדיוק כפי שנכתב ונחתם בראשית השנה שעברה – תשע"ג.

כל אחד מאיתנו יכול להיזכר ביהודי שניצב בראש השנה כמו כולנו בבית הכנסת והתפלל לשנה טובה, אך בורא העולם החליט אחרת עבורו.

כולנו מכירים גם אנשים שעמדו והתפללו לשנה טובה ובסופה יכולים הם לומר שהיתה זו השנה הטובה בחייהם עד כה, בשורות טובות ודברים מפתיעים שאף לא העלו על דעתם באו ונוספו בחייהם וכמובן שגם הם נגזרו בימים הנוראים של השנה שעברה.

בעצם, למה ללכת רחוק? למה לחשוב על אחרים? לכל אחד מאיתנו היו רגעים טובים וטובים עוד יותר במהלך השנה שעברה. הכל נגזר, נכתב ונחתם בראשית השנה שעברה – בראש השנה וביום הכיפורים.

כדאי להתעורר, שווה להתכוון...

חז"ל לימדנו כי גם מתוך שמחת חג הסוכות ניתן לשאוב ישועות גדולות לכל ימות השנה, כולנו יודעים גם כי עד ליומו האחרון של חג הסוכות – יום הושענא רבא, עוד ניתן להשפיע על הנגזר עלינו למשך השנה כולה.

בידכם ביטאון "בחצרות החיים" – גליון מספר 14. בחרנו עבורכם את המיטב: התעוררות לצד שמחה משובבת נפשות – דברי תורה ומוסר מעוררים ומלהיבים מתורת מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א – לצד הגיגים פרפראות וכמובן סיפורים חדשים ועדויות מכלי ראשון על גדולי ישראל ואבות בית משפחת פינטו זיע"א, ומהנעשה ונשמע בקהילותינו ברחבי העולם כולו.

תפילתנו שנזכר כבר השנה הזאת לראות את יופיו הנאדר של הכהן הגדול בעבודתו בבית המקדש ובכניסתו לפני ולפנים לעורר עלינו רחמי שמים וכך גם את שמחת בית השואבה בימי הסוכות בבית המקדש, כשגדולי ומאורי כל הדורות ניצבים עמנו חיים – בחצרות בית ה'.

שנה טובה ומבורכת, וחג שמח!

מערכת

"בחצרות החיים"

מוסדות

"אור חיים ומשה" פריז - צרפת
Ohr Haim Ve Moche
rue du Plateau - 75019 Paris - France, 32
Tel: +331 42 08 25 40 Fax: +331 42 06 00 33
hevratpinto@aol.com

מוסדות

"אורות חיים ומשה" ניו יורק
Chevrat Pinto
West 78th St. New York NY 10024 U.S.A 207
Tel: 1 212 721 0230
Fax: 1 212 721 0195
e-mail: hevratpinto@aol.com

מוסדות

"פניני דוד" ירושלים
רחוב בית וגן 8 ירושלים
ת.ד. 16253 ירושלים 91162
טלפון: 02-6433605
פקס: 02-6433570
jerusalem@hpinto.org.il

מוסדות

"אורות חיים ומשה" אשדוד
רחוב האדמו"ר מבעלזא 43 אשדוד
טלפון: 08-8566233
פקס: 08-8521527
Ashdod@hpinto.org.il

תמונות השער:

ארון קודש החדש במוסדות
"פניני דוד" ירושלים

תזכר העצמינים

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

אלול

התורה והרוחניות;
עיקר בריאת וקיום העולם

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

ראש השנה

בכוח קול השופר
לעורר את לב האדם

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

יום כיפור

"אשרי העם יודעי תרועה"

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

סוכות

סוד האושפזין קדישין,
בכח השמחה

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

שמחת תורה

שמחת סיום והתחלת
התורה בשמחת תורה

אור זרוע

לצדיק

הרב אלישיב זצוק"ל
דברי הספד ממנו"ר שליט"א

19

אנשי אמונה

סיפורי ישועה בזכות
רבי **חיים פינטו** זיע"א
לרגל יומא דהילולא כ"ו אלול

עזר מקודש

חלק ב'

28

אורות

ומראות

מכסיקו

36

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

חנוכה

נרות החנוכה;
התבטלות והכנעה אל הקדושה

38

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

פורים

מצות מחיית עמלק בכח התורה

40

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו
מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

שובבי"ם

סגולת ומעלת ימי השובבי"ם

42

והאיש

משה

סיפורי ישועה בזכות
רבי **משה אהרן פינטו** זיע"א
לרגל יומא דהילולא ה' אלול

אלול

מזונה של הנשמה ויעודו של האדם

יתברך הבורא וישתבח היוצר, על חסדיו אשר הוא עושה עמנו בכל יום בכל עת ובכל שעה. באם נבוא היום לכתוב את חסדי השי"ת אשר הוא עושה עמנו בכל יום ויום, ובפרט בשנה הזאת, הרי שהזמן יכלה והחסדים לא יכלו. ואף גם לא יספיקו כל הדפים שבעולם להעלות על הכתב אפילו מעט מן המעט מן החסדים שה' יתברך עושה עמנו יום יום.

הוא שאנו אומרים בתפילה (תהלים קל"ו ד') לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו. כי ה' עושה עמנו נפלאות וחסדים בכל רגע. כי לעולם חסדו - החסד הוא לעולם ועד, ללא כל הפסק כלל. ואף גם אנו אומרים בתפילת "נשמת כל חי" בשבת קודש; "ואילו פינו מלא שירה כים... אין אנחנו מספיקים להודות לך גור' על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות פעמים, הטובות ניסים ונפלאות שעשית עמנו ועם אבותינו".

אבל יחד עם זאת, אין אנו בכלל מרגישים בניסים שהשי"ת עושה עמנו בכל רגע ורגע. למשל; כשאדם ישן ושנתו ערבה לו, כי אז הבורא ברוך הוא לא ינום ולא יישן, אלא הוא שומר עליו בכל רגע. האמנם. היכן ראינו זאת, להבדיל, מלך שנשאר ער כל הלילה כדי לשמור על עבדיו בשעה שהם ישנים, והוא עוד נראה כמי שמשועבד להם. אבל כך היא מידתו של הקב"ה, לשמור על עבדיו יצירי כפו מכל דבר רע.

ולא עוד, אלא שבשעת השינה הבורא ב"ה שומר על לבו של האדם שלא יחדל מלפעום, ואף לחץ הדם נשאר תקין, והדם ממשיך לזרום, והמוח ממשיך לפעול, והנשימה אינה מפסיקה ואף לא לרגע קל. כל זה מנפלאות הבורא עמנו. וכי האדם מודע בכלל לפלא אדיר זה שיש מי ששומר עליו בכל רגע בו הוא ישן.

ועל כולנה, כשאדם מתעורר משנתו, הריהו פוקח את עיניו, מתלבש, מזיז את ידיו ורגליו, ומתהלך כאחד האדם. כל זה נראה לנו די טבעי. אבל לא. גם כאן יש מי ששומר עליו שכל המערכת תפעל כראוי, ומסייע לו כל שניה ושניה. ולא בכדי אמרו חז"ל על הפסוק (תהלים ק"ו ו') כל הנשמה תהלל י'ה, על כל נשימה ונשימה יש להלל את ה' (בר"י י"ט ד'). כי באמת כאלו הם חסדיו של הבורא עמנו על כל צעד ושעל, בכל רגע ורגע.

אבל. בעוונותינו הרבים אין המצב כן. התרגלנו כל כך למצב היום יומי של הקיום שלנו, עד שנעשה המצב הקיומי שלנו לנורמלי, לטבעי, שאינו משתנה. ואם ח"ו משהו אינו הולך כשורה, כי אז אנו מלאים טענות כרימון... עד שח"ו איננו מרגישים כלל את ההשגחה הפרטית השומרת באופן פרטי על כל אחד ואחד. ואדם ישאל לעצמו למה המצב כזה, כדי שהאדם יתחזק, ויעשה עתה חשבון הנפש לפני הימים הנוראים, וקצת יחשוב ויתבונן.

הנה, הקב"ה הוא אחד ושמו אחד, ואין עוד זולתו. הוא היה הוא הווה והוא יהיה ואין עמו אל אחר ח"ו. הוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלוקים. הקב"ה הוא אֵלֶּף, היינו אחד. כי הוא נקרא אלופו של עולם (זוה"ק ח"ג טז), בבחינת אלף, האות הראשונה בכ"ב האותיות. וכידוע אלף הוא אותיות פֶּלֶא. דהיינו, שכל מעשיו של הקב"ה עמנו הם בבחינת פלא פלאים. כמ"ש "לעושה נפלאות גדולות לבדו", פלאות בכל שניה ושניה.

וכיון, שהקב"ה הוא אלף, הרי שבאותה אות אלף, האות הראשונה מכ"ב האותיות שהיא אורייתא (האות הראשונה בתיבת אורייתא היא א') הביט הקב"ה וברא את העולם, כי הרי איסתכל קודשא בריך באורייתא וברא עלמא (זוה"ק ח"ב קא: קסא). ולא רק באות א', אלא ביחד עם שאר האותיות ברא את העולם בפלאי פלאים החל מאלף ועד תיו.

כך ברא הקב"ה את העולם, על ידי הבטה בתורה שהיא פלאי פלאים. וכך נברא אדם הראשון, וממנו כל בני ישראל, שהם אחד ג"כ בבחינת אלף. ואז נעשו הכל אחד, כמו שאמרו רז"ל (זוה"ק ח"ג עג). קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הן. וישראל הם אחד, כמו שנאמר (דברי הימים א"י כ"א) ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ.

וכאשר באנו עד הלום, יש לנו לחשוב; האם את כל הבריאה הזאת שברא הקב"ה בעולמו, אף אחד לא יכול להעלותה על דעתו, פרט ליחידי סגולה היודעים את בוראם, אשר יודעים כי השי"ת בראה כדי שיהיו לה בעלים שידאגו לכל מחסורה. נשאלת איפוא השאלה: מהי מחסורה של כל הבריאה הזאת.

ברם, התשובה פשוטה ביותר. חובה על כל אדם לידע, כי אכן הקב"ה הכין לו עולם גשמי כדי להתקיים בו. אבל כל זה בתנאי שהאדם ידאג לרוחניות שבתוך הגשמיות, שהרי היא העיקר, כי היא תמצא לו לאחר מותו. ובחייו אסור לו לאדם להתלהב רק מהגשמיות, שכן היא רק מהשפה ולחוץ, המעטה החיצוני, באשר התוכן העיקרי שבפנים, שהיא התורה, אשר נמצאת בתוך הבריאה ממתנה לו כדי שיתקיים בעיקר ממנה. ללא התורה הקדושה שממנה נברא העולם, אין קיום לגשמיות.

שכן, כבר אמרנו לעיל כי הקב"ה שהוא אלופו של עולם איסתכל באורייתא וברא עלמא. דהיינו, מן הרוחניות האלוקות שהיא ההסתכלות בתורה נברא עולם מגושם. ועיקר עבודתו של האדם היא לשנות את החומר לצורה, פ' להפוך את הגשמיות לרוחניות. אבל את כל זה יוכל האדם לעשות רק אם יש לו רצון לכך.

ואם כן, חובת האדם להתקיים בעיקר מהרוחניות, והיא אשר תזון את הגשמיות, ולא להיפך. שלא יסתכל האדם רק על הגשמיות, ויחשיב את כל מה שענינו רואות מן השפה ולחוץ, ויתעלם מהעיקר שהיא התורה אשר היא זאת המקיימת את הבריאה.

הוא שאמר הנביא (ירמיה ל"ג כ"ה): אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת. באם אין רוחניות אין גשמיות. שכן הרוחניות היא שזנה את הגשמיות. ואף גם נאמר (ויקרא כ"ו ג):

אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם, ונתתי גשמיכם בעתם וגו'. דהיינו, הגשמיות היא רק טפל לתורה הקדושה, ואם תלכו בדרך התורה כי אז יהיה לכם גשמיות. שכן, רק התורה הקדושה היא שמחיה את הגשמיות.

ועוד יש לאדם לידע. בהסתלקותו לבית עולמו, לאחר מאה ועשרים שנה, לא ילכו אחריו לא כבוד, לא עושר, ולא כל מה שנראה לעיניו כדבר גשמי (אבות ו ט), ואפילו גופו ישאר בעולם הזה, וירקב בקברו. ואם כן, מה יקח עמו לנן עדן אם לא את העושר הרוחני אשר שם הקב"ה בתוך הבריאה, והוא התורה והמצוות, שהם פנימיות הבריאה שבתוכה התורה.

הנשמה הגיעה לעולם כדי לחפש מזון רוחני, כפי שהתרגלה בעולם העליון, והיא נעזרת להשגת מזונה הרוחני על ידי לימוד התורה וקיום המצוות. אבל, בעולם הזה היא נתקלת במזון גשמי. תכלית עבודת הנשמה היא, להיות אשר היתה בתוכו להפוך את הגוף הגשמי שנעשה מחומר, לחפץ של קדושה, עד שהגוף עצמו נעשה קדוש, ואינו נאכל ח"ו לאחר אריכות ימים ושנים בקבר. וכפי שהגוף נהפך לחפץ רוחני כך גם כל האיברים ושאר הדברים.

נתקלת במזון גשמי. ומהי עבודת הנשמה בעת כזאת.

תכלית עבודת הנשמה היא, להיות נעזרת על ידי הגוף אשר היתה בתוכו להפוך את הגשמי לרוחני על ידי קיום מצוות השי"ת. שהרי אם לא כן, עבור איזו תועלת נברא האדם. האם הקב"ה טרח בבריאתו רק כדי שהאדם יאכל וישתה וישן, ויהנה מכל הבלי העולם הזה, ויכעיס אותו, ואחר כך ייענש בגלל שהכעיס את בורא העולם. האם זאת היא התכלית. חייבים לפקוח את העינים ולראות כי לא עבור זה באנו לעולם הזה. לא בשביל להתענג על גשמיות, ולהכעיס את הבורא בגלל שאיננו ניזונים מהרוחניות שנתן לנו בפנימיות הבריאה.

משום כן, נתן הקב"ה לאדם תורה ומצוות, לשמור ולקיים, כדי שהנשמה תהיה ניזונה רק מרוחניות, וכך היא תהפוך את הגוף הגשמי שנעשה מחומר, לחפץ של קדושה, עד שהגוף עצמו נעשה קדוש, ואינו נאכל ח"ו לאחר אריכות ימים ושנים בקבר. וכפי שהגוף נהפך לחפץ רוחני כך גם כל האיברים ושאר הדברים.

משל למה הדבר דומה, למכונת נוסעת. היעוד של המכונת הוא להקל על האדם להגיע במהירות יתר למחוז חפצו, יותר מאשר ילך ברגליו. ואילו המטוס, יעודו הוא לעזור לאדם להגיע אל מחוז חפצו במהירות עצומה יותר. אבל איש לא שואל לשם מה המציאו את המכונת, או את המטוס, או כל כלי עזר אחר וכדו', כי הכל מבינים כי יש להם יעוד להוביל את האדם במהירות למחוז חפצו.

להבדיל, כך המצב אצל האדם. הקב"ה ברא את האדם, אבל כדי לגלות במהירות את תכליתו בעולמו, כדי שלא יטרח הרבה לחפש, כי אולי יעלה חרס בידו אם ילך לאיטו בכוחות עצמו, לכן הקב"ה נתן את התורה לבני ישראל. כדי שבעזרתה יגלו את סודות הבריאה שבתוכה גנוזה התורה, ויגלו את ההכרה האמיתית בבורא עולם, ויתאמת אצלם מהי תכליתם האמיתית בעולם הזה. וככל שהאדם עמל יותר בתורה, כך הוא מבין מהר יותר מה השי"ת רוצה ממנו, ומהי חובתו בעולמו.

ברם. כשם שהמכונת עלולה להתקלקל, וצריך לתקן אותה, או להחליף את הטעון החלפה, כדי שהיא תהיה יעילה שוב בנהיגה במהירות, כמו כן אדם עלול לטעות ח"ו בהבנת התורה, ועלול ח"ו לשנות לפי טעמו ורצונו את המצוות, עד שפעם יעשה כך ופעם כך, שהרי אינו יציב בקיומם. ומה יקרה אז; האדם עלול להגיע לידי ירידה גדולה, ומעשיו יתקלקלו, ויפסיק לעבוד את ה', וילך אנה ואנה, ואולי אף יכנס ליאוש גדול ולספיקות באמונה. ומהו תיקונו אז; התיקון האמיתי הוא החזרה בתשובה.

כאשר יחזור האדם בתשובה שלימה על עוונותיו, ויתקן את עצמו, כי אז יקבל השי"ת את תשובתו, ושוב יהיה עובד ה' במהירות ובקלות, ויגיע כפי רצון ה' ליעודו האמיתי, הרוחני. •

מזונה של הנשמה, ויעודו של האדם

יחשוב נא אדם לרגע קט, מה קורה עם נשמתו. ברגע שנשמתו מסתלקת מגופו, הרי שהגוף נשאר על הארץ. או אז הנשמה מרחפת מעל גופו, ואין לה רשות להכנס שוב לתוך גופו להחיותו. שכן אותה נשמה אין לה עכשיו שום קשר עם הגוף שהוא כולו גשמי, כי היא נקראת חלק אלוה ממעל, אותה נפח השי"ת בגוף האדם בבואו לעולם הזה, ואותה שם ה' בגוף האדם.

אבל מהי תכלית של הנשמה. הנשמה הגיעה לעולם כדי לחפש מזון רוחני, כפי שהתרגלה בעולם העליון. והיא נעזרת להשגת מזונה הרוחני על ידי לימוד התורה וקיום המצוות. אבל, בעולם הזה היא

ראש השנה

שיפור המעשים

הקב"ה נתן לנו את הימים הנוראים על מנת שנתבונן במעשינו ונעמיק בהם חקר האם הם גרמו נחת רוח לבורא יתברך או שמא הכעיסו אותו. בשעה שהאדם מתוודה על חטאיו, בכך הוא למעשה מכיר בחטא, ורק בזמן שהוא מכיר בחטא הוא יכול לעזוב אותו ולקבל עליו שמכאן ולהבא הוא לא ישוב על זה החטא לעולם. ואם האדם אינו מכיר בחטא הרי שלעולם לא יוכל לעזוב אותו ולקבל על עצמו קבלות טובות, כיון שהדבר הראשוני והבסיסי ביותר בעניין התשובה הוא הכרת החטא. הנה נראה לומר שראשי התיבות של המילים 'ראש השנה כיפור' עולים כנגד המילה 'הכרה', ללמדנו שמהותם של ימים אלו להכיר במעשינו ולידע האם היו טובים וראויים או שדורשים תיקון. וכיצד האדם יכול להגיע לידי הכרה במעשיו הרעים ולשוב עליהם, על ידי הראש, על ידי שבועה ומחשב בראשו כל מעשה שעשה האם טוב הוא או לא.

כידוע בראש השנה אנו תוקעים בשופר כיון שהשופר רומז לנו שעלינו לשפר את מעשינו ועל ידי שיפור המעשים נזכה להיות בפשרה עם הקב"ה. כתוב במתן תורה שקול השופר הלך וחזק מאד, והנה יש לעיין מה העניין של תקיעת שופר למתן תורה. וביאור הדברים שהקב"ה ידע שבכוח קול השופר לעורר את לב האדם לשפר את מעשיו. ומשום הכי הקב"ה רצה שבמעמד מתן תורה קול השופר ישמע, כדי שכל הרושם שעוד נשאר לעם ישראל מאלילות וטומאת מצרים ימחק מעליהם, וכך יהיו ראויים לקבל עליהם את התורה ולהמליך את ה' עליהם מתוך טהרה וניקיון.

ראיתי בדברי הקדוש רבי אברהם המלאך זיע"א שכתב שבשעת התקיעות צריך האדם להתבייש בבושה גדולה על מעשיו הרעים. ומביא לזה רמז מן הפסוק "בחצוצרות וקול שופר תריעו" שראשי תיבותיו כמילה 'בושה'. ולפי זה נראה לומר שכאשר האדם מתבייש לפני ה' בזמן תקיעת שופר, ודאי הוא שיבוא לידי הכרה במעשיו וישפר אותם, וכמו כן יקבל על עצמו שלא ישוב על זה החטא לעולם.

ישנו מדרש פליאה האומר שבהתקרב הימים הנוראים המלאכים שואלים את ה' מתי יחול ראש השנה, וכמו כן לקראת יום הכיפורים המלאכים שואלים את ה' מתי יחול יום הכיפורים. והנה שאלה זו ששואלים המלאכים מעוררת פליאה עצומה, וכי המלאכים שוכני מעלה אינם יודעים מתי יחול ראש השנה ויום כיפור עד שצריכים לבוא לפני ה' ולשאל אותו שאלה זו. כן ראיתי בספר 'בצל הקודש' ששואל מדוע לעניין מניין התקיעות שצריך לתקוע יש לנו ספק כמה תקיעות צריך לתקוע, הרי מצות שופר היא מצוה דאורייתא ואם כן מדוע הגמרא מתקשה ושואלת כמה תקיעות צריך לתקוע בראש השנה כדי לצאת ידי חובה.

והנה הגמרא מביאה ראייה מאימו של סיסרא שצריך לתקוע מאה תקיעות, ולכאורה זהו פלא גדול כיצד מביאים ראייה מאשה גויה שהיתה אימו של אדם רשע, הרי כביכול אנו מחזקים בזה את כוחה של הקליפה ונותנים לה משמעות.

ונראה לבאר ולומר שהבהמה מוגבלת בהבנתה ולכן היא לא פועלת מתוך מחשבה ורצון אלא על פי טבע שהקב"ה חקק בתוכה. כמו כן לבהמה אין ייעוד מיוחד בעולם אלא כל חייה הם בבחינת מלחמת קיום. לעומת זאת לאדם יש שכל ומחשבה ולכן יש לו יכולת לבחור ולהחליט, ליצור ולהתקדם וכן על זה הדרך. ומשום הכי על האדם להיזהר מאד לסור מן הרע ולעשות טוב, כיון שבשכלו ובכוחות שניתנו לו הוא יכול לבנות עולמות ולעשות דברים טובים או חלילה להחריב עולמות. ואם נתבונן הרי שהגמל מטבע בריאתו הוא עז ואכזרי ואין לו יכולת להתגבר על טבעו זה ולהיות עדין ונעים, כי כך הוא נברא וכך הוא ימות, הוא וכל

צאצאיו. לעומת זאת לאדם יש יכולת לבחור בין הטוב לרע, ועוד יותר מכך, לשפר את מידותיו ולהתגבר על התכונות השליליות שלו וזאת כיון שיש לו בינה ודעת, ורוח אלוקים ששוכנת בתוכו.

בימים הנוראים הקב"ה נותן לאדם הזדמנות להשתנות ולהוכיח את העליונות שלו על גבי החיה והבהמה וזאת על ידי כוח התשובה שעל ידו האדם יכול לשוב מחטאו ולהתעלות מעל עצמו. והנה השטן כאשר הוא רואה שעם ישראל מתחיל להתכונן לימים הנוראים, הוא מחפש בכל דרך להפריע להם את ההתקדמות בעבודת ה' כיון שיודע שביום הכיפורים זורקים אותו החוצה ולא נותנים לו את היכולת לקטרג. ולמרות שהשטן יודע שביום הכיפורים אין לו שליטה ואחיזה, הוא לעולם אינו מאבד תקווה ולכן מנסה את כוחו פעם אחר פעם. ומשום הכי הקב"ה רוצה שנתקע בשופר, כדי לבלבל את השטן ולמנוע ממנו אחיזה ושליטה על עם ישראל. ולכן ישנו גם ספק על המספר המדויק של התקיעות וכמו כן לומדים על מספר התקיעות מאימו של סיסרא, כדי שגם בזה השטן יתבלבל ויחשוב שיש לו עילה וסיבה לקטרג על עם ישראל שאינם תוקעים מספר מדויק של תקיעות וכביכול מתחברים לקליפה. אך מחשבתו של השטן אינה עולה בידו ודווקא במקום שנראה לו ששם יוכל להצר ולהזיק לישראל, בני ישראל מתברכים על שהם תוקעים בשופר ועל ידי כן באים לידי שיפור מעשיהם ופשרה עם הבורא יתברך. ואם כן מובן לנו מדוע המלאכים שואלים את ה' מתי עתידים לחול ראש השנה ויום הכיפורים, כאילו שאינם יודעים, זאת כדי לבלבל את השטן ולבטל את קטרוגו.

המילה תרועה בנוטריקון עולה 'תורה ע' דהיינו, התורה שנדרשת בשבעים פנים. ורמז יש בזה שרק על ידי לימוד התורה הקדושה ודרישתה שהאדם מקבל על עצמו, יזכה להינצל מקטרוג של השטן, לתקן ולשפר את מעשיו.

בראש השנה וביום הכיפורים פחד ויראה אוחזים בנו כיון שאנו יודעים שחיינו תלויים ועומדים על כף המאזניים. ואמנם חובה עלינו לעבוד את ה' בשמחה, אך בימים הנוראים קשה לנו לעבוד מתוך שמחה כי פחד גדול אוחז בנו. אך עלינו לדעת שאותו פחד ואותה דאגה שיש בליבנו הם בבחינת ירידה לצורך עלייה ולכן חלילה לנו להיתפס בייאוש אלא עלינו לשוב בתשובה שלימה. ובודאי שבסוף נרגיש שמחה והקלה גדולה כי התשובה לא בא לייאש את האדם אלא אדרבה, לקרב אותו אל הבורא ועל ידי כך להכניס לליבו שמחה גדולה.

נאמר "עלה אלוקים בתרועה ה' בקול שופר". כאשר האדם עומד לפני ה' עם כל העבירות במשך השנה, יש עליו דינים בבחינת 'אלוקים' שהוא שם המבטא את מידת הדין, אך כאשר שב בתשובה, בכוח התשובה שלו הוא מעלה את הדינים

שהם בבחינת אלוקים והופך אותם לשם ה' שהוא מידת הרחמים.

ישנו מדרש הממשיל משל למלך השולח את שר המס שלו ואומר לו לך לעיר פלונית שאנשיה לא שילמו לי מס וגנבו מאוצרותיי ותדרוש מהם את כספם. כאשר אנשי העיר שמעו על בואו של שר המס הם מיהרו לקבל אותו בסבר פנים יפות, ערכו לכבודו משתה והרימו לו כוס 'לחיים'. כשראה שר המס לאיזו קבלת פנים יפה הוא זכה הוא הבין שאנשי העיר מכבדים ואוהבים את המלך ולכן הם נוהגים בכבוד עם נציג המלכות, לפיכך ויתר להם על שליש מחובם. כאשר שר המס המשיך להתקדם בתוך העיר הוא ראה שעורכים לפניו עוד מסיבות ונשפים ולכן החליט לוותר להם על שליש נוסף מן החוב, עד שוויתר להם על כל יתרת החוב כיון שראה עד כמה אנשי העיר אוהבים את המלך. לפני צאתו של שר המס מן העיר הוא אמר להם שהמלך מחל להם על כל חובותיהם, אך מכאן ולהבא הם צריכים להקפיד לשלם את המיסים בזמן.

משל זה בא להמחיש לנו כיצד הקב"ה מוחל על חטאיהם של בניו בזמן שמתעוררים בתשובה לפניו. והנה קשה הוא מדוע הקב"ה מוחל לנו בשלבים, מדוע הוא לא מוחל לנו ביום אחד על כל חטאיו אלא זקוקים אנו לארבעים יום של תשובה, סליחה וכפרה המתחילים בראש חודש אלול ומסתיימים ביום הכיפורים שהוא יום החתימה. ויש להוסיף ולהקשות שהרי מצינו שיש הקונה עולמו בשעה אחת ואם כן מדוע אנו זקוקים לכל כך הרבה ימים של תשובה ומחילה ולא די לנו ביום אחד של תשובה בבחינת הנאמר "יש קונה עולמו בשעה אחת".

ואכן במהלך ההיסטוריה של עם ישראל מצינו אנשים רבים שקנו עולמם בשעה אחת כיוסף משיטה, רבי אלעזר בן דורדיא, יוסי איש צרורות וכו', ואם כן גם בזה מתחזקת השאלה אשר שאלנו, מדוע אנו זקוקים לארבעים יום של תשובה וסליחה ולא די לנו ביום אחד.

אך ביאור הדברים שהתורה ניתנה לכלל עם ישראל ולא ליחידים ובעוד שאותם יחידים יכלו לעשות תשובה בשעה אחת מתוך ריכוז גדול, כלל עם ישראל זקוק לתשובה בעלת כמה שלבים אשר לוקחת זמן ולא תשובה של שעה אחת. ומסיבה זו הקב"ה נתן לנו ארבעים יום של תשובה, כיון שרוב בני האדם זקוקים לכל ימים הללו כדי לשוב בתשובה ולא מספיק להם יום אחד. כמו כן ידוע הוא שהוולד אינו נוצר ברגע אחד אלא במשך ארבעים יום, ואמרו חז"ל שבעל תשובה כתינוק הנוול דמי ולכן זקוקים אנו לארבעים יום של תשובה, כפרה ומחילה על מנת שנהיה ראויים להיחשב כבריה חדשה הנוצרת בארבעים יום.

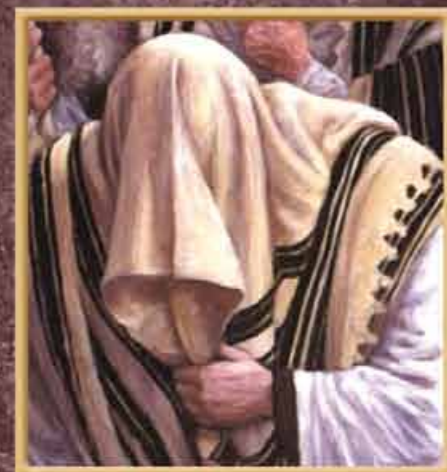
יהי רצון שזוהי השנה הזאת לשנה טובה ומלאה קבלות של עול מלכות שמים ועול התורה ושיפור המעשים אמן ואמן.

"בחצוצרות וקול שופר
תריעו" ראשי תיבותיו
כמילה 'בושה'.
ולפי זה נראה לומר
שכאשר האדם
מתבייש לפני ה'
בזמן תקיעת שופר,
ודאי הוא שיבוא לידי
שיפור מעשיו ויכיר
בהם, וכמו כן יקבל
על עצמו שלא ישוב
על זה החטא
לעולם.

יום כיפור

כי בשבילי הצרה הזאת

מובא במדרש יונה, כאשר יונה ברח באוניה מפני ה', כיון שלא רצה לשמוע לקול דברו ללכת ולהוכיח את אנשי העיר נינווה, סערה גדולה פרצה בים והאוניה חישבה להישבר. וכה מובא בלשון המדרש - "רבי חנניה אומר משבעים לשונות היו באוניה וכל אחד ואחד שיקוצו בידו שנאמר ויראו המלחים ויזעקו איש אל אלהיו נקרא איש בשם אלהיו, והיה האלהים אשר יענה ויציל אותנו מצרה זאת הוא האלהים. וקראו איש אל אלהיו ולא הועילו, ויונה בצרת נפשו נרדם וישן לו, בא אליו רב החובל ויאמר לו הרי אנו עומדים בין חיים למוות ואתה ישן, קום קרא אל אלהיך אולי יתעשת האלהים לנו ויעשה לנו ניסים כמו שעשה לכם בים סוף. אמר להם לא אכחד מכם כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם, שאוני והטילוני אל הים וישתוק מעליכם" וכו'.

הרב מברסק זצ"ל בספרו 'ימים נוראים' מביא את סיפור המעשה שארע עם יונה הנביא אשר בכוחו ללמדנו דברים הרבה. אם נתבונן בדברי המדרש הרי שיונה לקח את האחריות על עצמו ולא חשב שהסערה בים פרצה בגלל עובדי הכוכבים והמזלות שהפליגו איתו באוניה, אלא ידע "כי בשלי הסער הגדול הזה", דהיינו שהקב"ה טרף את האנייה בלב ים כעונש על כך שברח מפניו ולא שמע בקולו ללכת ולהזהיר את אנשי העיר נינווה שישוּבו ממעשיהם הרעים, כי אלמלא כן הקב"ה יחריב את עירם. וזהו לימוד גדול בעבורנו, בפרט בימים הנוראים שהינם ימים של התעוררות ותשובה, עד כמה האדם צריך להתבונן במעשיו ולחפש בהם האם הצרות שתוקפות אותו באופן פרטי או את הכלל כולו אינן כתוצאה ממעשיו הרעים. ועל כך דרשו חכמים את הפסוק "אשרי העם יודעי תרועה" - אשרי העם שיוודע להודות על העבירה שעשה ולקשר את העונש שקיבל לעבירה שעבר.

חז"ל אומרים שאם באה איזו צרה על האדם עליו לפשפש במעשיו, פשפש ולא מצא יתלה בעוון ביטול תורה. ודברים אלו שאמרו חז"ל מלמדים אותנו שאין מקרה בעולם ולכן לא תיתכן מציאות שרעה באה על האדם סתם כך במקרה, אלא מוכרח הוא שהצרה שבאה לאדם הגיעה מן השמים כדי לעורר אותו לפשפש במעשיו ולבדוק מהו הדבר הדורש תיקון. והנה לא פעם במקום

שנתעורר לחשבון נפש "כי בשלי הסער הגדול הזה" אנו מחפשים את האנשים הקשורים לכך ותולים את הסיבה לצרה שתקפה אותנו בגורמים וסיבות כאלו ואחרות במקום להתבונן ולדעת שהכל מאיתנו יתברך והוא זה שהיכה אותנו. וכגון זה אם אדם מסוים גרם לנו עוון ובגללו הפסדנו סכום כסף גדול יש לנו שתי אפשרויות להתייחס לכך - או שנדע שהכל מאיתנו יתברך ואותו אדם שרימה אותנו היה רק שליח לכך ובבחינת מקל חובלים של ה' כדי לעוררנו לתשובה, או שנעוור את עינינו בכוח ונפנה את כל כעסנו לאותו אדם שבגללו הפסדנו את כספנו, במקום לדעת שאדם זה לא היה יכול לעשות לנו מאומה אלמלא הקב"ה שלח אותו להכות אותנו.

ובשעה שאנו כועסים על בני בשר ודם שגרמו לנו רעה, במקום להודות ולהתוודות על חטאינו שהם אלו שהביאו עלינו את הצרה הזאת, הרי שדומים אנו לאותו כלב שמנסה לנשוך את המקל שהיכה אותו ואינו יודע שלא המקל היכה אותו אלא האדם שהחזיק בידו את המקל.

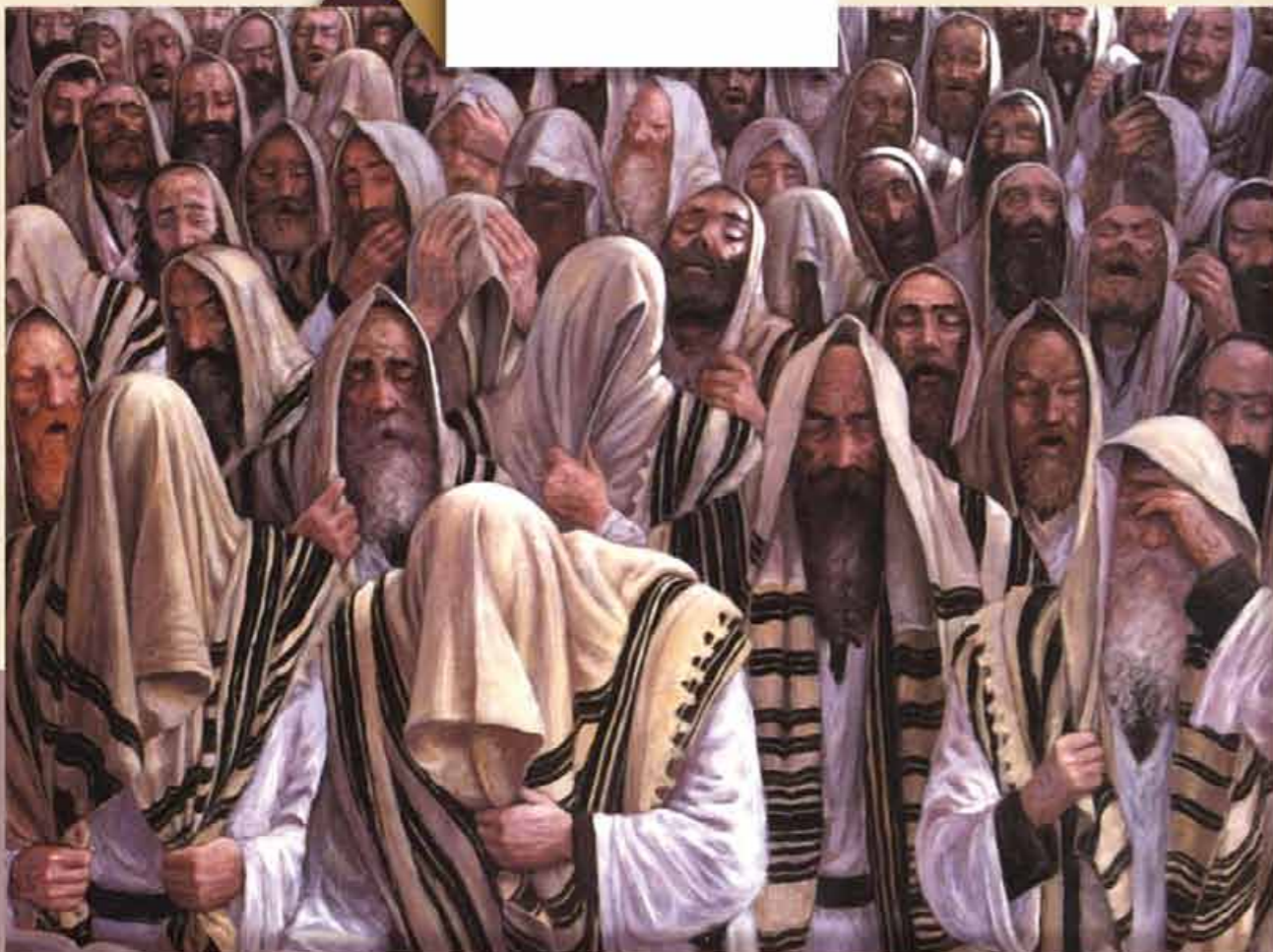
הבעיה שלנו כיום שאנו תולים את הבעיות הסובבות אותנו בכל מיני גורמים חיצוניים אך רק לא בעצמנו. לכל דבר ועניין יש לנו תירוץ והסבר נפלא רק שתמיד התירוץ או ההסבר משאירים אותנו מחוץ לתמונה ואינם מפנים כלפינו אצבע מאשימה. ועל כך אומר הרמח"ל שישנם שני

**כאשר האדם
משנן לעצמו
כי בשבילו ובגללו
באה הצרה הזאת,
יש בזה לעורר
אותו ולהעמיד
מול עיניו תמרוך
עצור עד כמה
צריך להיזהר
מן העבירה. אם
כשחטא בעבירה
זו הקב"ה הכה
אותו, כיצד יכול
הוא לשוב חזרה
על אותה עבירה,
הרי הקב"ה עלול
לשוב ולהכות אותו
פעם נוספת, ח"ו.**

סוגי עיוורים, אדם שהוא עיוור מלידה שעם כל רצונו הטוב אינו מסוגל לראות, ולעומתו אדם שמצד עצמו מסוגל לראות אך שהוא מרצונו בחר לעוור את עיניו שלא לראות את המציאות העומדת מולו. וכגון זה כאשר עיוור אמיתי עומד על שפת תהום הוא אינו מסוגל לחוש בסכנה ולכן הוא עלול ליפול, אך מנגד המעוור את עיניו בכוונה תחילה יכול גם יכול לראות את הסכנה העומדת לפניו, אך הוא ביודעין בוחר להתעלם מן הסכנה וממשיך לצעוד אל עבר התהום.

וכשם שהמשל ברור כך גם הנמשל, פעמים רבות אנו נוהגים כאותו עיוור שמעוור את עיניו בכוח וזאת על ידי שאנו מתעלמים מן המציאות האמיתית ומתכחשים לאיתותים שהקב"ה שולח לנו. במקום שנודה בפה מלא שהקב"ה הביא עלינו צרות משום חטאינו, אנו בוחרים להאשים את כל העולם, רק לא את עצמנו, אך בזה אנו למעשה מוסיפים להעניש את עצמנו, כי כאשר הקב"ה רואה שלא התעוררנו הוא מוסיף להכות אותנו במכה כואבת יותר, שמא בפעם הזאת נתעורר לתשובה.

והנה אין זה דבר של מה בכך להודות על טעויותינו ולשוב עליהם בתשובה שלימה, וכבר ביאר הרמב"ם להלכה את כל חלקי התשובה על פרטיהם ודקדוקיהם. ומכיון שחשבון הנפש וחזרה בתשובה מצריכים התבוננות והבנה, הקב"ה נתן לנו את ימי הרחמים והסליחות שבהם הקב"ה נמצא אלינו בקרבה יתרה

ומשום כן ימים אלו מסוגלים במיוחד לתשובה. והנה לא מספיק לאדם לעזוב את חטאיו ולהתוודות עליהם, אלא צריך לקבל על עצמו בקבלה גמורה שיותר לא ישוב על זה החטא לעולם. ואותה קבלה שאדם מקבל על עצמו שיותר לא יחטא בזה החטא, הרי היא כפתיחת דף חדש וכמחיקת העבר באופן מוחלט.

ויש לנו לתת דברים אל ליבנו עד כמה הקבלה לעתיד חשובה ונחוצה, כי לא פעם אנו מתעוררים לשוב בתשובה על חטא או עוון בעקבות צרה או קושי שפקדו אותנו, אך בחלוף הזמן כאשר הצרה עזבה אותנו וכבר שכחנו מהקושי והסבל שהיו מנת חלקנו, עד מהרה אנו שבים לעסוק חזרה באותו חטא שלא מכבר שבנו עליו בתשובה, ככלב השב אל קיאו. ובשעה שהקב"ה רואה שאדם פלוני שב חזרה לסורו הרע ולא התמיד בתשובתו, הוא ממחר להכות אותו במכה נוספת הקשה מקודמתה, מתוך תקווה שמא בפעם הזאת, האדם ישיכיל להבין ולידע שחלק בלתי נפרד מן התשובה הוא הקבלה לעתיד ולולא כן לתשובתו אין תוקף של ממש.

ונראה לומר שכאשר האדם משנן לעצמו כי בשבילו ובגללו באה הצרה הזאת, יש בזה לעורר אותו ולהעמיד מול עיניו תמרור עצור עד כמה צריך להיזהר מן העבירה. אם כשחטא בעבירה זו הקב"ה הכה אותך, כיצד יכול הוא לשוב חזרה על אותה עבירה, הרי הקב"ה עלול לשוב ולהכות אותו פעם נוספת, ח"ו.

ידוע הדבר שישנם גויים רבים שעושים 'תשובה' ומבקשים לכפר על עוונותיהם. והוה בידי עובדה וכאשר הייתי במרוקו נגש אלי בן המקום ושאל אותי כמה צומות היהודים צמים בשנה והתחלתי למנות לפניו את כל הצומות - צום גדליה, יום כיפור עשרה בטבת וכו'. כששמע את תשובתי הוא הרים את גבותיו בפליאה ואמר שמעלתם של הערבים גדולה משל היהודים כי הם צמים במשך חודש שלם כדי לכפר על מעשיהם. ובשומעי את דבריו של האיש המוסלמי אמרתי לעצמי שדבריו הם בבחינת שיעור מוסר בעבורנו, עד כמה אנו צריכים להתעורר ולשוב בתשובה לפני ה' ולהוסיף יותר ויותר בעבודת ה', כדי שידם של האויבים שלנו חלילה לא תהיה על העליונה.

וכעניין זה מסופר שכאשר נבוכדנצאר החל לומר שירות ותשבחות לה', בא המלאך גבריאל סתרו על פיו והשתיקו. ואומרים חז"ל שבאותה שעה שנבוכדנצאר הלל ושיבח את ה' שירותיו כל כך נעמו לפני ה' עד שהקב"ה כמעט והעדיף את שירותיו של גוי רשע זה על פני שירותיו של דוד המלך נעים זמירות ישראל. וכשראה זאת המלאך גבריאל הוא מיד ירד וסתר על פיו של נבוכדנצאר על מנת שיפסיק מיד את תשבחותיו.

ונשאלת השאלה כיצד יתכן לחשוב שהקב"ה כמעט והעדיף את שירותיו ותשבחותיו של נבוכדנצאר על פני שירותיו

"את אשר יאהב ה' יוכיח"
כיון שחפץ בתשובתו
ובחזרתו אליו. ובזה
שנשנן לעצמנו שהניסיון
שפקד אותנו אינו דבר
של מה בכך אלא "כי
בשבילי הצרה הזאת",
יקל עלינו לשוב בתשובה
שלימה לפניו יתברך ואף
להתמיד בתשובה
זו על ידי
קבלה לעתיד.

של דוד המלך, הרי דוד המלך רגל רביעי במרכבת השכינה. ותשובת הדברים שאין כל ספק שהקב"ה מעדיף את תפילותיהם ותשבחותיהם של בני העם היהודי, אך כאשר ישראל חוטאים לפני ה' ויש מצב של חרון אף והסתר פנים, מידת הדין מתווחה מעל ישראל והקטרוג גדול ולכן יש סכנה שהקב"ה יעדיף את תפילתם של הגויים על פני תפילתם של בני עם סגולה.

ויש בזה להעמידנו עד כמה צריך להיזהר ולהידבק בבורא יתברך, ואם חלילה נכשלנו בדרכנו וחטאנו לפניו, עלינו למהר ולשוב בתשובה כדי שחלילה מידת הדין לא תמתח מעלינו ואז הקב"ה עלול להעדיף ולקבל את תפילותיהם של אויבינו במקום לקבל את תפילותינו אנו. וכפי שכבר אמרנו כדי להתעורר לתשובה של אמת צריך לדעת כי בשבילי באה הצרה הזאת ולא לחפש לתלות זאת בגורמים אחרים. ורק בזמן שהאדם לוקח את האחריות על עצמו ויודע שהמכה שהקב"ה היכה אותו באה כדי לעורר אותו לתשובה, הוא אכן מתעורר לשוב בתשובה של ממש על פי כל חלקי התשובה שמנה הרמב"ם להלכה.

כאשר משה רבנו עלה למרום כדי לקבל את התורה מפי הגבורה המלאכים רצו לשורפו בהבל פיהם באומרם לפני ה' - מה לילוד אשה בינינו. כשראה משה שכלתה עליו הרעה הוא פנה אל ה' וביקש ממנו שיציל אותו מיד המלאכים, אמר הקב"ה למשה אחוז בכסא כבודי והשב בעצמך תשובה למלאכים. והנה משה רבנו עשה כמצות ה', אחז בכסא כבודו ואמר למלאכים שהוא עלה לשמים כדי להוריד את התורה לעם ישראל שיש בו יצר הרע ותאוות ולכן הוא זקוק לתורה שתורה לו כיצד ינהג וכיצד יפעל. ובעוד שלעם ישראל יש יצר הרע, הרי שלמלאכים אין יצר הרע וכל הפעולות

שפועלים הם על פי ה' יתברך ולפיכך הם אינם זקוקים לתורה, מצוות וחוקים.

ולכאורה קשה מה היתה טענת המלאכים כלפי משה, הרי הם ידעו שהתורה אינה מיועדת למלאכי השרת אלא לבני בשר ודם שיש בהם קנאה, שנאה, תאוה וכו', ומשום הכי זקוקים לתורה ואם כן מדוע ניסו להילחם במשה ולמנוע ממנו להוריד את התורה לבני ישראל. והנה נתקשיתי רבות בשאלה זו אך לאחר שהייתי באוקראינה ודברתי עם יהודי המקום מצאתי את התשובה לשאלתי.

כאשר ביקרתי באוקראינה פנו אלי הנציגים של הקהילה המקומית ואמרו לי שזוגות יהודים רבים מעדיפים לחיות יחדיו ללא נישואים כיון שאם יתחתנו האשה תצטרך ללכת לטבול במקווה, ומאחר ובמקום שהם גרים אין מקווה, הם מעדיפים לחיות בצוותא ולחטוא ללא נישואים מאשר לחטוא כשהם נשואים שאז החטא חמור יותר.

כשמעתי זאת אמרתי להם שחיים בצוותא ללא נישואים אף הם בגדר חטא חמור ולכן צריך להתארגן מהר ולערוך התרמה גדולה כדי לבנות מקווה כשר שעלות הקמתו נאמדת במאה אלף דולר. וברוך ה' זכינו ולאחר ערב התרמה שערכנו הצלחנו לגייס שמונים אלף דולר שהם עיקר הסכום הנדרש ובעזרתו הקימו מקווה כשר וטהור.

ומשום הדברים האמורים נראה לומר שהמלאכים לא רצו שמשה רבנו יוריד את התורה לעם ישראל כיון שחששו שבני ישראל ייכשלו בתורה ולא יצליחו לשמור את כל חוקותיה ומצוותיה, ואם כן מוטב שיכשלו בשוגג מבלי שהתורה תהיה בידם. מאשר יחטאו במזיד בזמן שהתורה בידם. ועל כך אמר הקב"ה למשה אחוז בכסא כבודי והשב למלאכים שעל אף שבני ישראל יהיו פושעים ומזידים ויחטאו לפני למרות התורה שבידם, עדיין אני מוכן ומזומן לקבל את תשובתם בכל עת שיפנו אלי כי ישנה מצוה מפורשת בתורה "ושבת עד ה' אלוקיך" כלומר, לאדם ניתנה היכולת והאפשרות לשוב בו ממעשיו הרעים ולהתקרב חזרה אל ה' גם אם בעבר חטא לפניו בחמורות שבעבירות.

וכדי לעוררנו ולזרזנו לקיים את מצות התשובה הקב"ה מביא עלינו צרות וניסיונות, אם מחמת שאנו בעצמנו חטאנו לפניו ואם מחמת דין ערבות הדדית הקיים בעם ישראל שבו כל יחיד ויחיד נושא את חובת הכלל גם אם בעצמו לא חטא. ולפיכך עלינו להתייחס לניסיונות והקשיים שהקב"ה מביא עלינו כמתנה מאת ה', שהרי כבר נאמר "את אשר יאהב ה' יוכיח" כיון שחפץ בתשובתו ובחזרתו אליו. ובזה שנשנן לעצמנו שהניסיון שפקד אותנו אינו דבר של מה בכך אלא "כי בשלי הסער הגדול הזה", יקל עלינו לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך ואף להתמיד בתשובה זו על ידי קבלה לעתיד, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותיו די.

עם כניסת השנה החדשה

הננו משגרים הזאת
את ברכותינו ואיחולינו קמיה,
רהני ואברכי המוסדות,
ולכל המסתופפים בחצרות מוסדותינו
ולכל ידידי תומכי ואוהדי בית
"אורות חיים ומשה"
ו"פניני דוד"
הארץ ובעולם ולכל עם ישראל

שתהא השנה
שנת הרכה והצלחה
שנת גאולה וישועה
שנת הריאות ופרנסה טובה
ונזכה כולנו לחוג את החגים הקדושים
הבאים עלינו מתוך שמחה והתעלות
שנה טובה וחג שמח!

מוסדות
"אורות חיים ומשה"
אשדוד
"פניני דוד"
ירושלים

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

סוכות

סוד האושפיזין
קדישין,
בכח השמחה

מי הסוכות הם ימים קדושים, ימים של האושפיזין קדישין, שהם אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן יוסף ודוד. ולא בכדי זכה יוסף שגם על שמו יש יום של אושפיזין, שכן יוסף הצדיק העביר על מידותיו והתנהג באופן עילאי ביותר עם אחיו, והוא זכה להיות בבחינת אדם, אדם השלם בשלימות האמיתית.

שכן, האחים עשו לו רעה במה שמכרו אותו לעבד. אבל הוא לא נקם בהם, אלא להיפך, הוא אמר להם (בראשית ג, כ) "ואתם חשבתם עלי רעה א-להים חשבה לטובה". ואף גמל לאחיו טובה תחת הרעה שעשו עמו. ולכן גם הוא זכה שיום אחד מימי הסוכות הוא יום האושפיזין שלו.

דרך זו למד יוסף הצדיק מהבורא יתברך שמו, שגם הוא לא נוקם מאדם מיד כאשר עובר עבירה ומענישו, אלא ממתיך לו שיחזור בתשובה. כמו שנאמר (יחזקאל יח, כג) "החפץ אחפץ מות רשע רשע נאם ה' הלוא בשובו מדרכיו וחייה". וכך נהג גם יוסף הצדיק ע"ה אשר נהג כאדם השלם. זאת משום שהרגיש את ה' שבתוכו. ובשל כך הסיק בעצמו שאם הקדוש ברוך הוא לא העניש את השבטים על מה שעשו, מי אני שאני אבוא להענישם.

ואכן, אדם המרגיש את הכח האלוקי בתוכו, ואינו רוצה להעניש מישהו אחר, אפילו שעשה לו רעה. אלא להיפך הוא גומל לו טובה תחת רעה הוא זה הראוי לתואר אדם, והוא זוכה למעלות גבוהות.

וכדבר הזה מצינו גם אצל משה רבינו ע"ה. והדבר יתבאר בהקדם הקושיא ששאל בני ר' רפאל שיחי' על הפסוק (במדבר יב, ג) "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". ולכאורה יש להבין מה העניין בהדגשה של מכל האדם.

ונראה ביישוב הדבר. חז"ל אומרים על פסוק זה, שכאשר הקדוש ברוך הוא אמר למשה רבינו ע"ה לכתוב פסוק זה, הוא כתב ענו חסר יו"ד. כלומר, הוא לא רצה לכתוב עניו, ואפילו דמעות הוא הוריד על זה שהוא נצרך לכתוב על עצמו שהוא ענו, ולכן כתב רק ענו חסר יו"ד. שכן, מה שמשה רבינו כתב זאת, לא על דעתו הוא כתב, אלא הקדוש ברוך הוא אמר לו לכתוב.

ולפי זה מובנת ההדגשה "מכל האדם". שכן משה רבינו ע"ה הרגיש את הענוה שיש בו מתוך תוכו ממש, ולכן לא חשב שהוא חשוב יותר מכל אדם אחר אשר על פני האדמה. אבל ה' אמר לו לכתוב מכל האדם, להדגיש כי באמת הענוה שלו היתה כה גדולה עד שהיה ענו מכל האדם, מכל האנשים שהיו על פני האדמה. ואם פסוק זה נכתב כך בתורה, זה רק משום שהקב"ה מעיד על משה שהוא כן עניו מכל האדם.

זהו מה שנאמר בתורה, שכאשר אלדד ומידד היו מתנבאים במחנה, ואז אמר לו יהושע בן נון למשה רבינו (במדבר יא, כז) "אלדד ומידד מתנבאים במחנה". ומה הם מתנבאים, משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ (סנהדרין ז, י). אבל משה רבינו השיב לו על כך (במדבר יא, כט) "ומי יתן כל עם ה' נביאים".

שכן, לכל יהודי יש חלק א-לוי ממעל. ולכן אמר לו משה רבינו במה אני חשוב יותר מכולם, ומי יתן כל עם ה' נביאים. כלומר, מדוע אני נקרא אדם, כי יש בי חלק א-לוי ממעל, שהוא שם הוי"ה במילוי אלפי"ן (כזה: יוד הא ואו הא) שעולה כמנין אד"ם. את זה, יש גם לכל בני ישראל, ואם כן אינני חשוב יותר מאשר כל בני ישראל.

וחשבתי עוד להוסיף בזה, כי הנה ידוע שכל פסוק בתורה אפשר לקרוא בלשון שאלה. ואם כן את זה כיוון משה רבינו ע"ה כאשר כתב "והאיש משה ענו מאד". כלומר, האם באמת אני ענו מכל האדם, בלשון שאלה. דהיינו, משה רבינו בכתבו כן שאל בעצמו את השאלה, מי אני שאהיה בכלל ראוי להיות נביא. וכי אני יותר גדול מכל האדם, והרי

לכולם יש חלק א-לוי ממעל, ולכל יהודי ויהודי יש שם הוי"ה בשמו, ובמה אני שונה מהם. שהרי כל יהודי ויהודי נקרא אדם שעולה כנגד שם הוי"ה במילוי אלפי"ן. וכיון שבאמת החשיב משה רבינו את עצמו לכולם, לאדם שלא חשוב יותר מאף יהודי אחר, לכן זכה לכל המעלות שזכה להן, והוא נתן את התורה לישראל, והיה ראש הנביאים.

ובזה נוכל להבין את ענין האושפיזין בחג הסוכות. הנה ראשי התיבות של ששת האושפיזין הראשונים; אברהם, יצחק, יעקב, משה אהרן, יוסף, עולה בגימטריא שבעים ושניים. כמנין שם ע"ב שהוא אחד משמותיו של הקדוש ברוך הוא (זוה"ק ח"ב קלב). וזה מרומז בפסוק (שמות יט, ט) "ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן".

ומכאן רואים עד כמה האבות הקדושים היו מקורבים להקדוש ברוך הוא, עד שהוא ממש שכן בתוכם, בעב הענן, הקדוש ברוך הוא היה בתוך השמות שלהם. וכדאיתא בזוה"ק (שם) וזה לשונו: שמה דע"ב כלילא ברזא דאבהן ימינא ושמאלא ואמצעינא. עד כאן.

[ואף שאמנם לא הכנסנו את דוד בחשבון של עב. אבל אפשר גם לחשב גם אותו. דהנה ראשי תיבות של אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד עולה כמנין 'בעב' (עם ב' האותיות של "עב"). ונמצא שיש לנו כאן שם ה' מפורש שרמוז בשבעה אושפיזין קדישין. כל זאת משום שהם נקראים אדם, אדם בתכלית השלימות. וכך כל אדם, אם הוא מקיים תורה ומצוות נקרא אדם]. ובזה מובן מדוע שמותיהם של שבעת האושפיזין מרומזים בדווקא במילים "בעב הענן". כי ענן זה ענין של גשמיות. והסיבה שהקדוש ברוך הוא קורא לעם ישראל הצדיקים בשם אדם, משום שהם מבטלים את הענן שבהם. בגלל שהם מבטלים את החושך, הם מבטלים את הגשמיות שבהם. ובגלל שהגיעו למצב הזה של ביטול הגשמיות שזה ענן, אז הם נקראים עב, והם שמו של הקדוש ברוך הוא. והדבר ממש נורא ואיום, כי הקדוש ברוך הוא אומר על עצמו "הנה אנכי בא אליך בעב הענן", אני בא אליך בתוך כל האבות הקדושים והאושפיזין קדישין. ●

שמשם שואבין רוח הקודש, בשמחה

ולפי הדברים הללו, נוכל להסביר את ענין שמחת בית השואבה שהיה בחג הסוכות. בשמחת בית השואבה האדם היה שואב רוח הקודש (ירושלמי סוכה פ"ה, א). ומהי שמחה? גם כאשר אדם עייף ואין לו כח לשמוח, הוא מתגבר על העייפות ורוקד ושמח, כי השמחה היא ענין בפנימיות האדם.

והנה ראשי תיבות של שמחת בית שואבה הם אותיות בשש. והוא על פי מה שנאמר בשעה שבני ישראל עשו את העגל (שמות לב, א) "וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר". וזה גם גימטריא של 'בשקר'. כלומר, כאשר האדם שמח בעבודת ה', בזה הוא מתקן את חטא העגל שנקרא שקר.

וכבר הסברתי בדבר בביאור ענין חטא העגל. עגל רומז לכסף, עגל זה מושג כללי לאדם שעושה עבירה, לאדם שואהב להסתכל במכשיר הטמא. ואם כן, כאשר הוא מתגבר על זה והוא עובד את ה' בשמחה, הרי שבזה הוא מתקן את חטא העגל. כי חטא העגל זה לא רק חטא שעשו אבותינו, אלא עגל זה כל הסוגים של עבודה זרה. כל דבר שהוא לא רוחני אלא גשמי, ואתה אוהב את זה, זה נקרא עגל. אבל אדם שעובד את ה' בשמחה, אז על ידי השמחה של קדושה, האדם מתקן את החטא של העגל, את העבודה זרה שלו.

והדבר גם מרומז בסופי התיבות של 'שמחת בית השואבה' שעולים בגימטריא (ע"כ) כמנין 'שורש'. דהיינו, שעל ידי השמחה שאדם שמח בעבודת ה', הוא עוקר את השורש של העבודה זרה שהיא רמוזה בראשי תיבות של שמחת בית שואבה, ראשי תיבות בשש שהוא בחינת עבודה זרה שהיא שקר. ואת זה ראינו אצל הרבה צדיקים, דוגמת הבעל שם טוב זי"ע"א. שעל ידי עבודת ה' בשמחה, הם עקרו את העבודה זרה מן השורש.

ואמנם, שמחה של תורה זה תיקון של "וירא העם כי בשש משה" (שמות לב, א), וזה תיקון העגל. שהרי כאשר האדם מתקשר עם השק, הוא נופל. והתיקון לכך זה שמחה. האויב הגדול של היצר הרע, זה כשהוא רואה אדם כשהוא שמח. שכן כידוע הכח של השטן זה רק יגון ואנחה, ועל ידי השמחה הוא מאבד את כוחו כדכתיב (ישעיה לה, ט) "ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה". שהשמחה מניסה את היגון והעצבות, והבן.

ולפי זה מובנת ההלכה, מדוע לאבל אסור ללמוד תורה (ש"ע י"ד שפד, א). כי תורה צריכים ללמוד בשמחה, ואבל לא יכול ללמוד תורה בשמחה. וכמו שאונו פטור מתפילין (קיצור ש"ע קצו, ו), כי גם התפילה צריכה להיות בשמחה, כמו שנאמר (תהילים ק, ב) "עבדו את ה' בשמחה". ואונו שאביו מת, אינו יכול לשמוח. ולכן הוא פטור מתפילה, פטור מקריאת שמע ומכל המצוות האחרות כל זמן שהוא אונו.

נמצא אפוא, שעל ידי השמחה של שמחת בית השואבה שהיא ראשי תבות של 'בשש', אנחנו מתקנים ועוקרים מן השורש את השקר המרומז במילה 'בשש'. ולכן אמרו חז"ל שבני ישראל שאבו רוח הקודש בשמחת בית השואבה. וזאת גם הסיבה שבשמחת בית השואבה אנחנו זוכים שהאבות הקדושים באים. כי הסוכה מרמזת על עב, שכן היא זכר לענני הכבוד. והאבות הקדושים באים לסוכה בעב הענן, והם המה הנקראים אדם, ובגלל זה שם ה' נקרא עליהם.

ואם האבות באים אלינו לסוכה, אז בודאי אנחנו מושפעים מהם לטובה. ועל ידי השפע שאנחנו מושפעים מהם בענן שזה הסוכה, אנחנו מתקנים הרבה ועושים תיקון גדול, בכך שאנחנו עובדים את ה' בשמחה. ובזה אנחנו מגלים להקדוש ברוך הוא עד כמה אנחנו אוהבים אותו, דרך התורה הקדושה ובכח מידת השמחה.

שמחת תורה

שמחת סיום והתחלת התורה בשמחת תורה

התורה הקדושה מתחילה בתיבת בראשית, ב' ראשית, הרומזת על שני העולמות, העולם הזה והעולם הבא ששניהם בבחינת ראשית. העולם הזה מעלה את האדם להיות ראשית רק אם יתגבר על היצר הרע, ואילו העולם הבא הוא ראשית לאדם אשר ממשיך להתעלות בו אף לאחר מותו, כי התורה והמצוות ממשיכות להגן על האדם לאחר מאה ועשרים של.

בד בבד עם זאת, התורה מסיימת מענין פטירתו של משה רבינו ע"ה. אבל במקום להתאבל על פטירת משה רבינו, הרי שאנו שמחים ביותר בחג שמחת תורה. ולמה, כיון שאין העיקר הוא הסוף, אלא ההתחלה, ענין הבראשית. וכן מצינו לחז"ל שאמרו (ברכות יז.) אשרי מי שעמלו בתורה, גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב, כי זה מביא שמחה לכל אחד שתיקן את הכל.

לכן על כך יש לאדם לדאוג כל ימיו, שזמנו לא ילך לריק בשנות צעירותו מבלי לעסוק בתורה שנקראת ראשית (בר' א' ו'), ונקראת תורת אמת (ברכות ה.). ואף גם רמז יש בדבר: סופי תיבות של המילים בראשית ברא אלוקים הוא אמת.

משום כן, במקום להצטער בשמחת תורה על שאנו מסיימים את התורה, אנו שמחים ביותר על שזכינו אכן לסיים את התורה אבל גם להתחילה מחדש, מבראשית. זאת כדי לחדש בה עוד ועוד חידושים, ואף לחדש את האמונה שה' אחד ושמו אחד, והוא יתברך ממשיך לקיים אותנו ולחזק אותנו לעבודתו יתברך, על ידי כך שאנו לומדים את תורתו ומקיימים אותה, ואז מתקיים בנו מאמרם ז"ל (אבות סוף פ"ה) הפוך בה והפוך בה דכולה בה, כי אם לא כן, עלול האדם ליפול ולא לקום.

אשר על כן, עלינו לדעת, כי לא שייך כלל סוף אצל אדם מישראל. ואפילו אדם רשע, אין הקב"ה נותן לו למות מיד, אלא הוא מחכה לו שמה ישוב, כמו שנאמר (שמואל-ב' י"ד י"ד) וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נידח. ואף כאשר נראה הדבר לכאורה שיש סוף וקץ לאדם, אינו כן, אלא מיד מתחיל ניצוץ חדש להאיר בעדו, ניצוץ של בראשית. וכי אז הקב"ה מקדים רפואה למכה (שהש"ר ד' י"ב), ועד שלא יכבה נרו של זה מתחיל נר אחר להאיר את החשכה.

וכבר מצינו כן בדברי האור החיים הקדוש (במדבר כ"ה י"ד) על הפסוק "ושם איש ישראל המוכה" וגו', וז"ל: על פי מה שקדם לנו מדברי המקובלים שלא ידח נידח מכל ניצוץ הקדושה וגו', והגם שיריע איש ישראל, סוף כל סוף יחזור לשורשו וגו'.

ודבר זה כבר מרומז בתורה, שכן סופי תיבות של "לעיני כל ישראל" הוא ליל, כלומר, על אף שהדבר נראה בחינת לילה, חושך וערפל, עם צרות ונסיונות, עם כל זה מתחילה התורה מיד "בראשית ברא אלוקים". דהיינו, כאשר יש חושך ואפילה אצל האדם, ולא נראה לו כי יזרח עליו אור, מיד הקב"ה פודה ומציל אותו ושולח אור להאיר אותו, ועושה אותו כברייה חדשה, ובורא את

עולמו מחדש. אבל העיקר הוא: אמונה ובטחון של כל איש ישראל בהש"ת, שלא להתייאש כלל.

וסימוכין לדבר מצינו כי הש"ת בורא אור מתי שכבר נראה כי הנה החושך יכסה ארץ. דוד המלך ע"ה אומר (תהילים קל"ט י"א) אך חושך ישופני ולילה אור בעדני. ודרשו על כך חז"ל (פסחים ב:) כי דוד המלך אמר; אני אמרתי אך חושך ישופני לעולם הבא, עכשיו העוה"ז שהוא דומה ללילה אור בעדני. כי מן החושך זורח האור, בבחינת מה שנאמר (ירמיה ל' ז') ועת צרה היא ליעקב וממנה ייושע, וכדברי מרן השפת אמת זיע"א מגור, כי מן הצרה עצמה זורחת הישועה לעם ישראל.

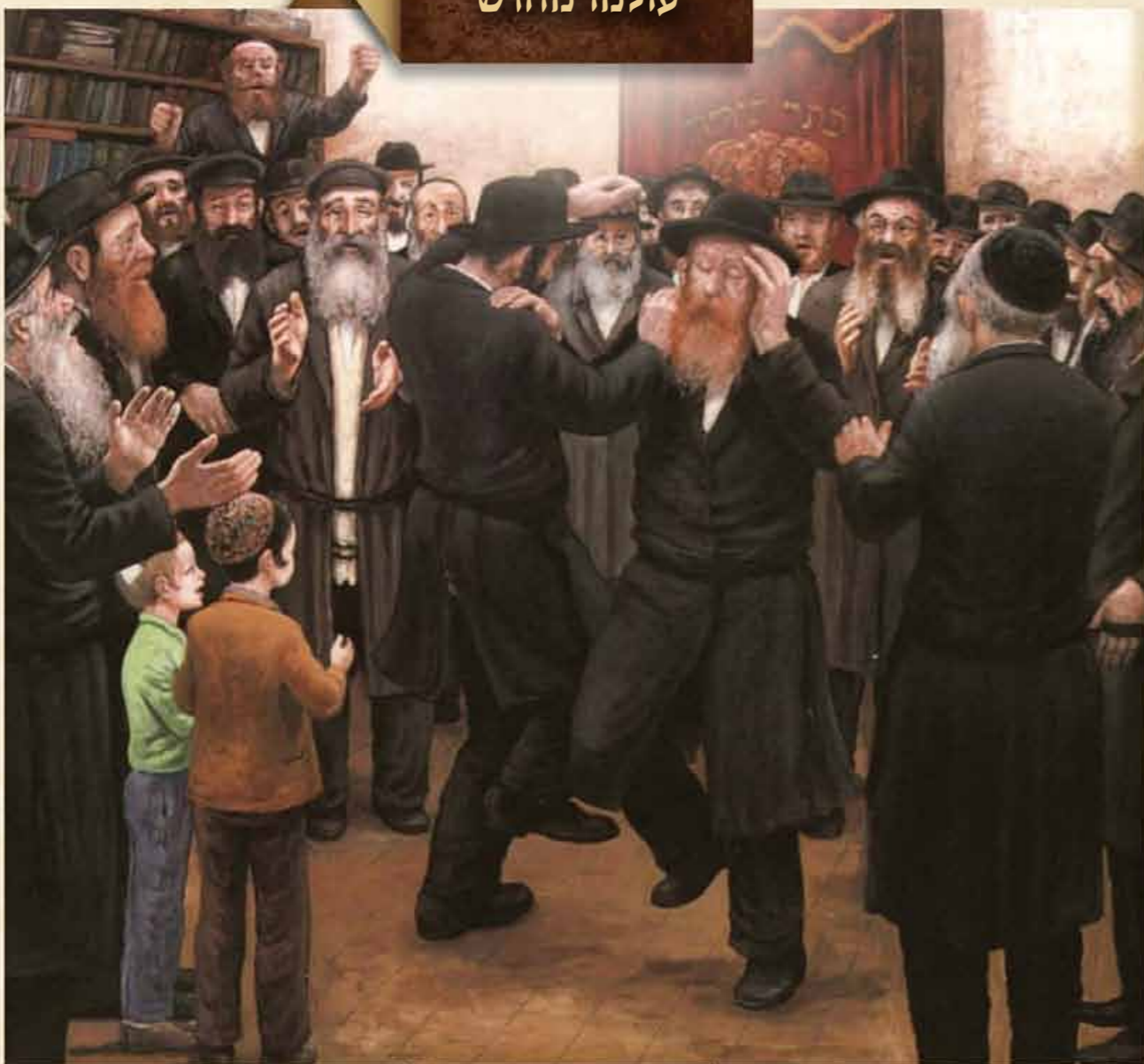
וחשבתי בזה, כי הנה בשירת הים גם נאמר (שמות ט"ו ב') עזי וזמרת י-ה ויהי לי לישועה. והרי ויהי הוא לשון צער (מגילה י:), ואם כן מהו הקשר בין צער לבין ענין של ישועה. אלא כמו שאמרנו, כי דווקא בשעה שבאה לאדם איזו צרה,

כאשר יש חושך ואפילה אצל האדם, ולא נראה לו כי יזרח עליו אור, מיד הקב"ה פודה ומציל אותו ושולח אור להאיר אותו, ועושה אותו כברייה חדשה, ובורא את עולמו מחדש

ממנה עצמה הוא נושע, ואז באה לו הישועה מאת הש"ת.

ואף גם אמרו חז"ל (פסחים ב.) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנה. החמץ רומז ליצר הרע כידוע (זה"ק ח"א רכו:), שכן הוא שאור שבעיסה אשר מחמץ את לבותנו מעבודת הש"ת (ברכות יז. ורש"י שם). וכיצד מסלקין את היצר הרע מלבותנו, לאור הנה, על ידי תורה ומצוות, כמו שכתוב (משלי ו' כ"ג) כי נר מצוה ותורה אור.

ובביאור הדבר. כאשר אדם רואה כי יסורין באין עליו, וכי חושך מכסה אותו, עליו לבדוק מיד אולי יש חמץ בלבו, ותיכף עליו לחזק את האמונה בלבו בלב יפול בזרועות הייאוש. וכי אז בוודאי הוא זוכה כי הש"ת זוכר אותו ומזמן לו את אותם ב' ראשית, את העוה"ב בכך שעמד בנסיון, ואת העולם הזה, בכך שה' זוכרנו כאן להיות בריה חדשה, ולחדש אותו לעבודתו יתברך. וזהו הקשר של סוף התורה ותחילתה. •

אוי לה, לספינה שאבד קברניטה

דברי הספד והתעוררות
שנאמרו ע"י מורנו ורבנו
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ככלות השנה להסתלקותו של מרן פוסק הדור
רבנו יוסף שלום אלישיב זצוק"ל זיע"א
בבית המדרש "אורות חיים ומשה" אשדוד

"יתומים היינו אין אב" (איכה ה' ג')

ועל פי זה נבוא לבאר את הכתוב בפרשת השבוע, שבה נסתלק הצדיק - מטות מסעי. הקב"ה מצווה את משה לאמור (במדבר ל"א) "נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים" אחר תאסף אל עמיק" תלה הכתוב מיתתו של משה במלחמת מדין, ואף על פי כן משה רבנו לא התמהמה וגם כאשר שמע שמיתתו תלויה בדבר, עשה בשמחה ולא איחר (ספרי). ותמוה, לשם מה הוצרך להודיע למשה שמיתתו קשורה במלחמת מדין, מדוע לא היה די לצוות באופן ברור ופשוט "צא והילחם במדין" מבלי להזכיר לו את מיתתו?

אלא נראה לי לומר כי גם כאן ביקש הקב"ה ללמדנו מוסר השכל שסילוקן של צדיקים בא מפני עוונות הדור, ומיתתם מכפרת כקרבן על חטאינו. וכיוון שחטאו ישראל בבנות מדין ונצמדו לבעל פעור, נעשה עליהם קטרוג גדול ונורא בשמים - הן מפני חטא הזימה והן מפני שהשתחוו לעבודה זרה. וחרה אפו בהם, והיו ישראל זקוקים למחילה ולכפרה. לכן ציווה ה' למשה ראשית "נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים" שיקום להילחם בהם מלחמת חורמה, אולם לא די בכך אלא "אחר תאסף אל עמיק" כדי שמיתתו תהא בעבורם כקרבן כפרה לכפר על עוונותיהם.

לכן חובה עלינו להתחזק בשעה קשה זו. וכולנו צריכים לפשפש במעשינו ולערוך חשבון נפש בדרכינו, לבחון אלו חטאים מצויים בידינו אשר בגינם נלקח הצדיק מעמנו. ואם הקב"ה נטל את הצדיק כקרבן

לצערנו ולדאבון
ליבנו הוא הלך
למנוחות ואותנו
עזב לאנחות
שבורים ורצוצים
בתוך ים
סוער וגועש.
פנה הודה של
תורה, פנה זיוה,
פנה הדרה של
קדושה וטהרה
מישראל,
והעולם נעשה חסר
ומיותם מהשפעת
התורה של אותו
צדיק ע"ה

באשמתינו. כי אם היינו ראויים לו, בוודאי שהקב"ה היה משאירו עימנו. אולם עוונותינו הם שגרמו להסתלקותו של הצדיק, והוא נלקח כקרבן כפרה בעדנו. ועל כך אומרת הגמרא (ירושלמי ברכות ב') "דודי ירד לגנו... לרעות בגנים וללקוט שושנים" אלו הצדיקים. ובשעה שישראל מכעיסין אותו, הוא מסלק את הצדיקים שביניהם. וכן אומר הכתוב (ישעיה נ"ז א') "כי מפני הרעה נאסף הצדיק" כלומר מפני רעתנו, מפני שהכעסנו את בוראנו ונטשנו תורתו, אסף הקב"ה את הצדיק כדי שיהא כקרבן המכפר בעדנו.

בתשעה באב, שהוא יום שריפת בית אלוקינו קוראים את מגילת איכה בה נאמר (שם ב' ב') "בלע ה' ולא חמל את כל נאות יעקב הרס בעברתו מבצרי בת יהודה". ואף כאן ישנו רמז למיתת הצדיקים מפני עוונות הדור. כי כל עוד שהצדיק נמצא עימנו ושוכן בתוכנו - הוא מבצרנו והוא עומד לנו כמגן וכחומה להושיענו מכל מיני פורענויות ולהצילנו מכל דבר רע. ועל כך אומרים בתפילה "היו לנו לחומה ולמחסה ביום זעם". אולם כאשר רואה הקב"ה שישראל הגדילו עוונות עד לשמים, אזי בתמורה הוא לוקח את הצדיק שעמד לנו עד עתה כחומה בצורה. וזהו "הרס בעברתו מבצרי בת יהודה". "בעברתו" אותיות בעבירות, כלומר מפני העבירות והפשעים שבדור - הורס הקב"ה את "מבצרי בת יהודה" אלו הצדיקים העומדים לנו כמבצר חזק להגן בעדנו ולשומרנו מכל רע.

את כפתורי חולצתו! נכדיו אשר לנו בביתו סייעו לו בכך. אך דבר פלא הוא, שכאשר התיישב אל מול הגמרא וצלל לעומק הבנתה - לפתע לא ניכר היה עליו שמץ חולשה. דומה כאילו היה בשיא כוחו ואוננו... שעות ארוכות למן השעה שתיים לפנות בוקר ועד לזמן תפילת השחרית, ישוב היה כעלם צעיר לימים אל מול הגמרא הפתוחה, לומד במתיקות נפלאה ובקול ערב.

זכורני שכאשר קיבל קהל לזמן מצומצם וקצוב, גם אז ראיתיו כשהגמרא פתוחה לפניו, ובין גברא לגברא היה מעיין בה. מעולם לא פסק פומיה מגירסא. הוא ידע להעריך נכונה את הזמן היקר, וכל רגע היה מנוצל עד תום לתורה. לכן זכה להיות בקיא עצום בכל מכמני התורה הקדושה, וכל רו לא אניס ליה. בעצרת הספד והתעוררות לזכרו, התבטא עליו חתנו הגדול הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א ש"יבלח"א, ואמר "מעולם לא הצלחתי לחדש לו אפילו דבר אחד בלימוד(!) הייתה לו שליטה מופלאה בכל מכמני התורה".

ואם בתקופה כה קשה, בעיצומה של האבלות על חורבן בית המקדש, דווקא בה אירע אסון וחורבן כה גדול בהסתלקותו של מרן זיע"א - הרי חובה גדולה מוטלת על כל אחד ואחד מאיתנו לבכות ולהתאבל כראוי על שני החורבנות יחד. וזאת עלינו לדעת, כי כשם שבית המקדש חרב מפני עוונותינו ופשעינו, כך גם הצדיק נסתלק מעימנו

על אדם כשר, הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו. על הצדיק עצמו איננו בוכים ומזילים דמעות, כי הרי הוא מילא את ייעודו בעולם הזה על הצד הטוב ביותר ועשה את תפקידו במסירות ובנאמנות, והשיב את נשמתו לבוראה כשהיא זכה וטהורה. וכעת הגיע זמנו לבוא אל מקום מנוחתו בגן עדן וליהנות מזיו השכינה הקדושה ולאכול מפירות עמלו. ובוודאי שמלאכי השרת ששים לקראתו להקביל את פניו באהבה ובחיבה יתירה, ואף הקב"ה שמח בבואו והשכינה הקדושה יוצאת לקדם את פניו. כמו שאמרו חז"ל (מועד קטן כה:): "רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי צדיק". לכן על הצדיק עצמו איננו בוכים, אך אנו מבכים מרה על עצמנו שכעת נותרנו בודדים וגלמודים ללא מנהיג ומבלי מורה דרך, יתומים היינו ואין אב. לצערנו ולדאבון ליבנו הוא הלך למנוחות ואותנו עזב לאנחות - שבורים ורצוצים בתוך ים סוער וגועש. פנה הודה של תורה, פנה זיוה, פנה הדרה של קדושה וטהרה מישראל, והעולם נעשה חסר ומיותם מהשפעת התורה של אותו צדיק ע"ה.

התמדתו המופלאה בתורה הייתה למעלה מכוחות אנוש, ללא שיעור וללא גבולות. במשך כל ימי חייו התגבר כארי לקום לעבודת בוראו. מדי לילה ולילה כבר בשעה שתיים לפנות בוקר, היה קם בזריזות לעסוק בתורה בעמל וביגיעה רבה. בשנותיו האחרונות היה חלוש כל כך, וכוחותיו לא עמדו לו אף לרכוש

תאספנו כולנו כאחד כדי לספוד לרבן של ישראל, מרן פוסק הדור הגאון האדיר רבנו יוסף שלום אלישיב זצוק"ל זיע"א. חבל על דאבדן ולא משתכחין. ובאמת שאיני חש עצמי ראוי לעמוד ולדבר בשבחו של הענק שבענקי הרוח, כי מי אני הקטן ממעש שאבוא לספר במעלותיו ובגדולתו. כל חייו התנהלו בצניעות אופיינית מופלאה, וידע בחכמתו להסתיר את כל הנהגותיו הקדושות - וכך רב הנסתר על הנגלה. אין מי שיוכל להספידו כראוי לרום ערכו ומעלתו. ובכל זאת לפוטרו בלא כלום אי אפשר, שהרי אמרו חז"ל (שבת קה:): כל המתעצל בהספדו של חכם, אינו מאריך ימים רח"ל. לכן נעסוק ככל יכולתנו בהספדו של הצדיק כדי שנלמד ממעשיו הטובים, ואף אנו נשתדל ללכת באורחותיו וליטול מעט מהנהגותיו הקדושות.

חז"ל אומרים (ראש השנה יח:): קשה סילוקן של צדיקים כשריפת בית אלוקינו. בימים הללו, ימי בין המצרים בהם אנו מתאבלים על חורבן בית המקדש ועל גלות השכינה הקדושה - לפתע הושברנו שבר על שבר בהילקח מעימנו ארון ברית ה'. הצדיקים הם בבחינת בית המקדש, מפני שגופם נהפך לזך וטהור כדוגמת המשכן, וכמקום ראוי לשכינה שתדור בקרבנו. וברגע שנפטר הצדיק ונשמתו עלתה לגנזי מרומים, הרי כאילו נחרב בית המקדש בימינו, ועל כך ראוי לספוד ולבכות. ואמרו חז"ל (שבת קה:): כל המוריד דמעות

עזרד לקודש

חלק ב'

למה לרגש בביסא עתיק יולין • על חזר בלב וכטאב לצול חיים • על
בח תפילות הרבים בהילולא הקדושה • על דרשן לא יהודי שסחף
המונים • כשהנפס לתגלה ב...ארגז בוסנים • לי הביט תינוק בן-יולנו
להילולת הצדיק ולמדוע • ולמה העניין לקפוץ בהילולת הצדיק.

הצדיק הקדוש רבי חיים פינקל זיע"ט נודע כאחד מגדולי הצדיקים
שבכל הדורות. סיפורי מופת נפוליו "טבע" לו חוקיות גשניות הילכו
סביבותיו בחייו ואף לאחר הסתלקותו לן העולם. בצרור סיפורים זה
נאספו כלם עדויות למקורות ראשונים על מקרים מופלאים שבהם
הציץ בורא העולם על ברואיו ברחמים עצומים, בזכות הצדיק רבי
חיים פינקל זצ"ל. בתוכם סיפורים שהתרחשו ביליון אנו, עם אנשים
החיים עליון היום, לעיני קהל ועדה ללא השתאנות. אלה הם סיפורי
אלוהים וישועות של באי ההילולא הקדושה למאגדור שבארקון ועד
למיטלי שבארה"ב ולמארכ הקודש ועד לצרפת.

למאת הרב יוסף טלקובי

פטירתו של מורנו ורבונו זצוק"ל, אוי לו לעולם
שאבד מנהיגו ואוי לה לספינה שאבד קברניטה.
זקוקים אנו למנהיגים ולמורי דרך שיהיו לנו
לעיניים כדרגותו של מרן זצוק"ל. ובני התורה
היקרים כל אחד ואחד צריך לקבל על עצמו
בקבלה אמיתית ונחושה להיות ממשיך דרכו, הן
בלמדנות וגאונות והן ביראת שמים והן בקדושה
ובטהרה. ואל ינהג האדם בענווה מעושה לומר
"מי אני מה חיי שאגיע למעלתו של אותו גאון
אשר היה יחיד בדורו" כי כבר לימדונו חז"ל שאין
דבר העומד בפני הרצון. ואם יבואו בלב האדם
שאיפה אמיתית ורצון כביר לגדלות ולעלייה
רוחנית, בוודאי שהקב"ה יהא בעזרו להגשים את
שאיפתו הטהורה. והוא אכן יזכה להגיע אל פסגת
המעלות וכמו שאמרו (שבת קד) הבא להיטהר
מסייעין אותו.

בוא וראה את לשון הרמב"ם (הלכות תשובה
פ"ה ה"ב) כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה
רבנו. לא רק כהגאון מוילנא זצוק"ל, ולא רק
כרבנו חיים מוולוז'ין זצוק"ל, אלא כמשה רבנו
ע"ה שהיה בחיר כל הנבראים כולם. וכן איתא
(תנא דבי אליהו כב) וזה לשונו - חייב כל אדם
לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותיי אברהם
יצחק ויעקב. הרי לנו שאם ירצה האדם באמת
ובתמים לעלות בהר ה' ולהעפיל אל דרגות
נשגבות בקדושה ובטהרה, ויצעד במסירות נפש
למען השגת המטרה הנעלה הזו - אכן חפץ ה' בידו
יצליח, ואין ספק שהקב"ה ישלח לו שפע רב של
סייעתא דשמיא ממרומים לעלות במסילה העולה
בית א-ל ולמלא כל משאלותיו הרוחניות.

יהי רצון שזכותו הגדולה של מרן זצוק"ל תעמוד
לנו, ויחיש הקב"ה לגאלנו בקרוב גאולת עולמים,
ותחזינה עינינו בשוב ה' לציון ברחמים,
בבניין בית קודשנו ותפארתנו אמן ואמן.

שעות ארוכות
למן השעה
שתיים לפנות
בוקר ועד לזמן
תפילת השחרית,
ישוב היה כעלם
צעיר לימים
אל מול הגמרא
הפתוחה, לומד
במתיקות נפלאה
ובקול ערב

כפרה עלינו - הרי שכל אחד מאיתנו צריך תיקון
ומיד לתקן דרכיו וליישר אורחותיו ולהוכיח בכך
להקב"ה שלב כל אחד מישראל מר על הילקח
הצדיק מן הדור. כי אם חלילה וחס "הצדיק אבד
ואין איש שם על לב" וכל אחד ממשיך בשגרת
יומו והולך לדרכו כאילו מאום לא אירע, ואין
התעוררות בלב כל אחד לשוב בתשובה מן המכה
הקשה שבאה בגבולנו - הרי נתברר בזה שהקרבן
היה כקרבן שווא, אשר אין בו תועלת. וכמובן
שהקב"ה כועס מאוד על כך.

וזה לשון הרמב"ם (הלכות תענית פ"א ה"ב)
ודבר זה מדרכי התשובה הוא, בזמן שתבוא צרה
ויזעקו עליה ויריעו - ידעו הכל שבגלל מעשיהם
הרעים הורע להן, ככתוב "עוונותינו הטו אלה"
וזה הוא שיגרום להסיר הצרה מעליהם. אבל אם
לא יזעקו ולא יריעו, אלא יאמרו דבר זה ממנהג
העולם אירע לנו, וצרה זו נקרה נקריה - הרי זו
דרך אכזריות וגורמת להם להידבק במעשיהם
הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות. הוא שכתוב
בתורה "והלכתם עימי בקרי והלכתי עמכם בחמת
קרי" כלומר כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו, אם
תאמרו שהוא קרי, אוסיף לכם חמת אותו קרי, עד
כאן לשונו הטהור. לכן החי ייתן אל ליבו להתבונן
ולומר "בשלי הרעה הזאת, ועוונותיי הם שגרמו
לכך שהצדיק אבד מן הארץ" וכולנו כאחד נקבל
על עצמנו לשוב בתשובה שלמה לאבינו שבשמים.
ואלו הן סדר הפרשיות מטות - מסעי - דברים.
לצערנו קיבלנו מכה גדולה ב"מטות" במטה שבידי
הקב"ה, בעקבות "מסעי" - הצדיק נסע למנוחת
עולמים ואותנו עזב שבורים ונאנחים, ולא נותר
לנו אלא להתנחם ב"דברים" אלו דברי תורה
של הצדיק, פסקיו הטהורים והליכותיו ומנהגיו
הקדושים.

ובאמת חלל גדול נפער בעולם התורה בעקבות

לוי לא קופץ

"מי שבא להילולא, כל מי שבא לרבי חיים פינטו זיע"א - חייב לשמוח ולרקוד"

משפט רב משמעות זה נאמר לי בשמו של הצדיק הקדוש רבי משה אהרון פינטו זצוק"ל, על ידי בנו - מורנו ורבונו הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א לפני כשנתיים. היה זה בסיומה של ההילולא הגדולה שנערכה במוגדור בערב של ראש השנה, הילולת הצדיק רבי חיים פינטו. במהלך ההילולא היו רגעים שבהם נדמה היה שתקרת האוהל הענק שהוקם לכבוד ההילולא תבקע לקול השמחה העצומה ששררה במקום. החל מערב הראשון של אירוע הכנסת ספר התורה, בהמשך בכל שלוש סעודות השבת המרוממת וכלה ברגעי השיא שבלי

ה ה י ל ו ל א
במוצאי השבת
- כאשר המוני
אנשים עמדו
על רגליהם
בהתלהבות
סוחפת, עמדו
ורגשו בכל
רמ"ח איבריהם,
נסערו בכל
חושי גופם ונימי
נפשם. הם שרו
ורקדו לכבוד
הצדיק ביום
הילולתו.

בעיצומה של
הסעודה עלו
וצפו הרגעים
הללו כמאליהם,
לפתע, בלי שום
הכנה או תכנון,
קמים עשרות בני
אדם ממקומותיהם
ופוצחים בשירה

מדבקת.

רגע קט וכל האולם מתנשא ליותר מטפח מעל פני האדמה... שיר רדף שיה ובמרכז אש הקדושה הזאת ניצב מורנו הרב שליט"א כמלך בגדוד, מנצח בידיו על האש, מגביה עוד ועוד את הלהבות, מלהיט את השירה ואת האווירה כולה וליבות הכל נישאים עמו אל על.

אחד מהשירים היותר מלהיבים היה

שיר ייחודי שכמותו לא שמעתי מעולם, לא בדיוק שיר, מעין סוג של חזרה קצבית על סיסמא בעוצמה אדירה שרק כמה מאות צעירים מסוגלים להביעה: "מי לא קופץ לדבר תורה" שאלה שכל כולה קביעה "מיהו האדם שאינו מצטרף וקופץ לדבר תורה".

עבורי, באופן אישי, היו הרגעים הללו רגעי שיא אמיתיים, כאלה שעבורם כדאי היה לנטוש בית ומשפחה, להיטלטל בין טרמינלים, להחליף מטוסים ולהדיר לא מעט שעות שינה מעיני ולהגיע עד למרוקו הרחוקה. בשום מקום אחר בעולם לא תראה בחורים שחזותם החיצונית מוכתבת וזהה לזו המקובלת בכל העולם המערבי, כאלה שהכיפה עודנה ארעית על ראשם, והנה הם רוקדים, קופצים ונלהבים על מילים של קדושה ויראת ה'.

מוקדם יותר, בשיחתי עמו, הצביע הרב שליט"א על אדם, בן תורה למראה, כזה שחזותו מעידה עליו שירא אלוקים הוא באורחות חייו, שתורת ה' היא המנחה אותו על כל צעד ושעל. בעת שחלף לידינו אמר לי הרב "אתה רואה את היהודי היקר הזה? הוא נראה עד לפני שנים ספורות בדיוק כמו כל הצעירים הללו שסביבנו, הוא החל את חייו מתוך חוסר מודעות מוחלטת ליהדותו ולמשמעותה עבורו. כעת הוא קיבל פנים חדשות, פנימיות חדשה. כעת הוא חי חיים אחרים, גבוהים ונעלים מאלה שהיו לו בעבר. כששמעתי את השירה העוצמתית הזאת ראיתי בעיני רוחי את אותם צעירים והנה הם מלאים ברוח טהרה שכמותה לא הכירו עד כה, הם היו להוטים לדבוק בכל הקדוש והיקר שנגלה לעיניהם בהילולא הקדושה הזאת.

הם התעלו וזה פרץ מהם בשירה סוחפת.

כששאלתי את הרב לפשר מילות השיר "מי אינו קופץ לדבר תורה", חיך הרב את חיכו המפורסם, החיוך שהמיס קשיים כה גדולים בלבבות כה רבים במהלך עשרות השנים שבהן מזהה הרב את הרבים ברחבי העולם כולו, הוא חיך ואמר בנחרצות "כך מור אבי היה אומר: מי שמגיע לרבי חיים פינטו, להילולא הקדושה, חייב לקפוץ, לרקוד ולשמוח".

בסעודה הבאה, כששוב צף השיר מתוך הלהט באולם, והרעיד את אמות הסיפים, מצאתי את עצמי מצטרף יחד עם אותם בחורים נלהבים לשירה הסוחפת "מי אינו קופץ..."

שרתי ולפתע הבנתי שגם אני דומע, אבותי ואבותיהם של כה רבים מהיושבים

"כך לאור אבי היה
אומר: לוי שלמגיע לרבי
חיים פינטו, להילולא
הקדושה, חייב לקפוץ,
לרקוד ולשמוח"

כאן התגוררו בארץ הזאת, בכל רחבי מרוקו רבתי. הם חיו ופעלו במשך מאות שנים, למדו תורה, קיימו מצוות וחיו מתוך אמונה אמיתית, עזה וזכה. צאצאיהם - בניהם ונכדיהם הרחיקו נדוד, מהם שהרחיקו גם באורחות חייהם. לבטח ישבו במרומים אותם יהודים נוחם עדן ודאבו על הדור אשר לא ידע את הטוב והיפה שכה רחק ממנו. אך הנה, בזכות הילולת הצדיק, בזכות החיבור הנפלא הזה למקום ולרגע כה מרוממים, הם חוזרים, שבים בהמוניהם מתוך שירה שכל כולה כבוד התורה ואמונת חכמיה.

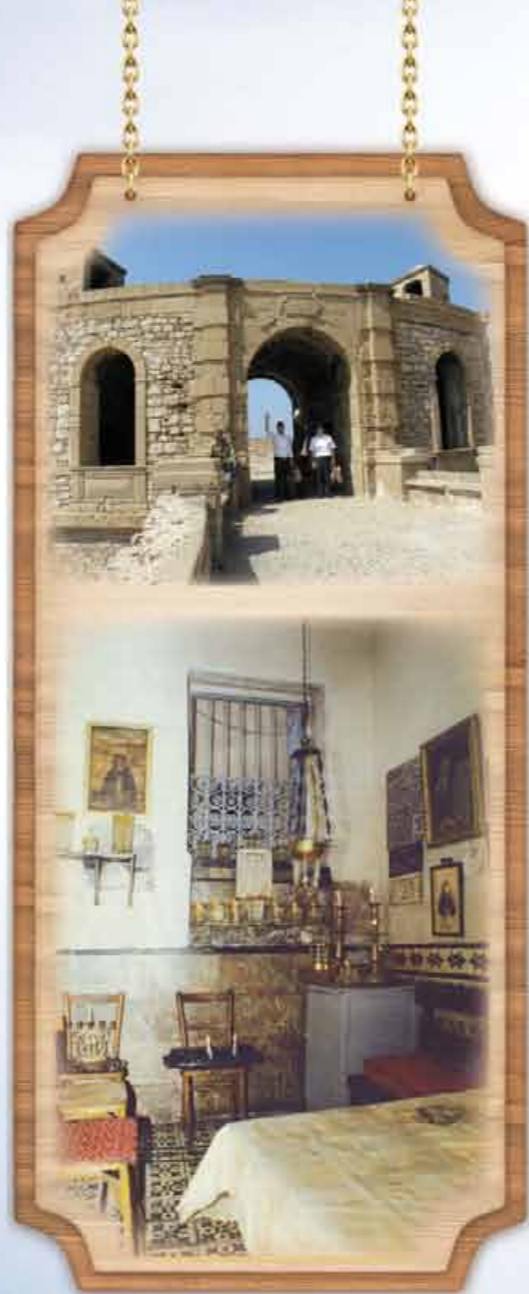
אל לול כיסא

המוני תיירים נמשכים אל מוגדור בשנים האחרונות. פנינות-חמד רבות בה והיא מציעה לתייר המזדמן לפתחה את כל חניה המיוחד.

הים שעליו יושבת העיר מוגדור משלים את יופייה המיוחד - היופי שעל שמו נקראת היא בשפה המרוקאית "אסוירה" - גלויה, תמונת נוף מרהיבת עין. עופות המים צחורי הכנף המרחפים על רקע השמים התכולים, מעל לראשי המתהלכים על הקרקע, האוויר רווי המליחות וריח הים, רחש הגלים העצומים המתנפצים על סלעי הענק שבצידה האחד של העיר, החופים הנרחבים בצידה השני שאל גליהם נמשכים גולשים מכל רחבי העולם, סירות הדייגים הכחלחלות שמפליגות להן מן הנמל הססגוני והעתיק אל מרחבי הים הפתוח ומשייטות חזרה בערב של יום. המבצר המתנשא מרחוק, בלב ים, מזכיר ימים רחוקים שבהן שימש כבית כלא, ימים שבהם די היה בשמו בלבד כדי להרעיד את הלבבות.

אחד מסמליה התיירותיים של העיר היא החומה המבוצרת - ה"סקאלה" - המפורסמת בכל רחבי העולם ותותחי הפלדה האימתניים והעתיקים שמוצבים לאורכה ועודם נדמים כמאיימים על אוניות אויב או על ספינותיהם של שודדי-ים עזי נפש

"סאן לעיד על עצאלי", סאמר
הרב שלוי"א באחת
ההזדמנויות, "כי בכל פעם
שאני רואה את הכסא שעליו
יושב היה רבינו רבי חיים
הגדול זיע"א בעת עבודת
התפילה שלו, סאן לתרגש".

שבאים לשדוד או להשתלט ולכבוש.

השוק שבו ניתן למצוא כמעט הכל, הסימטאות הצוירות והאמנים הרבים שיושבים בהן מפסלים, מציירים, מכיירים והופכים חומר לצורה וצבע.

את באי ההילולא לא משכו כל אלה, הם באו למטרות אחרות. על פני שטח לא גדול מצויים כמה וכמה אתרים שבכוחם לעורר רגשות עזים בלבבות היהודים הבאים למוגדור: החל מבתי העלמין – זה העתיק והחדש (חיסית) שצמוד לו – בהם טמונים קדושי עליון קדמונים יחד גדולי רבני משפחת פינטו ובראשם רבי חיים ובנו רבי הדאן זיע"א וכלה במלאח (ה'גטו' - בלשון בני אירופה) היהודי עתיק הימים

והזכרונות

הרבים שנאצרו בו במשך מאות שנות קיומה של הקהילה היהודית שהיתה ואיננה במוגדור. תלמוד התורה שוכן לצד בתים נטושים וחורבים, רחובות היהודים שבהם חיו ופעלו דורות כה רבים שבנו את חייהם כאן ראו במקום זה רגעי אושר ונחת לצד אתגרי חיים מעוררי השתאות. במרכז המלאח מצוי אחד היעדים היותר חשובים בעין יהודית: בית הכנסת

ומקום משכנה של משפחת פינטו לדורותיה (זה שעל פי המסורת התגורר בו בעבר הצדיק רבי חיים בן עטר זצוק"ל). שלוש קומות של מקום מגורים ובראשן בית הכנסת שבו נישאה תפילתו של רבי חיים פינטו זיע"א ומכאן נשמעו בשורות הישועה של יהודים כה רבים במהלך הדורות האחרונים.

"אני מעיד על עצמי", אמר הרב שליט"א באחת ההזדמנויות, "כי בכל פעם שאני רואה את הכסא שעליו יושב היה רבינו רבי חיים הגדול זיע"א בעת עבודת התפילה שלו, אני מתרגש".

הרב עצר לרגע מדיבורו ומיד הסביר: אני חושב בכל פעם על הזמנים שבהם רבי חיים ישב על הכסא הזה. כמה דמעות שפך לבורא עולם על כסא זה, כמה הכנות ללימוד התורה היה עורך על כסא זה... עבדו יש לכיסא הזה משמעות רגשית בעלת ערך רוחני גבוה

מקורביו

והכריז בחדות "דעו לכם שהדרשן הזה אינו יהודי, הוא גוי!"

הנוכחים במקום לא הבינו מדוע רבי חיים זיע"א אומר כך, מה פסול מצא ברב הדרשן שכה רבים התענגו על דבריו ומליצות דיבורו הנעים. מאחר וידעו שרבי חיים אינו מוציא מפיו דברים לריק הלכו וביררו, חקרו

ונברו אחר הדברים ולבסוף, לאחר צאת השבת, הודה "הרב" "הדרשן" בפני האנשים כי הוא אכן גוי ולא יהודי. התברר כי הוא עבד בעבר במשך שנים ארוכות בביתו של רב יהודי חשוב, תלמיד חכם מופלג. ממנו השכיל ללמוד אורחות והליכות, אוזנו התרגלה לשמוע את חכמת התורה ואפילו את אומנות הדיבור למד ממנו מתוך התבוננותו המעמיקה. הוא גייס את כשרון המשחק שבו ניחן ואת כל דברי החכמה ששמע במשך השנים והנה לנו "רב" "דרשן" בחסד עליון שרבים נוהרים לשומעו ולהאזין לדבריו...

מקורביו רבי חיים התפעלו מאוד מרוח הקודש שצצה ושרתה במעון רבם. "מנין ידע כבוד הרב כי האיש הזה הוא גוי ולא יהודי?" שאלו בפליאה, "לא רוח הקודש היתה כאן" ענה להם רבי חיים, "ראיתי כי האדם הזה אינו זר ואינו מתנועע כלל בשעת התפילה. יהודי מתנועע בתפילה, הוא אינו יכול לעמוד באדישות שכזו

מול בוראו. רבי חיים הטעים את דבריו בהזכירו את הכתוב בספר משלי (ו' כ"ג) "כי נר מצוה ותורה אור" - כמו שנר תמיד זז מצד לצד, כך על האדם לזוז ולהתנועע בשעה שהוא לומד או מתפלל...

"איש זה לא זז בכלל" המשיך הרב, "הבנתי מיד שהוא גוי, שכן לא היה בו את הכוח המנענע שהוא מכין את הקדושה האלוהית שיש בכל אדם".

איש בששון

רבים הם הרגעים שבהם הבחנתי בדמעות זולגות במהלך ימי ההילולא. דמעות של רגש שגאה בליבם של יהודים ילידי מרוקו, שליבם מלא געגועים לימים שהיו ואינם, דמעות של צער וכאב של כל אותם שבאו להעתיך בתפילה על עצמם או על יקיריהם בזכות הצדיק הקדוש בעל ההילולא, דמעות של תפילה ותקווה לטוב ולישועה קרובה בעניינים כה רבים!

אך יחד עמן נראו גם דמעות רבות של שמחה והודיה. דמעות של אושר שנראו בעיני כל אותם שבאו להודות על ישועות מופלאות, על ניסים שמעל לגדרי הטבע וההגיון, על אירועים שלולי חווס בעצמם לא היו מאמינים שאכן יתכנו הם או שכמותם. הם באו לספר את ניסם ברבים או לפחות למר"ר שליט"א.

גם לפני שלוש שנים (אלול התש"ע) היתה לי הזכות להשתתף בהילולא הגדולה של רבי חיים פינטו זצוק"ל המתקיימת מידי שנה ברוב פאר והדר בעיר מוגדור שבמרוקו בסמוך לצינו הקדוש. לעיתים קורה שאדם נמצא בסמוך למקום התרחשותם של אירועים גדולים אך רק לאחר חלוף זמן מבין הוא מה גדול היה האירוע שהתרחש מתחת לאפו...

הסתובבתי שם באותם ימים יחד עם קהל האלפים, ראיתי את כל המעיתרים בתפילה והצטרפתי אליהם בתפילות

אישיות וכלליות לישועה ורחמים בזכות הצדיק. תקופה לא ארוכה לאחר מכן שמענו מפיו של יהודי אחד את הנס הגדול שהתרחש באותם ימים ממש בעת השתתפותו עמנו בהילולא הגדולה: היתה זו הפעם הראשונה שבה הוא זכה להשתתף בהילולא במרוקו. מעת שזכה לכבד את הרב שליט"א בסידור חופה וקידושין בחתונתו שנערכה בשנת התשנ"ז, המשיך ועמד גם הלאה בקשר עם הרב שליט"א ומאז התקרב עוד ועוד אל בית הרב. בשלב כלשהו החלו בני ביתו לשדלו בדברים שיסע וישתתף גם הוא בהילולא הגדולה שנערכת מידי שנה במרוקו על ציונו של רבנו חיים זיע"א, אולם משום

מה הדבר לא עלה בידו ולא איסתייעא מילתא, אם מחמת דוחק הזמן או מחמת כל מיני עיכובים למיניהם.

"לאחר מספר שנים מנישואי, זכיתי לעלות לארץ הקודש יחד עם בני ביתי שיחיו, ולהתיישב בה. עד מהרה נוצרו קשרי ידידות ביני לבין כמה מתלמידיו של רבי דוד שליט"א ביניהם דן סלומון הי"ו ועוד מספר מתלמידיו המובהקים של מורנו שליט"א. ובסייעתא דשמיא הגיעה העת ואף אני זכיתי לנסוע עימם באלול התש"ע להילולא הגדולה במרוקו על ציונו של הסבא קדישא זצוק"ל.

עם נחיתת המטוס בשדה התעופה החדש של מוגדור (עד לשנה זו היה במקום רק שדה תעופה צבאי שבו ניתנה הרשאה

מיחדת משלטונות מרוקו לנחיתת המטוסים של באי ההילולא הגדולה), הדלקתי את המכשיר הסלולרי שהיה כבוי בכל משך זמן הטיסה, והנה מיד ריצדה על המסך הודעה חדשה שנתקבלה ובה התבשרתי מאת מר פיליפ אביטן - שולח ההודעה, על ידיד נעורי משכבר הימים בשם אריאל אביטן הי"ו, השוכן ללא הכרה בבית החולים לאחר שלקה קשות בליבו רח"ל.

מה עושים? תקווה גדולה הייתה לי בזכות העובדה ששהיתי באותה העת במחיצתו של מורנו שליט"א. על אתר נישאתי לבקש את ברכתו להחלמתו המהירה של ידידי הי"ו. בחרדה עצומה פירטתי לפני רבי דוד שליט"א את המצב הקשה בו נתון ידידי, וביקשתי שיעתיר בעדו רחמים מלפני ה' יתברך. רבי דוד שליט"א האזין לדברי אודות המצב הקשה שבו שרוי היה ידידי, ומיד ענה לי בבטחה, ללא כל היסוס, "אין מה לדאוג! בזכות רבי חיים פינטו זיע"א שלקראת יומא דהילולא שלו נאספנו כאן - ישוב ידידך לאיתנו הראשון ויחזור לחיותו במהרה כבתחילה".

מניסיון העבר שהיה לי, ידעתי שחשוב

רבי דוד שליט"א האזין לדברי אודות המצב הקשה שבו שרוי היה ידידי, ולמיד ענה לי בבטחה, ללא כל היסוס, "אין מה לדאוג! בזכות רבי חיים פינטו זיע"א שלקראת יומא דהילולא שלו נאספנו כאן - ישוב ידידך לאיתנו הראשון ויחזור לחיותו במהרה כבתחילה".

משתאים, ולא ידעו להסביר את פשר "הנס הרפואי הזה". כולם הודו ואמרו בפה מלא "עתה ידענו כי יש ה' בישראל"...

על בולגרים ואלמונה תלמינה

ממר פינחס עמוס הי"ו שמענו על יהודי אחד ממשפחת אילתית שבצעירותו היה מוכר בוסנים במוגדור - הלוא היא אסווריא שבמרקו. בעודו יושב עם מרכולתו באו לפתע שוטרים ועיקלו את כל הסחורה שברשותו בטענה שזוהי סחורה גנובה, הם הוסיפו וציינו כי עליו להתכונן למשפט, כנדרש ממי שעובר על החוק... היהודי שב לביתו בפחי נפש ובצער רב על אובדן סחורתו אך גרוע מזאת - על העלילה שנקמה נגדו והאשמתו במכירת סחורה גנובה. ברור היה לו שהעונש הצפוי לו חמור עד למאוד כנהוג במרקו.

אמו שראתה את צער, והבינה את גודל מצוקתו, יעצה לו "גש לקברו של רבי חיים פינטו זיע"א, הדלק שם נר. גולל על ציונו של הצדיק את שאירע, העתר בתפילה ובקש שהצדיק יעמוד עליו בתפילה וזכויות. בטוחני שהקב"ה לא יאחר את ישועתך. בעומדו על מפתן הדלת, אמרה לו אימו מתוך אמונת חכמים עזה: "בני, זכור כי ברצות ה' להצמיח ישועה אין לו גבולות! בתפילתך בקש שבזכות הצדיק - תשוב אליך גם הסחורה שהוחרמה!" הבן נדהם, מציוד די היה שינצל מהעלילה והענישה... בהיותו מחוץ לדלת הבית עוד הספיק לשמוע את אמו המזכירה לו "אל תשכח להבטיח שתפריש מהסחורה מעשר לצדקה"...

כך הלך לו היהודי הזה בתמימות ואמונת צדיקים לבית העלמין של מוגדור. הוא השתטח על ציונו של הצדיק רבנו חיים פינטו זיע"א, התפלל לה' וביקש שהצדיק יעתיר בעדו ויבקש רחמים מלפני הבורא, שיינצל מעלילת השווא שנקמה נגדו. כמצוות אמו לא שכח להוסיף בפשטות בלשונו "רבנו חיים, רציתי לבקש מכ"ק הצדיק זיע"א שיפעל בשמים עבירי שגם הסחורה תשוב אלי ולא אפסיד אותה ובעזרת ה' אזכור להפריש ממנה מעשרות לצדקה"...

הוא שב לביתו שש ושמש, בוטח ושלי, מאמין שישועת ה' תצמח לו במהרה.

בעת ההילולא? זיכרון אותו רגע צף בראשו של הרב והוא אישר, "כן, אני זוכר". "האם מאז לא שמע הרב דבר על אחי"? שאלה האשה והרב השיב בשלילה.

ברגעים הבאים שמע הרב את המשכו המפעים של הסיפור שהחל והסתיים מבחינתו לפני עשרים שנה: המכה ההיא כאבה לו מאוד גם לאחר שחלף זמן רב, מיום ליום גברו הכאבים עד שברור היה שקיים צורך לבדוק את סיבת הדבר ביתר יסודיות ועומק. הוא החליט לפנות לרופא. הוא הופנה לצילום, ואז נתגלה כי יש לו חור מסוים באיזור הלב, חור שבמשך השנים הלך והתרחב וגרם לסכנת חיים ממשית... המכה החלשה שספג מיד הרב רק גילתה את הנסתר!

הוא הובהל באופן מיידי לחדר הניתוח,

ולאחר תקופה ממושכת של החלמה מן הניתוח הסבך החל להתאושש. וברוך ה' כיום הוטב מצבו, ודבר הצלתו הוא נס של ממש. מצוות התפילין שקיבל על עצמו להניח מדי יום, השתתפותו בהילולא ומכת החיבה של הרב הצילו את חייו במובן הברור, הפשוט והמיידי ביותר!

כהרף עין

שנה חלפה ובהילולא שנערכה במרקו (אלול התשע"ב) לכבוד רבנו המלומד בניסים רבי חיים פינטו זיע"א, השתתפו שוב אלפי אנשים מכל קצוות תבל. בין הבאים הרבים נכח גם אדון איפרגן הי"ו, יהודי יקר מקנדה אשר הגיע להשתטח על ציונו של הצדיק זיע"א בדמעות, והירבה תפילות ותחינות לבורא העולם שיחיש רפואה שלמה לאביו הי"ו שחלה בראשו רח"ל ומצבו היה בכי רע.

כשנודע הדבר לנאספי ההילולא הרבים, הם הצטרפו לתפילותיו מעומק ליבם, והתחננו לפני שוכן מעונה שממרום ישלח דברו וירפאהו. כח הציבור מילא את ליבו של אדון איפרגן הי"ו באמונה חזקה ותמימה בצור חי העולמים. בחזרתו לקנדה כשכולו סמוך ובטוח על חסדי ה', ניגש למיטת אביו החולה ואמר לו בהתרגשות עצומה "אבא היקר, דע שכל הקהל הקדוש שנאספו להילולת הצדיק זיע"א ביקשו רחמים עליך בזכות רבנו זצוק"ל. בוודאי

בתוכי את האמונה בה' יתברך, והוסיף לי מלוא חופניים רצון זך אמיתי וטהור לעלות בתורה וביראת שמים".

בלבבי לשכן אבנה

באחת השנים, התרחש בהילולא מאורע שנראה היה שולי וזניח באותה העת, אולם מאוחר יותר התברר כי הוא היה הרה גורל עבור היהודי המעורב בו: בסיום ההילולא נאספו סביב הרב שליט"א קבוצת אנשים שבאו להתברך בזכות הצדיק. כדרכו בהנהגת חביבות עם המשחרים לפתחו טפח הרב בידידות לאחד מהם על שכמו, לחברו לחץ יד בחום וכך הלאה. כל אחד זכה למחווה של חיבה. לאחד מהנוכחים טפח הרב בחיבה על חזהו, היתה זו מכה קטנה וחלשה באיזור הלב...

"עד היום אין לי מושג מדוע עשיתי זאת" העיד הרב שליט"א, היתה זו זכות אבותי הקדושים שהניעה אותי לאותה תנועה ספציפית בדווקא".

באותו הרגע חיך האיש במבוכה, אולם לאחר זמן מה אזר אומץ וניגש אל הרב. בבושת פנים אמר "כבוד הרב, כאבה לי המכה"... הרב התפלא מאוד מפנייתו של האיש, המכה היתה חלשה בהחלט, באופן שרואי לא היה בה בכדי להכאיב. הרב הבין שיש דברים בגו ועל כן אמר לו "נתתי לך מכה באיזור הלב, וזהו רמז להנחת תפילין שהיא כנגד הלב. כנראה שאינך מקפיד להניח מדי יום ביומך". הלה נדהם מן הדברים והודה, שאכן הוא אינו מקפיד על כך. מיד קיבל על עצמו להניח תפילין מדי יום ביומו, חוק ולא יעבור.

ההילולא הסתיימה, האיש המשיך לדרכו והמעשה נשכח מליבו של הרב.

עשרים שנה חלפו מאז! בשהותו של הרב במיאמי ניגשה אליו אשה אחת, היא הציגה את עצמה כאחותו של בעל המעשה ההוא. "האם כבוד הרב זוכר את המכה שנתן לאחי, אז במרקו

דאגה... בזכות רבנו חיים פינטו זצוק"ל שלכבודו נערכת ההילולא הקדושה - ישוב מר אביטן לאיתנו"...

בתוך דיבורו נטל רבי דוד בקבוק מים ונרות והעתיר בתפילה עבור החולה בשמו ושם אמו. כשסיים להעתיר בעדו מעומק ליבו - ציווה עלי שבשובי לפריז בימים הקרובים, אגש אל בית החולים ואניח את בקבוק המים והנרות למראשותיו של החולה. ואכן מיד עם שובי לפריז עשיתי כדברי הרב שליט"א, החשתי את פעמי לבית החולים ובלב בוטח בהקב"ה ובזכות הצדיקים, הנחתי את הבקבוק והנרות בסמוך לידידי החולה, אשר ניכר היה כי מצבו בכי רע ממש.

אך שעות מועטות חלפו מן העת שבה הנחתי את החפצים בסמוך לחולה, והנה - נס ופלא! ידידי מר אביטן הי"ו פקח את עיניו באופן מפתיע לחלוטין והחל להתנועע... הרופאים לא ידעו את נפשם מתדהמה, הם הזעיקו את בני משפחתו לחזות ב"נס הרפואי העצום הזה", ואכן אט אט שב מר אביטן הי"ו לאיתנו הראשון ונרפא כליל"...

את הסיפור המופתי והמרגש הזה, העלה היהודי הזה הי"ו גם על גבי הכתב לאחר ההילולא הקדושה וסיים את דבריו בשורות נרגשות אלו "אני אסיר תודה לבורא העולם על שזיכני ברחמי להשתתף לראשונה בהילולא הקדושה הזו, לראות במוחש כיצד גם בדורנו עושה הקב"ה אותות ומופתים. לעולם לא אשכח את החוויה הרוחנית הכבירה שהייתה לי בהילולא הזו ובימים שאחריה, מעשה ניסים זה חיזק

לשמוע את המילים שבהן השתמש הרב שליט"א, היה זה בעקבות שני אירועים טראגיים שאירעו במשפחתנו: האחד התרחש כאשר אחות אשתי שתחי' נפטרה לבית עולמה בקיצור ימים ושנים רח"ל בהיותה בת ל"ח שנים בלבד. והמקרה השני אירע כאשר תינוקת בת שלושה שבועות, אף היא קרובה משפחתי, הייתה שרויה במצב קשה ולבסוף נפטרה. בשני המקרים הללו, כאשר פנינו לכבוד הרב שליט"א וביקשנו את ברכתו - שמענו מפיו איחולים ותפילות "הם זקוקים לרחמי שמים מרובים" אמר הרב והוסיף לציין ש"צריך להתפלל לביטול הגזירה הקשה מעליהם"...

הפעם הזו, בשומעי שרבי דוד שליט"א מחזק את רוחי השבורה ו"מבטיח" שבסייעתא דשמיא יקום החולה ממיטת חוליו - התעורדתי מאוד, דבריו הפיחו בי תקווה. אמונה חזקה כבשה את ליבי ובטחתי בחסד ה' שיפציע בזכות הצדיק בעל ההילולא שבה היה לי הזכות להשתתף.

השבת הקדושה חלפה לה במחיצתו של מורנו שליט"א ובאוירת ההילולא הקדושה באסווריא כשליבי נקרע בין האווירה הסוחפת ששררה במקום - לבין הדאגה לשלום ידידי הטוב ששוכב חסר אונים על מיטתו. במשך כל השבת פיעמה בי תקווה שבצאת השבת אשמע ואתבשר בבשורות טובות על ידידי מר אביטן הי"ו. עם צאת השבת יצרתי קשר עם משפחתו וביקשתי לדעת מה מצבו, אולם מה גדלה אכזבתי בשומעי כי מצבו עדיין בכי רע והוא מורדם ומונשם ללא הכרה.

חזרתי וניגשתי שוב לרבי דוד שליט"א, וסיפרתי לו בצער רב כי לא חל כל שינוי במצבו של ידידי. אולם רבי דוד שליט"א לא חזר בו מדבריו הקודמים, ואף הוסיף לומר "אל

רבע שעה. זהו הזמן שחלף מעת כניסתו לביתו ועד לרגע שבו התדפק על דלת ביתו שוטר מן המשטרה המקומית ובידו כל תכולת סחורת הבוטנים בשלמותה... הוא וידא שבני הבית הבחינו בהגעתו, הניח את הסחורה בסמוך לפתח הבית וללא אומר ודברים שב על עקבותיו! ויהי לפלא!

השקפה נכונה

באחת ההזדמנויות שבהן היתה לי הזכות לשוחח עם הרב שליט"א, פנה אלי הרב בשאלה "האם שמעת על החלום של המשקפיים?" ההסבר ניתן מיד: יהודי יקר שלא זכה לשמור שבת קודש ראה מספר פעמים בחלומו את רבי חיים פינטו הפונה אליו ואומר לו "אתה מצער אותי ומצער את ההורים שלך שנמצאים על ידי, די, מספיק! תחזור בתשובה!". הישנות החלום שוב ושוב עוררה אותו למחשבה מעמיקה, הוא החל ללמוד הלכות שבת ולהשתתף בשיעורים ואט אט אכן זכה וחזר בתשובה. זה כבר עשר שנים שמידי ערב ראש חודש נוסע היהודי הזה מצרפת ל"סווארה" – הלא היא מוגדור, לציון קברו של רבי חיים פינטו זצ"ל.

לאחר כעשר שנים מהיום שבו החל להתקרב בחזרה אל אביו שבשמים ולדרך אבותיו זכרם לברכה, חלם שוב את דמותו של רבי חיים פינטו. רבי חיים

פנה אליו בפנים מאירות ואמר לו "יש לך משקפיים חדשות"... היהודי הבין למה כוונו דברי הרב, הוא הבין שהכוונה היא למשקפיים ולראייה רוחניים, הוא התמלא באושר וענה "כן, עכשיו אני רואה טוב יותר מפעם"...

ה'חיים' יודוך סלה

רבים הם הבאים למרוקו כדי להשתטח על קברו של רבי חיים פינטו זיע"א בהילולת הצדיק בתפילה על ישועה זו או אחרת בזכות שגב מעשיו וצדקותו בחיי חיותו. במהלך השנים שמענו על רבים מאותם מייחלי ישועות שעמדו ליד הציון וביקשו את בקשתם, בתוך דבריהם ותפילתם הבטיחו שלאחר שיזכו באותה ישועה - יחזרו שוב אל המקום הקדוש הזה כדי להודות לה' על שזכות הצדיק עמדה להם ועל כך שהצדיק פעל עבורם במרומים. ברוך ה' לאחר שנתמלאה בקשתם הם באו שוב לקיים את נדרם.

בהילולא שנערכה לפני שנתיים (אלול התשע"א) ראיתי אנשים רבים שבאו לקבר הצדיק רק בכדי להודות על ניסים שנעשו להם בזכותו.

כל משתתפי ההילולא לא ישכחו לעולם את בכיותיהם וזעקותיהם של אותם בני זוג שעמדו ליד ציון הצדיק בשנה שעברה (התש"ע) ובדמעות שליש

בכל שנה, לפני הגעתו להילולת סבו הקדוש רבי חיים פינטו (הגדול) זצוק"ל, עורך הרב שליט"א מסע מצומצם על קברי צדיקים באירופה רבתי.

לאחר נסיעתו בשנת התשע"ב כתב הרב שליט"א מהגיגי ליבו ורגשותיו בקודש דברים שיש מן הטעם להביאם כאן. בהומרא דמלכא מובאים דברי הרב ככתבם וכלשונם:

זכינו יחד בני החבורה להשתטח על ציוניהם של קדושים וצדיקים וגאוני עולם הטמונים באוקראינה. המגיד ממעזריטש זיע"א, וכן בעל ה"צמח צדיק" זיע"א, בעל החידושי הרי"ם זיע"א, וכן בלובלין השתטחנו על ציונו הקדוש של המהר"ם שפירא מלובלין זיע"א ושל צדיקים נוספים קדושים וטהורים זצוק"ל. בסיום המסע שמנו פעמינו למרוקו להשתטח על ציונו הטהור של מו"ר זקני המלומד בניסים רבנו חיים פינטו הגדול זצוק"ל זיע"א, לקראת יום הילולתו.

בכל המקומות בהם זכינו לפקוד את קברי הצדיקים זיע"א, נתתי ליבי לדבר מעניין ומופלא. מקום מנוחתם של הצדיקים הינו במקומות שוממים אשר כיום נפש חיה אינה מצויה שם. אין אלו מקומות

הומי אדם, אלא נידחים ביותר. אך עם כל זאת הרי שאור קדושתם של צדיקי עליון הטמונים שם עולה ובוקע למרחוק. תמיד מזכירים כולם מדברי תורתם שנאמרו בחיים חיותם, ושואפים ללמוד ממעשיהם הטובים ולזכות ללכת לאורם. כך גם ציונו הטהור של רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, הנמצא בהר

ביקשו מה' יתברך שיזכו לזרע של קיימא בזכות הצדיק זצוק"ל. האשה עמדה בקרן זווית ונשאה תפילה קורעת לב, כשהבעל עומד אף הוא בסמוך לציון ומתייפח בבכי בתפילתו. שוועתם נשמעה למרחקים, וקהל ההמונים שעמדו שם הזילו דמעות כמים עליהם והשתתפו בצערם. הם ברכו אותם מכל ליבם שיזכו לראות ישועות בקרוב, וכבר בשנה הבאה ישובו לכאן עם פרי בטן בזכות הצדיק זיע"א.

בחסדי שמים, אכן נושעו בני הזוג הללו באופן מופלא. ובשנה הבאה זכינו לראותם מגיעים להילולא, אין מילים שיהיה בכוחן לתאר את אושרם של בני הזוג בעת שהגיעו לציון הצדיק כשהם חובקים תינוק רך בזרועותיהם, תינוק שנולד רק כשבועיים ימים קודם לכן...

עם דמעות בעיניהם הם סיפרו בהתרגשות עצומה, לכל מי שמוכן היה לשמוע, שהגיעו עתה שוב לכאן להודות לצדיק ולהכיר לו טובה על הנס שנעשה להם בזכות תפילותיו עבורם לפני כסא הכבוד. שמו של התינוק נקרא כמובן "חיים" על שמו של הצדיק זיע"א. היתה לי הזכות לשבת עם בני הזוג הזה, לשמוע את סיפורם ולראות כיצד הם אינם נלאים מלספרו שוב ושוב, בכל פעם מחדש. הם ביקשו לפרסם את ניסם.

(והנה הוא מתפרסם, ובוזה מלאנו את בקשתם לפרסם ברבים את סיפורם המופלא ע"ג במה מכובדת זו).

מירון אשר בצפון ארצנו הקדושה ולא במקום מרכזי והומה, אך אור קדושתו משפיע למרחוק.

הנה לימוד הדף היומי נתקבל בכל תפוצות ישראל. בכל עיר ובכל נקודת יישוב הוקמו שיעורי לימוד דף היומי על הסדר, המזכים בצוותא את תלמידי החכמים יחד עם בעלי בתים ויגיעי כפיים להגות בתורתנו הקדושה. ומייסד והוגה רעיון אדיר וכביר זה הוא המהר"ם שפירא מלובלין זצוק"ל, הטמון אף הוא בבית החיים בלובלין במקום נידח ושם, והרי אור תורתו וזכותו משפיעים למרחוק בכל אתר ואתר. גם המאור הגדול רבנו חיים פינטו הגדול זצוק"ל זיע"א נטמן באחת הערים הקטנות במרוקו, באסוויא, ולא בעיר מרכזית. אך אור קדושתו וטהרתו מאיר עלינו בכל עת וזמן ואנשים רבים מכל קצווי תבל נושעו מברכותיו הטהורות, ולאחר שהשתטחו על ציונו זכו לישועות למעלה מגדרי הטבע.

מידה כנגד מידה יש בכך. הצדיק כל ימיו היה קרוב לה' יתברך בכל ליבו, ועל כן מעשיו ופעלו הטהור נמשכים גם לאחר פטירתו כאשר הוא זוכה לקרב אנשים רבים נוספים אל דרך התורה והמצוות.

הצדיקים הללו זכו להושיע אנשים בחייהם בסייעתא דשמיא, ואף לאחר פטירתם. כי כח ההכנעה היה טמון בתוכם. תמיד קבלו את רצון ה' באהבה ובחיבה, וענווה גדולה הייתה טמונה בהם לעבדו בלבב שלם. ולכן זכו להיות שליחי ה' יתברך ומשרתיו הנאמנים לישועת הפרט והכלל.

ברוך מתייך לשלם

ברגשי קודש ובשמחה עצומה
מקדמים אנו בברכת
ברוך הבא בשם ה'
את מעלת כבוד הגאון הצדיק
המפורסם לשם ולתהילה
מגדולי מקימי עולה של תורה בדורנו
וממריצי התורה ומזכי הרבים
בכל רחבי העולם כולו
ה"ה כ"ק מורינו ורבינו מאיר עינינו
רבי **דוד חנניה פינטו שליט"א**
לרגל הופעתו כבוד בשערי ארץ הקודש
לפקוד את מוסדותיו - מוסדות התורה הקדושים
שמיסודו, בהנהגתו ובנשיאותו
ולהתוות לנו ולכל קהל משחרי פניו
את המשך המסילה העולה בית אל.

בגילה ודיצה נקדם גם את פני בניו ממשיכי דרכו
של מורנו ורבנו שליט"א הלא הם:

הרה"ג רבי **רפאל שליט"א** (העומד על משמרתו,
כידא אריכתא של מו"ר אביו שליט"א בקהילת קודש ליון שבצרפת)

הרה"ג רבי **משה שליט"א**
(העומד על משמרתו בקהילת קודש "רבי חיים פינטו" ברובע ה-17 פריז)

הר"ר **יואל שליט"א**
(ר"מ בקהילת קודש "אור חיים ומשה" ברובע ה-19 פריז)

הר"ר **מיכאל שליט"א**
(העושה רבות בקירוב קהל הצעירים ובני הנוער צמאי הדעת)

צהלי ורוני יושבת ציון כי גדול בקרבך

המקדמים פניו ברינה

קהילת קודש	קהילת קודש
"פניני דוד" ירושלים	"אורות חיים ומשה" אשדוד
רבני ואברכי הכוללים	

אורות ומראות מכסיקו

מאת: הרב יוסף אלקובי / הרב אריה מוסבי

ח"י באוויר

עיניו של כל אדם שייקלע לראשונה לרובע ג' שבעיר אשדוד יימשכו מיד אל פארו והדרו של המבנה הגדול והמפואר שבמרכז השכונה. מאחורי השלט "אורות חיים ומשה" מתנהלת פעילות רחבת היקף של לימוד תורה בקנה מידה עצום, זיכוי הרבים והרבצת תורה המאירים ומקרינים על פני האיזור כולו.

הנקודה הקטנה שממנה התפתח כל המפעל הגדול - "בית המדרש המיתולוגי הראשון" שאינו אלא מבנה טרומי עתיק ימים שראה רבות בשנות קיומו. בו החל בניינה של הקהילה המפוארת ובו התנהלו התפילות בכל ימות השבוע. בו החל לפעול הכולל הראשון ובו נקבע מקום לשיעוריו של מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א. אליו הגיעו בשנים הראשונות אלפי אנשים כדי לשמוע עצה ותושייה מפי הרב, להתברך ולהתעודד בכל עת צר ומצוק.

לא רבים יודעים זאת, אולם כמו גשמי ברכה היורדים מעננים שנזרעו במרחק רב - כך במרחק של אלפי קילומטרים מאשדוד החלה זריעתו של מבנה זה - במקסיקו שבאמריקה הלטינית.

בני אחת המשפחות החשובות

לא רבים יודעים זאת, אולם כמו גשמי ברכה היורדים מעננים שנזרעו במרחק רב - כך במרחק של אלפי קילומטרים מאשדוד החלה זריעתו של מבנה זה - במקסיקו שבאמריקה הלטינית.

שמתגוררות שם היו הנחשונים שתרמו את הקרואן הראשון באשדוד. אחריהם באו עוד רבים שזכו והצטרפו בתמיכות למען בניית מקום התורה החשוב הזה, נדבך על נדבך, קומה על קומה נוספו והיו למעצמת - על, מקום המוגדר היום כאימפריה תורנית של ממש.

באחת הפעמים שבהן הגיע הרב שליט"א למקסיקו, בא אחד מבני המשפחה לקבלת-הקהל שנערכה על ידי הרב במקום. הוא שוחח, התייעץ והתברך, ובהתנדב רוחו הודיע כי הוא מעוניין לתרום עבור חלוקת ה'קמחא דפסחא' השנתית.

לבקשתו הגיע למשרדו שליח נכבד כדי לאסוף את התרומה. הוא התיישב אל שלחנו בלב רחב שנמלא רצון להעניק לאחרים ממה שחננו ה' וכתב המחאה על סכום של \$900. אחיו של התורם שהה אף הוא במשרד באותה שעה, הוא ראה את מעשי אחיו ושאלו להיכן הולכת תרומה זו, כששמע שמדובר בצדקה המחולקת על ידי הצדיק רבי דוד חנניה פינטו, התעורר ליבו ב'קנאת-סופרים' ועד מהרה התיישב גם הוא אל שלחנו. הוא כתב בעצמו המחאה נוספת שבה הוסיף ותרם עוד סכום כסף משלו. בתוך כתיבת הצ'ק שיבח האח את הצדקה הנמסרת באמצעות הרב שליט"א כזו שנותניה רגועים ובטוחים ש"נעשים

בה דברים טובים" וכשחיוך על שפתיו ציין כי הוא מוסיף על אחיו עוד סכום של 900 דולרים בדיוק, "כדי שיהיה יחד 1800 - ח"י - שהקדוש ברוך הוא יתן לכולנו חיים טובים וארוכים".

לעיתים עושה האדם מעשה קטן, אומר דברים כשחצי חיוך על שפתיו, אך רק לאחר חלוף זמן הוא רואה כי למעשיו היתה משמעות עמוקה וגדולה בהרבה מזו שייחס לה בשעתו...

שעות ספורות חלפו ושני האחים טסו במסוק פרטי ממקום למקום בתוך מכסיקו. דקות ספורות לאחר ההמראה אירעה תקלה משמעותית במסוק, המסוק נפל מגובה של חמש קומות ובדרכו ארצה פגע בחוטי מתח גבוה של חשמל. המחזה היה מדאיג מאוד, חלקים מהמסוק התעופפו לכל עבר וחוטי החשמל לא הוסיפו לרמת הבטיחות במקום האירוע. המסוק עצמו ספג פגיעה חזקה מאוד, הסיכויים להינצל מאירוע שכזה שאפו לאפס ואכן הטייס נהרג במקום, אולם נגד כל הסיכויים וההגיון יצאו האחים בנס גדול ומופלא מהאירוע.

תרומתם יחד לצדקה היתה עם משמעות ח"י, "צדקה תציל ממות" וחיייהם ניתנו להם במתנה.

מאז, בכל שנה ושנה, הם הראשונים

שתורמים ועוזרים בכל יכולתם לחלוקת ה'קמחא דפסחא'.

העסק הטוב ביותר

עשרים ושלוש שנים חלפו מהיום שבו החלה כל פעילותו של הרב שליט"א במקסיקו.

לפני עשרים ושלוש שנה הגיע מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א בפעם הראשונה למקסיקו. מתי מעט הכירוהו, לא רבים ידעו מהי זכות אבותיו הענפה והגדולה. היו אלה בעיקר

מיוצאי מרוקו המעטים שהתגוררו שם או מאותם שלאזניהם הגיע שמעה של המהפכה הרוחנית הגדולה שחולל הרב באירופה בכלל ובצרפת בפרט. היהודי הראשון שזכות הראשונים זכורה לו היטב על כך שזכה לארח את הרב ולסייע לו בצעדיו הראשונים במקסיקו היה אדם יקר מאוד, ר' נפתלי צבי גוטמן ז"ל.

עד היום מציין הרב בהזדמנויות רבות את אותה זכות של "לכתך אחרי במדבר" הרוחני ששרר באותם ימים במקסיקו, אותה זכות נפלאה של חיזוק אנשים רחוקים, מאמינים בני מאמינים, שצמאו כל כך לחזק את הקשר שלהם עם הקב"ה. כל זאת הודות לר' נפתלי צבי שסייע למור"ר שליט"א לחרוש, לעבד, להשקות, לנכש ובעזרת ה' גם לקצור ולראות בה פירות רוחניים כה גדולים ומבורכים.

השנים חלפו, ר' נפתלי הסתלק בשם טוב לעולם שכולו טוב וכמו כל הדברים הטובים שנשארים

בשיחה עמו נשמע ר' משה גופס נרגש בעת שהוא מתאר את תחושתו המרוממת, בימים הללו שבהם הופך ביתו להיות "בית ועד לחכמים" כלשון חז"ל בפרקי אבות: "עסק" שלי הכי טוב שלי במשך השנה כולה הוא הימים הללו שהרב מגיע, אנו מתפנים מכל העבודה שלי ושל אשתי לטובת אירוח הרב שליט"א. כהמחשה לאווירה השוררת בביתו הוא מתאר את תפילת שחרית הנערכת בביתו באותם ימים - עת אנשים מכל החוגים והזרמים מגיעים להתפלל במנין של הרב, חרדים, חילוניים, צעירים ומבוגרים, ספרדים ואשכנזים, בעלי עסקים, רופאים ורבני קהילות - כולם באים לשהות כמה שיותר במחיצת הרב, לשמוע את אמרותיו, שיעוריו ושיחותיו, לראות את הארת פניו לכל אחד, את הליכותיו הנעימות ולחוש את המתיקות הגדולה שבהקבלת פני כבוד תורתו.

יש לך אחדות גדולה מזו?

המופת הגדול ביותר

ר' משה מ. הוא האיש שזוכה לראות את פעילותו העניפה של הרב בהתרחשויות לפני ולפנים. הוא נאמן-בית אמיתי, כזה שאינו אוהב לדבר יותר מידי על דברים שהצנעה יפה להם על פי שיקול דעתו.

כשמדברים איתו על החיזוק הרוחני שמחולל הרב בכל קצווי תבל, "המהפכה הרוחנית" כלשונו של ר' משה, הוא נרגש בעצמו. "מופתים רבים ראיתי בשנים הרבות שבהן זוכה אני ללוות את הרב, אך יותר מכל מרגשת אותי המציאות הרוחנית החדשה שנוצרת בתקופה שבין ביקור לביקור. התמונה החדשה שבה אנו נתקלים בכל מקום בפעם הבאה, מדהימה

והופכים למסורת משפחתית - נכנסו בתו וחתנו - משפחת גופס הנודעת בשמה הטוב - לנעליו הגדולות. בכל פעם שהרב מגיע למקסיקו מתפנה ר' משה גופס ורעיתו הי"ו מכל עיסוקיו ומקדיש את כל זמנו ומרצו לאירוח הרב לפי כבודו הרם. פעמיים בשנה מגיע הרב למקסיקו ומשפחת גופס מארחת את הרב לעשרה ימים שבהם סבה הדלת על צירה ללא הרף, המוני אנשים מגיעים מכל קצווי מקסיקו הגדולה בלי הפסקה. הם באים עם משא של נושאים מטרידים על ליבם ויוצאים בלב קל ומתרונו - ברכות עצות ועידוד אמיתי שנשמעים מפי הרב ובכוחם לחולל פלאים.

פעילות הרב אינה מצטמצמת רק למקסיקו, כל אמריקה הלטינית מתכבדת בה - גם ברזיל הולכת בעקבות מקסיקו ורבות הן הפעמים שבהן גם לשם מתלווה הר' גופס עם הרב. בשנים הראשונות לבוא הרב לארגנטינה היה הר' גופס היה מלווה את הרב גם לשם.

אותי בכל פעם מחדש, מסעירה את כל כולי בידיעה וההבנה שהיהודי שעד לפני זמן קצר ביותר לא ידע מאומה על יהדותו - החל לשמור מצוות ואף לקבוע עיתים לתורה. ביתו החל להתנהל על פי מושגים והשקפות שהיו זרים לו לחלוטין עד עתה.

באחת השנים האחרונות התלוויתי אל הרב בהגעתו למקסיקו להשתתף בחנוכה מקווה חדש. אחד הרבנים החשובים במקום פנה אל הרב וסיפר לו כי במהלך השנים נוצרה "תופעה" כלשונו: "בכל פעם שכבוד הרב מגיע הנה ועורך קבלת קהל - אנו מוצפים בעוד ועוד משפחות שפונות ומצטרפות למעגל המשתמשים במקוואות. משפחות שעד עתה לא שמרו על טהרת המשפחה מתחילות להגיע בקביעות למקווה תוך בקשה להבין ולהתחבר למשמעות הטהרה והקדושה בביתם. זה מחייב אותנו להוסיף עוד ועוד עובדי-בלנות במקוואות ואפילו עוד מקוואות. אלה הם גלים קבועים של קדושה שנוספים לעם ישראל בכל עת הגיע הרב למקומו!"

סדר יומו של הרב במקסיקו צפוף ומנוצל עד תום. חוגי-בית, קבלת קהל, דרשות, עצרות חיזוק ופגישות חשובות נדחסים לתוך סדר היום הזה, ברצף מתיש שכל כולו זיכוי הרבים.

חוגי-הבית נערכים בערבים בבתיים של אנשים המבקשים להביא ברכה אל ביתם ולזכות את חבריהם ובני משפחתם. באותם חוגי-בית משתתפים עשרות אנשים ולעיתים גם מאה איש ויותר מידידיו ובני משפחתו של בעל הבית. הם משתתפים בסעודה שבה נושא הרב דברי חיזוק בהירים על חובת האדם בעולמו. לאחר מכן נכנס הרב לאחד מחדרי הבית ושם הוא מקבל את הבאים על פי הרשימה המוכנה מראש. משפחות שלימות נכנסות אל הרב עם ילדיהן שבכל הגילאים.

רבים הם הנכנסים עם מתח על פניהם - כולם יוצאים מחויכים, רגועים משהיו אך לפני זמן קצר ביותר...

"זה מפליא לראות כיצד בזמן הקצר שהאנשים הללו נמצאים בחדרו של הרב - הם מקבלים הסתכלות אחרת על כל חייהם. רבים מהם משנים באותם רגעים צורת חשיבה ודרך חיים: רבות הן המשפחות שהגיעו בחוסר ידיעה מוחלט על משמעות יהדותם, הם גדלו בנייתוק מוחלט מכל ריח יהדות, וזמן קצר לאחר בואם אל הרב הם משנים את הנהגותיהם מתחילים לשמור שבת, מכשירים את המטבח, קובעים עיתים לתורה ושולחים את ילדיהם לחינוך יהודי אמיתי, תורני ושוורשי. זה מרגש לעמוד לצידם של האנשים הללו ברגעים שבהם מקבלים חייהם משמעות כה עמוקה, זה מדהים לראות כיצד בזמן כה קצר נזרע הזרע שינביט פירות כה מפוארים! באפשרותי להצביע על משפחות רבות שהגיעו בחוסר-כל "רוחני" והיום הם

עשירים ב"דעת", חיייהם מלאים בתוכן עמוק ומהותי, בניהם ובנותיהם בישיבות ומוסדות חינוך תורניים, יש מהם שבניהם נסעו לישיבות שבארץ הקודש, הם נישאו ורבים מהם זוכים היום לעמול על התורה כאברכים חשובים".

תרגום מרגש ועוד אחד

נרגש כולו מציין ר' משה מ. את אחד מאנשי הקהילה, בעל רשת חנויות שהתקרב ליהדותו בעקבות בואו אל הרב ומאז הוא מוסיף והולך כל העת בקרבת - אלוקים שלו ושל כל משפחתו, כאשר לעיתים הוא אף זוכה לערוך עם הרב שליט"א שיחת חיזוק אישית באמצעות הטלפון: ברבות הימים הוחל על פי בקשתו בעריכת חוגי בית גם בביתו שלו. בפעם השניה או השלישית שנערך חוג הבית אצלו היתה זו, כדרכו, סעודה מכובדת בהשתתפות קהל רב. דברי תורה נשמעו והאווירה היתה מרוממת במיוחד. לקראת הסוף חלפתי ליד אחד מחדרי הבית והנה אני רואה שם את שני בניו הקטנים, בגיל שאינו עולה על כיתה א'-ב'. ישבו ולמדו חומש - פסוק אחר פסוק בקולם הילדותי והמתוק - לשון התורה ומיד לאחר מכן תוכן הדברים בתרגום לספרדית. עמדתי שם דקות ארוכות והתבוננתי בהם נרגש כולי, לא יכולתי להעתיק את מבטי מהם. הם נראו בדיוק כמו כל ילדי תלמודי התורה בירושלים או באשדוד ובראשי חלפה באותה העת המחשבה על כך שהם הם הסמל, ההמחשה העוצמתית ביותר לפעלו הגדול של הרב במקסיקו. לולי פגשו הוריהם את הרב, לולי התקרבו לאורחות התורה ושמירת המצוות, היו ילדים אלה מתחנכים במקום אחר לגמרי, הם היו נראים אחרת, הם היו מתייחסים אחרת לגמרי לפסוקים הללו שאותם הם קוראים כעת בנעימה כה מתוקה, בחיבור כה עמוק וטהור".

ר' משה מ. נזכר גם באותו בחור שהצליח לרגש אפילו את הרב בעצמו: היה זה בחור כבן 18-19 שהגיע בעבר לקבלת הקהל. הוא נכנס וקיבל את העצה או הברכה שהיו נחוצים לו ולאחר מכן רשם את עצמו לקבלת חומר תורני בדואר האלקטרוני. רבים הם היהודים ברחבי כל ארצות אמריקה הלטינית המקבלים לתיבת הדוא"ל שלהם מידי שבוע דף עם דברי תורה ורעיונות מוסריים המתורגמים לשפה הספרדית המדוברת בפיהם.

בפעם הבאה שהרב הגיע למקסיקו התייצב הבחור שוב כשכולו נרגש: "קיבלתי את הדף, קראתי בו סיפור על אחד מגדולי ישראל בנושא הקשור לערכה של התורה (היה זה סיפור על הגאון מוילנא). הסיפור הזה השפיע עלי עמוקות וברצוני ללכת ללמוד בעצמי תורה בישיבה שבארץ הקודש".

הרב שליט"א שמע את דבריו והתרגש מאוד. הוא קרא לי להיכנס לחדר וביקש מהבחור שיחזור ויספר שוב באוזני את סיפורו ואת החלטתו. "אשריכם ישראל" הכריז הרב בלב רגוש, "כמה טהרה יש בכל יהודי! ראה נא כמה גדול הוא ערך הדפים והרעיונות הנשלחים ליהודים יקרים אלו, זה מחייב אותנו, זה מעודד אותנו להמשיך". בעקבות ביקוריו ופעילותו של הרב, נוסדו במקסיקו שיעורי תורה רבים עבור הציבור הרב שפגישותיו עם הרב שליט"א והשתתפותו בדרשותיו הרבות עוררה את צמאנו למי-התורה ולמשמעות רוחנית, מהותית יותר, בחיינו. אורגנה פעילות רוחנית ענפה ובתוכה שיעור קבוע שנערך בספר 'פחד דוד' - 'שיעור נודד' הנערך בכל שבוע בביתה של משפחה אחרת. משיעור זה נוצר חיזוק גדול ורבים הצטרפו אליו ברבות הימים.

ישנן קהילות רבות במקסיקו העומדות בקשר עם הרב שליט"א: בראשן כמובן הכולל שהרב הקים בראשות הרה"ג טויל שליט"א. בכולל זה לומדים 'דיינות' והוא ממוקם בבית הכנסת מגן דוד שבמקסיקו סיטי. מלבד זאת ישנן עוד קהילות הקשורות עם הרב כקהילת 'שובה ישראל' של הרה"ג בן חמו שליט"א, 'בית יצחק' של הרה"ג סולמנסקי שליט"א ו'מדרש לתורה' של הרה"ג אשר זריהן שליט"א, 'ידידו של מורנו הרב שליט"א עוד מימי לימודיהם יחד בישיבה בסנדרלנד ומוסדות הרה"ג אברהם פלטי שליט"א ('שלח ה' דברו וירפאהו).

יראת שמים - בשמיים

לפני 18 שנה, בעת שהרב שליט"א סיים את ביקורו הקבוע במקסיקו. הר' גופס ליווה את הרב לשדה התעופה, התענג על עוד זמן איכות של דברי תורה וחיזוק רוחני ובהגיע הזמן נפרד מהרב בעלייתו למטוס.

במטוס שבו נסע הרב בדרכו חזרה לפריז היה גם יהודי ששמו מר רפאל. הוא כלל לא הכיר את הרב ודמותו ההדורה לא אמרה לו מאומה.

רעיותו הבחינה במקום הפנוי שישנו בכיסא שליד הרב, היא כן התבוננה וראתה כי היושב שם הינו יהודי מסוג אחר, היא פנתה לבעלה ואמרה לו "יש שם איזה רב יהודי, יש לו פנים קדושות, לך אליו ובקש ממנו ברכה שתצליח". בתחילה סרב הבעל, אך ולבסוף השתכנע, התיישב ליד הרב ופנה אליו במילות שלום.

הרב שאלו אודות יעד נסיעתו, והוא סיפר שכעת הוא בדרכו לטורקיה, לתערוכה חשובה הנערכת שם.

"יש לך תפילין?" הפתיעו הרב בשאלה והוא ענה בשלילה.

להפתעתו העצומה הוציא הרב את את התפילין שלו מתיקו האיש והגישם לו.

חלפתי ליד אחד מחדרי הבית והנה אני רואה שם את שני בניו הקטנים, בגיל שאינו עולה על כיתה א'-ב', ישבו ולמדו חומש פסוק אחר פסוק בקולם הילדותי והמתוק, לשון התורה ומיד לאחר מכן תוכן הדברים בתרגום לספרדית. עמדתי שם דקות ארוכות והתבוננתי בהם נרגש כולי, לא יכולתי להעתיק את מבטי מהם. הם נראו בדיוק כמו כל ילדי תלמודי התורה בירושלים או באשדוד ובראשי חלפה באותה העת המחשבה על כך שהם הם הסמל, ההמחשה העוצמתית ביותר לפעלו הגדול של הרב במקסיקו.

בהזדמנות הראשונה פנו אל הרב בשאלה "מדוע הרב אינו לובש את החליפות שתפרנו עבורו?" "תסלחו לי" ענה הרב, אני יודע שכוונתכם היתה לטובה, אני מבין שרציתם להיטיב עימי, אך לאחר שהותי האחרונה כאן נסעתי לארץ ישראל, שם נתתי את החליפות לאברכים נזקקים שלומדים תורה בכולל באשדוד."

"זו הסיבה לכך שכולנו כה אוהבים את הרב ומעריכים אותו, אנחנו יודעים שכל כולו למען השני, למען עם ישראל".

לבוא הרב למכסיקו היה מר ראוול סבן מביא חייט מיוחד שיתפור חליפות מיוחדות, איכותיות ונכבדות, עבור הרב. הוא ביקש לכבד את הרב בחליפות איכותיות במיוחד. בפעמים הבאות הבחין שוב שוב כי בבוא הרב למכסיקו אינו לובש אתן חליפות שנתפרו במיוחד עבורו. כשחזר ונשנה הדבר הם פנו הר' גופס בטענה מדוע לא הביא לרב את החליפות שנתפרו עבורו בפעם שעברה, אך ברור היה הר' גופס שהוא בעצמו הגיש את החליפות לרב...

בהזדמנות הראשונה פנו אל הרב בשאלה "מדוע הרב אינו לובש את החליפות שתפרנו עבורו?"

"תסלחו לי" ענה הרב, אני יודע שכוונתכם היתה לטובה, אני מבין שרציתם להיטיב עימי, אך לאחר שהותי האחרונה כאן נסעתי לארץ ישראל, שם נתתי את החליפות לאברכים נזקקים שלומדים תורה בכולל באשדוד."

"זהו מופת אמיתי!" מסיים הר' גופס הנרעש את דבריו, "זו הסיבה לכך שכולנו כה אוהבים את הרב ומעריכים אותו, אנחנו יודעים שכל כולו למען השני, למען עם ישראל".

יום שבתון אין לשכוח

כל יהודי מכסיקו המקורבים והמקושרים עם מורנו הרב שליט"א מצפים ומייחלים ל"שבתון" הנערך בראשות הרב ובהשתתפות קהל רב.

המופת האמיתי

הר' גופס מדבר על המופתים הרבים שראו עיניו ברבות השנים, אך לפתע מפסיק בחדות "אתה יודע מהו המופת הגדול ביותר שזכינו לראות? הנה אספר לך: בשנים הראשונות

עורך הדין נבהל והרב המשיך ואמר לו "הילדים שיהיו לך יהיו יהודים, ותהיה לך בת שנה הבאה".

הוא מיד ניגש עם רעייתו אל סבתה. הם ביררו אצל הסבתא אודות מוצאה, בתחילה היא גמגמה אך לבסוף הודתה שאכן היא יהודיה שהתנערה מיהדותה מסיבות שונות.

שנה חלפה ואותו אדם הגיע אל הרב עם תינוקות רכה נישאת בזרועותיו.

מאוחר יותר סח הרב למקורביו כי בלילה שקדם לבואו של אותו עורך דין חלם, כי אביו הצדיק הקדוש רבי משה אהרן פינטו זיע"א בא אליו ומודיע לו "ביום הבא יבוא אליך אדם פלוני, דע לך כי רעייתו הינה יהודיה בת יהודיה"

ישועה אישית

הישועות הללו מרגשות, אך הן סופרו רק כהקדמה לישועה הפלאית שנראתה בבית משפחת הר' גופס פנימה, בקרב בני משפחתו שלו: בשנה הראשונה שבה זכה לארח את הרב בביתו, שלושה ימים לאחר שהשמועה על בוא הרב פרשה לה כנפיים בכל רחבי העיר, הגיעו לביתנו הרבה מאוד אנשים.

בבוקרו של אותו יום, כמה ביתנו בת השבע עם כאבי בטן. "שלחתי אותה לנוח בחדרה שבקומה למעלה. לאחר זמן מה היא ירדה למטה וחלפה ליד הרב. לפתע פנה אלי הרב והורה לי "קח אותה לרופא! יש לה משהו שמחייב טיפול". היא לא נראתה כמי שסובלת ממשו חמור, אולם ממבטו של הרב הבנתי שאכן כדאי לקחתה לרופא. הרופא בדק אותה ואמר שאמנם יש לה 'דלקת התוספתן' ('אפנדציט') ו"תלך לכירורג". הכירורג בדק אותה ביסודיות והורה ללכת לבית חולים לעריכת ניתוח.

בדיוק באותם רגעים הגיע לביתנו שגריר ישראל במכוניתו כדי להיפגש ולראות את הרב. חשבתי לדחות מעט את ההליכה לבית החולים מאחר והייתי טרוד מאוד עם האורחים החשובים, אך הרב לא הניח לי ועמד על כך שאקח אותה לבית החולים, "אל תתעכב! סע כעת לבית החולים!".

כמה שנים מאוחר יותר, בהילולא הגדולה שנערכה במרוקו, גילה לי הרב שליט"א שבאותם רגעים היתה לו תחושה עזה שמדובר בעניין רציני בהרבה מכפי שנראה היה לי.

רק כשהגענו לבית החולים הבנו מדוע הרב עמד ככזו נחרצות על הוראתו ללכת לשם. בבית חולים אמרו לנו שהגענו בדקה האחרונה ממש! "בעוד זמן קצר ביותר היתה הילדה הזו נכנסת למצב של סכנת חיים נוראה ומיידית". בסייעתא דשמיא נערך הניתוח והיא החלימה במהירות. הילדה גדלה מאז בבריאות ונחת, והיום היא אשה

יהודי פתח עצום ונפלא כפתחו של אולם.

יהודי או גוי

הר' גופס מספר על החיזוק הרוחני שעוטף את מכסיקו כולה בימי בואו של הרב למקום ובתוך הדברים אנו שומעים גם על כך שפעם או פעמיים בכל שנה יש זוג או שנים שמגיעים לרב נרגשים עד למעלה מראשם, הם מביאים תמונות של ילדים שנולדו בברכת הרב, וכמוהם אנשים שבאים לספר על רפואה, פרנסה וכל ישועה אפשרית שהתחוללה בביתם בעת האחרונה בזכות ברכת הרב.

בשנה הראשונה שבה הגיע הרב למכסיקו הגיעו כמה מבני אחת המשפחות לבשר לרב שהנה בשעה טובה יש חתן לבת שלהם והחתונה בקרוב. הם הגיעו עם בתם הכלה וחתנה, ולפתע בתוך השיחה עמם שאל הרב את החתן...? "הכלה נדהמה כולה, היא הפנתה מבטה אל החתן כמי שיודעת ומבינה על מה הרב מדבר... החתן נדהם אף הוא ואמר שזוהי האשה שעמה חשב בעבר לבנות את ביתו. הרב הרבה עמוקות ואמר לו אתה עדיין חושב עליה! אם ברצונך לבנות בית כשר וטהור עליך לשכוח ממנה.

לאותו חתן היה גם חבר גוי. עורך דין שהיה נשוי שנים ארוכות אך טרם נשמע בביתו קול בכי תינוקות. "בוא עימי לרב" הציע היהודי לידידו עורך הדין, אך הלה סרב בנימוס, "אני לא הולך לאנשי דת. גם לכומר שלנו (להבדיל מלינוי הבדלות) אני לא הולך ובוודאי שלא אלך לרב יהודי".

עורך הדין הזה ייצג בעבודתו אשה יהודית מסויימת בהליכי הגירושין שלה. באחד הימים התקשרה אליו האשה וסיפרה לו שהיתה אצל איזה רב מצרפת ו"הרב אמר לוותר על הכל". "על מה לוותר?" ניסה עורך הדין להבין, "הרב הורה שלא ללכת לערכאות של גויים ולהוריד את התביעה". עורך הדין לא ידע את נפשו, הוא לא הצליח להבין את ההגיון שבצעד זה.

חלפה כמחצית השעה והנה הוא מקבל טלפון נוסף מעורך הדין של הצד השני שגם הם יורדים מהתביעות שלהם "בגלל הוראתו של איזה רב מצרפת".

הוא החליט להגיע בעצמו לראות את הרב הזה מצרפת שעליו הוא שומע בזמן כה קצר משלושה כיוונים.

הוא הגיע לפגישה בבית משפחת גופס. באותו יום נוצר במקום תור ארוך של אנשים, הוא כבר התחרט ורצה לחזור בן, אך לבסוף שכנעוהו מלוויי להמתין.

עם היכנסו לחדר הרב פנה אליו הרב בשפה האנגלית ואמר לו "אתה לא יהודי". הוא אישר והרב המשיך מיד "אני יודע כי אתה לא-יהודי, אך עליך לדעת כי סבתה של אשתך מצד אמה הינה יהודיה, גם לאמך שלך יש שורשים יהודיים ברורים".

להפתעתו העצומה הוציא הרב את את התפילין שלו מתיקו האישי והגישם לו. "אני מוכן לתת לך את התפילין שלי במתנה - בתנאי שתניח אותן מידי יום ביומו". הוא הופתע מאוד, אך התחייב.

רח"ל. לאחר תום שיעורו של הרב נכנס האיש לחדרו של הרב וביקש ברכה. הרב חיפש כיצד לקרבו מצד אחד, אך בה בעת להעמידו על חומרת טעותו. במילים רכות ונעימות שוחח עמו הרב על הנושא הטעון אך עדיין חש שהוא אינו מבין את חומרת משמעות הקשר הזה. לפתע פנה אליו הרב בשאלה "לשנינו ידוע שאין בינינו כל היכרות קודמת, לא ידעתי על בואך ואיש אינו מכירך כאן. אם אומר לך כעת איך קוראים לאותה אשה – האם תואיל להאזין לדברי עם נכונות גבוהה יותר? הלה הניד בראשו בספקנות, ברור היה לו שאין לרב כל דרך טבעית לדעת מהו שמה של האשה הרב המתין עצם עיניו לרגע קט ולבסוף הרים את עיניו ואמר לו את שמה המדוייק של האשה. האיש היה המום! הוא היה בהלם של ממש.

מאותו הרגע התנהלה השיחה בקווים אחרים לגמרי, הוא היה קשוב יותר ולבסוף הוא אף סיים ביוזמתו את הקשר עם אותה אשה.

כנשאל הרב מאוחר יותר כיצד ידע לומר את שמה של האשה שאת שמעה כלל לא הכיר עד לאותם רגעים, השיב בפשטות: הבנתי שיהודי זה זקוק ברגעים אלו לסיעתא דשמיא מיוחדת כדי לצאת ממצבו הרוחני העגום, נשאתי עיני לבורא העולם בתחינה "אנא! יהודי זה הגיע לכאן, הוא עשה צעד כלשהו, הוא פתח פתח כחודו של מחט, חז"ל לימדונו כי "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו", אנא תן בפי את שמה של האשה כדי שיהא זה הדבר שיעוררו ויסייע לו להתנער ולהמלט על נפשו מן האסון הקרב ובא על נשמתו".

הרב התפלל ומן השמים פתחו לאותו "אני מוכן לתת לך את התפילין שלי במתנה - בתנאי שתניח אותן מידי יום ביומו". הוא הופתע מאוד, אך התחייב.

הוא התחייב וגם קיים - מאז ועד היום הוא מניח תפילין בקביעות. היום הוא גם מזכה אחרים.

דוגמא בולטת היא שאת האולם שבו נערכות הרצאותיו של הרב שליט"א בכל עת בואו למכסיקו תרם מר רפאי מתוך רצון לזכות עוד ועוד יהודים באורה של התורה – האור הגדול שגם הוא עצמו זכה בו.

הנה, באחת הפעמים האחרונות שבהן ביקר שם הרב, נערכה במקום "דרשה לצעירים" והאולם הענק התמלא כולו בכ- 500 צעירים צמאי-דעת. כהכנה לאירוע הגדול הזה הודיע הרב שמעוכבי הזיווג יביאו את אחת המזוזות מביתם ובעזרת ה' יזכו לברכה. צעירים רבים הגיעו לאותה דרשה, באותו מעמד הכריז הרב שכסגולה למציאת הזיווג תדאגנה הבנות לרכוש טלית עבור החתן העתידי שיבוא בעזרת ה' ולבנים הציע הרב שיתחייבו לשמור על טהרת-המשפחה בבית שאותו יבנו בעזרת ה'.

רבים מהצעירים הללו התעוררו והתחברו לדרך שאותה הציג הרב בדבריו החמים והנלהבים, הם התחזקו ביהדותם וקיבלו עליהם שמירת מצוות רבות. רבים מהם כבר מצאו מאז את זיווגם ואף התחתנו בשעה טובה ומוצלחת כשהם בונים את בתיהם על יסודות יהודיים.

באחת מקבלות הקהל שנערכו על ידי הרב הגיע למקום יהודי שגדל מתוך חוסר מודעות וידיעה אודות ערכיה הבסיסיים ביותר של היהדות. הוא היה באותה עת בקשר עם אשה גויה – לשם נישואין עמה

יובל איש

הנושא עוסק בעניינים גבוהים.

הרב מדבר על סודות התורה והנעשה בשמיים לפני כסא הכבוד של בורא כל העולמים. דבריו הקדושים של הרב הם הכנה הולמת ביותר לתפילה, להגיע לתפילה במצב של התעוררות לעילאית.

• מיד אחרי תפילת שחרית, לפני קריאת התורה, הרב דורש שוב על פרשת השבוע וענייני מוסר.
• מתוך שמחה ומנוחת הנפש יושבים לסעוד סעודת שבת. כולם משתתפים בשירה הקדושה בהתלהבות סוחפת.

• רגע לפני שכולם מתפזרים רבינו מבקש שקט ומודיע לקהל "בשיעור שלנו תפילת מנחה נגלה את סוד השמחה לחיים".

• ואכן, כך היה. אחרי מנוחה קצרה, המון עם מתאסף לשמוע דבריו המתוקים של רבינו. רבינו מדבר באריכות ומתיקות ומסביר שסוד השמחה הוא שלוח בבית, ולזה מגיעים רק על ידי עבודת המידות וכבוד הזולת. במשך כשעה כולנו הרגשנו כמה קל להיות בשמחה ובשלום רק על ידי עזיבת מידת הגאווה. מדהים לגלות דברים כה פשוטים לכאורה ליישום, אך כפי פשוטם כך מידת הזלזול בהם. השיעור מסתיים ועל פני כולם נראה מבט מהורהר, כולם מתבוננים בדברים ששמעו זה עתה ומבקשים ליטול מהם כמה שיותר לחיי המעשה האישיים שלהם.

• תפילת מנחה ולאחריה יושבים כולם לסעוד 'סעודה שלישית'.

• עוד מעט השבת תחלוף. בלב הכל חולפת המחשבה והרצון לעצור את הזמן... אף אחד לא רוצה שהשבת תיגמר.

• הרב מדבר ומפיו יוצאות מרגליות. הפעם הוא מדבר על כוחה של האשה בבית. הוא מאריך על מעשיה של בתיה בת פרעה שהפכה לאמו של גואלם של ישראל - משה רבינו ע"ה. הרב מסביר שבידיו של כל אדם הכח לפעול ולעשות דברים שמעל הטבע. "אם באמת רצונה של האשה להציל את בעלה - אין ולא יהיו בפניה גבולות! כמו אצל בתיה שנעשה לה נס וה' האריך את ידה כדי להציל את משה".

• בתוך הדברים, הרב מספר על אירוע שהיה בארגנטינה עם תינוק כבן שנתיים שנפל לבריכה. אמו בקשה מרבינו שיתפלל עבורו והודיעה כי היא מקבלת, בעזרת ה', על עצמה תשובה וצניעות. בניסי ניסים, לאחר כמה חודשים של אשפוז התינוק התעורר. רבינו הסביר שזהו כחה של האמא. "אמנם התפילות והברכות מתקבלות ומועילות, אך באשה יש כח לגרום ניסים ונפלאות".

• מוצאי שבת ותפילת ערבית. על פני כולם נסוך חיוך של שמחה על השבת הנפלאה שעברה עלינו, יחד עם תחושת עצבות על כך שהשבת הנפלאה הזו עברה ונגמר ה'שבתון'. בלבנו ציפייה להזדמנות הבאה שבה נוכל שוב להיות בשבת שכזו עם רבי דוד.

• בפעם הזאת נערך ה'שבתון' לחיזוק ולתשובה במלון אקוה ליו (AQVA LIVE). ה'שבתון' אורגן ע"י תלמידיו וידידיו של מורנו רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, בראשם משפחות גופס, וקורסון ובעזרת משפחות רוקנו, קבבי, וריאק.

- אנו הגענו למלון בערב שבת קודש בצהרי היום. אנו נמצאים ביבשת אמריקה שרובה ככולה גויים, אך בלובי של המלון אנו כאילו עוברים לפלנטה אחרת, נושמים אוירה יהודית, כאילו אנו בירושלים... משפחות בהרכב מלא מגיעות עם מזוודות וילדים בכל הגילאים. בפני כולם שאיפה וצמאון לקבל את השבת יחד עם הרב ברמה הרוחנית הגבוהה ביותר.

המלון מוכן במיוחד לכבוד שבת - שחלילה לא יגרם לאף אחד מכושל בחילול שבת. לשם כך הורידו ונטרלו את כל הברזים האוטומטיים (AUTOMATIC), גם על המסך שבכל חדר היה כתוב "שבת שלום". כל הדלתות נפתחות בלי הכרטיסים האלקטרוניים וכך כל המערכות האפשריות הותאמו לכבוד השבת ובהתאם לחוקי התורה.

• עבור רבים מן הנוכחים זוהי השבת הראשונה שתישמר כדת וכהלכה, איו זכות! איוזו התרגשות! הוותיקים שבינינו יודעים שהשבת תחלוף כהרף עין, משתדלים לחוות כל רגע ולנצור אותו בלב לכל השנה כולה.

• קבלת שבת. האולם משמש כבית כנסת עם ארון קודש (בנוי במיוחד ל'שבתון') וכמובן שגם מחיצות כהלכה שמעברן יושבות הנשים בכבוד רב. האולם מלא וגדוש!

• מיד אחרי קבלת שבת - לפני תפילת ערבית של שבת, הרב דורש לפני הציבור בנושא פרשת השבוע. הוא פותח את דבריו בענין "בין אדם לחבירו" ומסביר בטוב טעם ודעת את ציווי התורה "שן תחת שן, עין תחת עין" שנאמר במקרה של נזק בין בני אדם - שכידוך, לפי דברי רבותינו, אין הכוונה ח"ו שיוציאו למזיק את עינו או את שינו, אלא שצריך לשלם עבור היוזק כסף. אם כך למה התורה השתמשה בלשון "שן תחת שן, ועין תחת עין"? אלא ודאי שהכוונה היא להזהיר לבני האדם על מעשיהם לפני עשייתם. גם אם יהיה עליך לשלם בכסף מלא, יהיה זה רק פיצוי על הנזק והעניינים גשמיים. אבל יהיה עליך לתת דין וחשבון על כל המצוות שלא היה באפשרות הניזק לקיים בגללך. לדוגמה, אדם שהזיק את יד חבירו - גרם לכך שלא יוכל להניח תפילין, בפגיעה ברגלו מיעט את הליכתו לבית הכנסת, לבית המדרש או לכל דבר מצוה.

• אחרי התפילה נערכת סעודת ליל שבת מתוך התרגשות, שירים וחלוקת "לחיים" מידו של רבינו. בתוך הסעודה רבי דוד מספר על אבותיו הקדושים, על מעשיהם ואמונתם שהביאה לישועות, ניסים ונפלאות למען עם ישראל.

• שבת בבוקר. לפני התפילה נאספים כולם לשמוע את שיעורו ודבריו של מורנו שליט"א. הפעם

בכל שבת 'שבת' שבה מתקיימים עוד ועוד יהודים לאביהם שבשמים. הם חווים כל רגע ונוצרים אותו בליבם עד לפעם הבאה. הרב דוד בסול רב חברת פינטו ארגנטינה הוא אחד מהמשתתפים בשבתון שבה, הוא שלח אלינו את רשמיו במעין 'יומן' אישי המגולל את סדר היום במהלך יום השבת הנפלא הזה. הנהו לפניכם במדויק, בלשונו המקורית ובעריכה לשונית קלה בלבד:

ארבעה ימים במכסיקו עם מורנו הרב שליט"א.

השנה נערך ה'שבתון' כשבועיים לפני יום הפורים. שבת שלימה שבה זכינו להיות יחד עם כבוד קדושת רבינו שליט"א במכסיקו.

• יום חמישי לפנות בוקר. מטוס של AIR FRANCE נחת זה עתה במכסיקו. הדופק בלבנו רץ במהירות, ציפייה דרוכה ממלאת את הלב בעת ההמתנה לצאת הרב. אחרי כחצי שעת המתנה נראית סוף סוף דמותו של כ"ק מורינו הרב שליט"א.

• תפילת שחרית ולאחריה כיבדו את הנוכחים בארוחת בוקר מיוחדת. רבינו טועם מעט מאוד ובלא לאבד זמן מתחיל את השיעור ומיד לאחריו נערכת קבלת הקהל.

• לאורך כל היום כולו הרב מקבל אנשים בזה אחר זה, אפילו בעת ארוחת הצהריים הוא מקבל אורחים ומשוחח עמם בדברי תורה ורעיונות מוסר.

• יום שישי בבוקר. הרב הוזמן לבית מדרשו של הגאון החכם אשר זריהן שליט"א, חברו של מורינו בעבר בישיבת סנך'לנד. אחרי התפילה ברוב-עם, דורש רבינו לפני ציבור האברכים ובני התורה.

• שעות הבוקר חולפות במהירות במפגשים עם אנשים רבים ועם הצהריים מתחיל עיקר ביקורו של הרב.

מדובר בארבעה ימים ושבת במרכזם - של חיזוק רוחני רב משמעות עבור יהודים רבים, שביה מענגת של שגרת חיי החולין והזדמנות לחוות שבת שכל כולה התרוממות רוח אמיתית.

עבור רבים מהם זוהי השבת הראשונה בחייהם שאותה הם זוכים לשמור כהלכתה באווירה יהודית אמיתית. במהלך השבת נושא הרב דברים בסעודות ובשיעורים, וממלא את ליבם של הנוכחים ברוח טהרה שכמותה לא ידעו באף מקום אחר עד עתה.

במהלך סעודות השבת, פורצת כמאליה שירת קודש הסוחפת את כל הסועדים בחוויה רוחנית גבוהה ומרוממת, לרגש אמיתי של עונג שבת נעלה וגבוה. במכסיקו אוהבים היהודים לשורר בסעודות השבת את פיוטי הקודש המוכרים להם מבית אבא - אותה שירה שהושרה בכל ארצות המזרח בשירת הבקשות ובסעודות השבת במשך דורות רבים. מעניין לציין כי בארגנטינה יש רבים מהיהודים שאוהבים לשורר דווקא את השירה ה'חסידי' הפופולארית והיא זו שמרוממת את נפשם ומענגת להם את סעודות השבת.

זוהי גם הזדמנות נדירה שבה מגיעים יהודים מקהילות שונות לשבת שכולה אחדות אמיתית. כוחות רבים פועלים במכסיקו, בעת הגעתו של הרב היו שניסו להתנגד לו ולהפריע לדרכו התורנית, אך הוא לא התיימש וברבות הימים הפך לדמות-מפתח מול גורמים מרכזיים במדינה. היום הוא עצמו, בפעילותו הברוכה ובנועם דרכו, משמש כגורם מאחד בתוככי יהדות מכסיקו כולה ובשבת שכזו ניכרים הדברים בבירור על פני השטח. הכל כמהים לאחדות החופפת על פני כל השבת כולה ומתענגים עליה.

אם אתם משמרים נרות של שבת

ביקשתי מר' משה מ. נאמן ביתו של הרב שליט"א שיספר לי על אותו 'שבתון' מנקודת מבטו, הוא הצביע על סיפור אחד קטן שממחיש בעיניו הכל:

בשבתון האחרון פגשתי בבוקרו של יום השבת את אחד מחשובי היהודים במכסיקו. פילטרופ מהשורה הראשונה שלזכותו נזקפים רבים מהמעשים הרוחניים הגדולים במכסיקו בכלל ובשבתון בפרט.

כשפגשתי בבוקרו של יום השבת נראה היה כמי שאינו חש בטוב "הכל בסדר"? שאלתי אותו בהתעניינות כנה, "אולי אוכל לעזור במשהו?"

הלה חיך בלאות ואמר "הכל בסדר, רק שהאור בחדרי דלק כל הלילה אמש ומאחר ואני רגיל לישון בחושך לא הצלחתי להירדם כל הלילה. כעת אני בסך הכל עייף".

הוא הבחין במבטי התמיהה שעל פני והמשיך להסביר "לפני כמה שנים התחלתי להניח תפילין בקביעות בהשפעתו הישירה של הרב שליט"א. מידי יום ביומו הנחתי תפילין ושמרתי על עוד כמה מצוות חשובות, אך את יום השבת לא שמרתי עד היום מחמת הקושי וההרגל רב השנים.

אתמול, בכניסת השבת, הותרתי את האור בחדרי דלוק מתוך מחשבה לכבותו בלילה לפני השינה כהרגלי (רח"ל).

בדרשתו שבסעודת השבת דיבר הרב על קדושת השבת וביקש שכולנו יחד נצטרף ונדאג שתהיה זאת "שבת קדושה במיוחד" - שכולנו נתאמץ לשמור את השבת כהלכתה למרות הקושי וההרגלים.

הגעתי לחדרי וראיתי את המנורה דלוקה, חשבתי לכבותה לפני השינה אך מיד נזכרתי בדברי הרב ובקשתו. החלטתי שלא לכבות את האור עד לסוף השבת. "אמנם, לא ישנתי היטב בלילה", אמר האיש עתיר הממון "אני עייף ומטושטש, אך ליבי מלא בסיפוק שכולו רגש יהודי מן הסוג שכמותו לא חוויתי מעודי. בעזרת ה' בכוונתי לחוות כמותו עוד ועוד בעזרת ה' - בשמירת השבת מהיום ואילך".

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

נרות החננוכה

התבטלות והכנעה
אל הקדושה

בעמדנו בימי החנוכה, כשאנו מתבוננים במשמעותם, רואים אנו כיצד היונים עמלו בכל הדורות להשכיח מבני ישראל את התורה הקדושה על ידי התבוללות, כי רצו שהיהודים יתערבו בגויים. עד שאמרו להם (בר"ר ב, ד. ויק"ר טו, ט) כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל. וכל רצונם היה לטמא את נשמתם, מבלי צורך כלל להרוג אותם, מכיון שידעו שככל שהורגים בבני ישראל יותר ומצערם אותם יותר, הם יותר מוסרים את נפשם על קידוש ה'.

ואכן, על כך שהיונים לא הצליחו במזימתם, אנו משבחים ומודים ומזכירים את הניסים שנעשו לאבותינו, ואומרים "מסרת גיבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, וטמאים ביד טהורים, ורשעים ביד צדיקים, וזדים ביד עוסקי תורתך".

והדבר צריך ביאור: א. בשלמא "גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים" יש בכך נס, אבל מהו החידוש בכך שה' מסר טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים, איזה נס יש כאן בכלל.

ב. ועוד שאלה אותי בתי שרה שתחי', הרי ידוע שעיקר הנס היה בפך השמן שהמשיך לדלוך עוד שבעת ימים, אם כן מדוע מדליקין אף את השמש במשך שמונה ימים, הרי לכאורה היה מספיק להדליק רק שמונה נרות מבלי להדליק את השמש, שהרי לא מברכין על השמש. אם כן מדוע בכלל מדליקין אותו.

ג. ועוד קשה. הרי מצינו שגם בזמן שבני ישראל היו במצרים רצה פרעה לבלבל אותם, עד שירדו למ"ט שערי טומאה (זוה"כ יתרו לט), וכך לא יהא להם שום קיום ח"ו מבלי להרוג אותם כלל, ואם כן מדוע על הנס במצרים, בו זכו ישראל לצאת משערי טומאה לשערי קדושה לא עושים שום סימן ורמז כמו שעושים בחנוכה.

ובהסבר הענין נראה, דהנה האדם צריך לדעת שהדרך היחידה שהוא יכול לסלק מעצמו את החושך, זה רק בזמן שהוא מחשיב עצמו לטפל ואת התורה לעיקר, וזהו ענין התבטלות האדם בפני התורה והמצוות, וזהו דרך התורה ובניגוד גמור לדעת היונים והמתיונים, שהאדם הוא העיקר ותורה והמצוות הם הטפל ח"ו.

וענין הדלקת השמש בחנוכה, מרמז לאדם שהוא צריך להיות בטל בפני העיקר שהם המצוות, וכל תכלית בריאתו הוא להיות עבד ה' אמיתי. דבר זה אפשרי רק כשהוא מקיים תורה ומצוות, ועל ידי כך הוא נקשר לבורא עולם ונחשב לעבד ה'.

אם כן, לפי יסוד זה יוצא שהשמש הוא רק עבד למצוות, ומדליק אותם ומשמש אותם לפי מדרגותיו, והולך מחיל אל חיל מכיון שהיום הוא מדליק נר ומשמש אותו, וממשיך עליו מאורו בכדי להתכונן להכנה נוספת של יום מחר וכך הולך ומדליק ומוסיף מיום ליום, עד שמגיע לשמיני שהוא בבחינה תיקון הנשמה. וביסוד הזה על האדם להתנהג כל ימי חייו, להיות עומד ומשמש את המצוות.

ודבר זה מרומז בתפילה בה אנו אומרים: "הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד". כלומר שהאדם מיועד להיות להם לשמש, ולא שהם ישמשו אותו והנאותו כלומר שיהנה לאורם.

לאור האמור, מובן מה החידוש במה שאנו אומרים מסרת רשעים ביד צדיקים וטמאים ביד טהורים. דידוע שהצדיק או הטהור כל רצונו ומגמתו הוא רק להתקשר לבורא עולם על ידי קיום ושימוש המצוות, ואינם רוצים כלל לבוא בשום מגע עם הרשעים והטמאים, ובזמן שהם

באים במגע איתם הרי הם פוחדים אולי יסתכלו על פניהם של הרשעים, ועל ידי כך חלילה יושפעו לרעה, שהרי איתא (מגילה כח.) אסור להסתכל בפניו של רשע.

ממילא, כשנפגשים הצדיקים עם הרשעים הטמאים מתמלא ליבם פחד ורעדה, מכיון שאילו היו עובדים את ה' באמת ובתמים, אז משמים היו מסובבים באופן כזה שלא היו נפגשים כלל עם הרשע או עם הטמא, ובגלל הפחד הגדול שלהם שמא יכשלו חלילה במשהו, אז זוכים שהקב"ה עוזר להם שהם לא יושפעו כלל מהרשע או מהטמא.

ובאמת מצינו דבר זה אצל יעקב אבינו, שהקב"ה הבטיח לו (בראשית כ"ח ט"ו) והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך, ואחר כך כששמע שעשו בא לקראתו כתיב (שם ל"ב ז') וירא יעקב מאד. ועל כך אומרים חז"ל (ברכות ד.) אמר שמא יגרום החטא. רואים שלא פחד כלל מהמלחמה רק שמא יושפע מעשו לרעה, על ידי הנשיקה שישק אותו ועל ידי זה שנפל על צואריו, ודבר זה הפחיד אותו.

אבל הקב"ה רצה להראות ליעקב אבינו שאין לו כלל מה לפחד להיות מושפע מעשו הרשע, לכן שלח לו מלאך בדמות איש שנלחם עמו, והוא היה שרו של עשו, כדאיתא (בר"ר ע"ז ג') שנלחם עמו ולא יכול לו, ועל אף שנגע בו לא הושפע ממנו לרעה. כך כבשו האבות את הדרך לבניהם, שאין להם כלל מה לפחד מהשפעת הרשעים בזמן שיש צורך להלחם נגדם.

ובהגיענו עד הלום, ניתן להוסיף ולומר, כי יעקב אבינו ע"ה בעוברו שוב את הנהר לחפש אחר פכים קטנים (חולין צא.) רצה לרמז לנו, שבזה שחזר אחר פכים קטנים, סימן הוא שבימי החשמונאים, כאשר היונים יטמאו את השמינים, יש ג"כ לחפש פכים קטנים טהורים בבית המקדש. וכשם שהוא מצא את שלו, כך גם הם ימצאו את פך השמן חתום בחותמו של הכהן הגדול.

ועוד רמז יעקב בזה. כשם שהוא נלחם בדרכו עם שרו של עשו ולא ניזוק ממנו, כמו כן הצדיקים אף שבאו במגע עם הרשעים והטמאים, ישארו בשלימותם ולא יושפעו כלל מפני הרשעים והטמאים. אם כן, מתתיהו בן יוחנן כהן גדול למד את הדבר מיעקב אבינו, כשיצא להלחם נגד היונים שלא פחד כלל להיות מושפע מהם. ולהיפך, נמסרו הרשעים ביד הצדיקים, וטמאים ביד טהורים, והחשמונאים לא ניזוקו כלל ברוחניות שלהם.

והנה, כשאנו מתבוננים במלחמת מתתיהו נגד היונים, רואים אנו עד היכן

**האדם צריך לדעת
שהדרך היחידה
שהוא יכול לסלק
מעצמו את החושך,
זה רק בזמן שהוא
מחשיב עצמו
לטפל ואת התורה
לעיקר. וזהו ענין
התבטלות האדם
בפני התורה
והמצוות, וזהו
דרך התורה,
ובניגוד גמור לדעת
היונים והמתיונים,
שהאדם הוא
העיקר ותורה
והמצוות הם
הטפל ח"ו.**

הגיעה מסירות נפשו. שהרי אנו אומרים בתפילה "בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול כשעמדה מלכות יון הרשעה" וכו', ומהלשון כשעמדה מלכות יון, רואים שמלכות יון היתה לה עמידה וקיום וכבשה את הקדושה, כך בכל אופן חשבו היונים שהם שולטים על ספירת הוד שהיא ספירה שמינית.

ברם עם כל זה רואים אנו, שבעצם הימים הללו שהיונים עמדו וקמו וכבשו את הקדושה כפי שחשבו, קם ועמד מתתיהו הכהן הגדול ובניו והכריזו מלחמה על היונים, והודיעו קבל עם ועולם שהיונים לא הצליחו לכבוש את הקדושה, שהרי למרות שטמאו את השמינים, לא הצליחו לגעת ולטמא את פך השמן האחרון שנשאר חתום בחותמו של הכהן הגדול.

ואכן, דבר זה סימן בידינו שבכל דור ודור עומדים עלינו לכולתינו והקב"ה מצינו מידם, וזכות מסירות נפשם של מתתיהו ובניו שכל מחשבתם היה האיק להוציא את עם ישראל מחושך לאור גדול, החשיכה את עיני היונים לבל יראו את הפך שמן הקשור בנשמתם של בני ישראל.

וכי תימא, מהי באמת הסיבה שבני ישראל התבלבלו בימי היונים ונשמתם היתה בסכנת קיום. זאת מכיון שהזניחו את התורה שהיתה בידם, ובמקום שהם ישמשו אותה ויהיו טפלים לגבי התורה, והתורה תהא אצלם עיקר, כפי שאכן מברכים על התורה ולא על קיום הגוף, הם העדיפו לעשות עיקר מהגוף אבל לא מהנשמה.

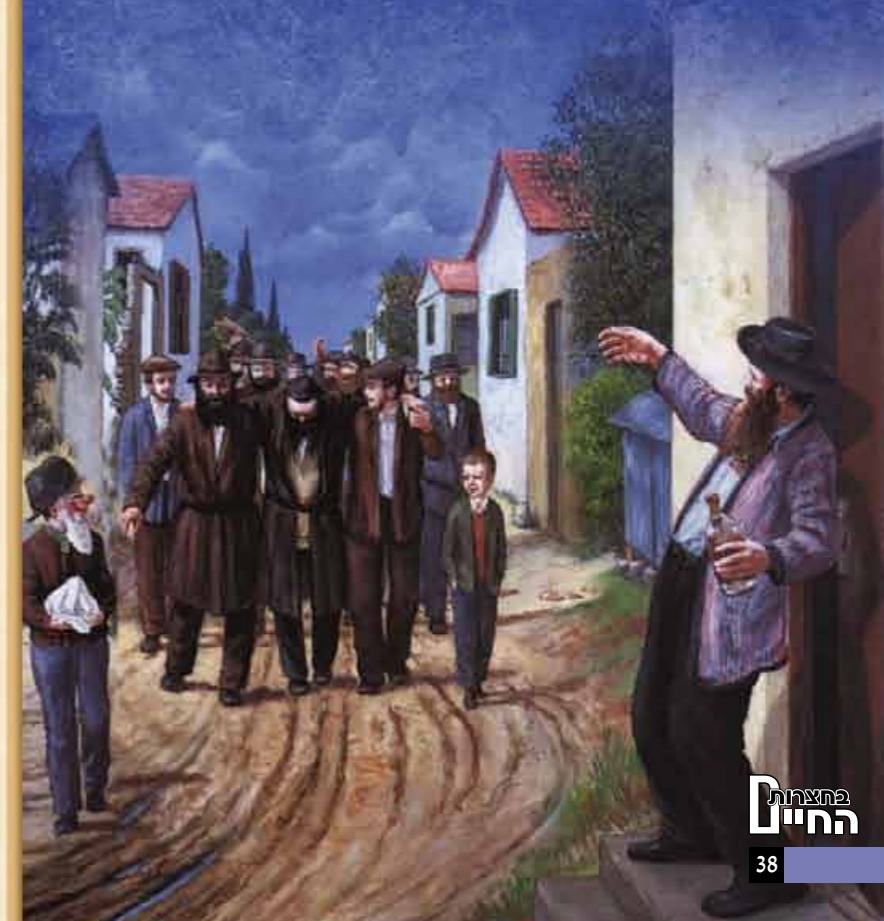
בכך גרמו שקטרוג גדול יהא עליהם, מכיון שבזמנם התורה היתה בידם והיו להם צדיקים ובבית המקדש ראו הרבה ניסים, ולמרות כל זאת הם פרקו מעצמם עול תורה ומצוות. לכן מהסיבה הזאת, כשקם מתתיהו ובניו ונלחמו נגד היונים והמתיונים, והחזירו את העם בתשובה, הרי שלזכר אותו הנס הגדול מזכירים את הנס כל שנה ומדליקים נרות חנוכה.

לא כן הדבר כשבני ישראל היו משועבדים במצרים. באשר למרות הכל, על אף שעבדו עבודה זרה, המשיכו לאחוז בכמה מצוות, ובזכותם נגאלו והמשיכו להיות בטלים לכמה מצוות, כדאיתא (ויק"ר ל"ב ה'), שהש"ר ד' כ"ד) שלא שינו את שמם ולשונם, ולא גילו מיסתורין שלהם, ולא היו פרוצין בעריות, וכן שמרו על טהרת המשפחה כדאיתא.

ואף גם בני שבט לוי המשיכו ללמוד תורה, והאירו על ידי כך את בני ישראל מכיון שלא היה עליהם עול שיעבוד מצרים כדאיתא (שמ"ר ה' כ'). זאת למרות שעדיין לא קיבלו את התורה מהשמים, ואף לא חל עליהם חובת לימוד תורה כמו בימי החשמונאים. דבר זה עזר להם שלא התבוללו, מה גם שהקב"ה הבטיח לאבות הקדושים לשמור על זרעם בארץ מצרים לבל יתבוללו ח"ו מעל לדרך הטבע. ומכיון שהיו שמורים על אף גזירות פרעה לכן לא עושים זכר לנס הזה. והבן. ●

פורים

מצות מחיית עמלק בכח התורה

דוע הדבר ומפורסם הענין כי, בשבת זכור ובפורים מצווים אנו למחות את זרעו ואת זכרו של עמלק. אבל כאשר אנו מתבוננים בדבר, הרי שהענין מופלא ונפלא מבינתנו מכמה פנים ויש להקשות כמה תמיהות.

א. על הפסוק (דברים כה, יז) זכור את אשר עשה לך עמלק וגו' אשר קרך בדרך וגו' ואתה עייף ויגע ולא ירא אלוקים וגו', איתא ברש"י וז"ל: "ולא ירא עמלק אלוקים מלהרע לך". והדבר תמוה ביותר, כיצד יתכן שבו בזמן שכל שאר אומות העולם היו יראים את ה', כדכתיב (שמות טו, יד-טז) שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת, אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמוגו כל יושבי כנען, תפול עליהם אימתה ופחד וגו', ואף גם המליכו עליהם את השי"ת למלך, כמו שנאמר (שם, יח) ה' ימלוך לעולם ועד. דווקא עמלק נשאר היחידי שלא היה ירא אלוקים, ובא להרע לבני ישראל, בפרט שעמלק היה מאלופי אדום, שכן פחדו מהקב"ה.

ב. מדוע ציוה השי"ת דווקא לבני ישראל למחות את שמו וזכרו וזרעו של עמלק, כדכתיב (דברים כה, יט) תמחה את זכר עמלק מתחת השמים. וכי בני ישראל יודעים היכן מצויים כל העמלקים בכדי למחות את שמם. עדיף היה לכאורה שהקב"ה בעצמו ימחה את זכר עמלק, שהרי הוא יודע היכן בדיוק בעולם נמצא אדם מזרע עמלק.

ג. הן ידוע, כי שאול המלך נצטווה מאת ה' במלחמת עמלק (שמואל א ט"ו ג); לך והכיתה את עמלק, והחרמתם את כל אשר לו, ולא תחמול עליו, והמתה מאיש עד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שה מגמל ועד חמור ואם כן, כיצד המרה שאול את פי ה' ולא הרג את כולם, אלא השאיר את אגג מלך עמלק ואת מיטב הצאן.

ד. ועוד. על עצם גזירת המן בימי מרדכי ואסתר יש להקשות. מדוע יצאה הרעה הזאת לבני ישראל בהיותם דווקא בגלות בבל, דווקא מהמן הרשע, ולא בזמן אחר, ולא מגוי אחר.

ה. ועוד יש להבין, מדוע נאמר בתחילת המגילה ויהי בימי אחשורוש, ולא נאמר ויהי בימי המלך אחשורוש, שהרי היה מלך. ועוד, מדוע מתחילה המגילה בלשון צער; ויהי בימי, כי ויהי לשון צער (מגילה י). והיא מסתיימת בענין של שמחה (אסתר י ג); כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגו' ודובר שלום לכל זרעו.

והנה, טרם נבוא לתרץ, נקצו"ר באומ"ר ההקדמה. עלינו לדעת שמטרת בריאת העולם היתה, כדי שהקב"ה יתן את התורה לבני ישראל שיעסקו בה, כמו שאמרו חז"ל (בר"ר א, א) בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית.

ועל ידי עסק התורה יגיעו בני ישראל לידיעה ולהכרה ברורה בבורא עולם. ודרך בני ישראל יבינו גם כל באי עולם הטועים בהבלי העולם הזה, שיש בורא עולם והוא המקיים ומחיה את העולם, ואת כל הדברים בתוכו בזכות התורה שקדמה לבריאת העולם (שם, ח ב), ושבזכותה נברא העולם, כדאיתא (זוהר חלק ב' קסא:) אסתכל באורייתא וברא עלמא.

וסימוכין לדברינו מצינו, כשבא יעקב אבינו לקבל את הברכות מאת אביו יצחק, אמר לו יצחק (בראשית כז, כב) הקול קול יעקב והידים ידי עשו. ואמרו על זה חז"ל (בר"ר סה, ט) בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אין הידים ידי עשו שולטות.

כלומר, על ידי עמלה של תורה, בני ישראל ישפיעו אוירה של קדושה וטהרה בכל העולם. עד כדי כך, שאפילו אצל הכופרים שבדור תתבטל הכפירה ממוחם, ויאמינו

בבורא עולם שנתן לבני ישראל תורה חוקים ומשפטים, כדי לידע האיק לחיות ולהתקיים. וממילא כתוצאה מכך אין ידי עשו וכל הדומים לעשו ולזרעו יוכלו להרע לבני ישראל.

וכך אכן מצינו לחז"ל שאומרים (ברכות כב.) אין דברי תורה מקבלין טומאה, ולהיפך, דברי תורה מקוה טהרה הם לישראל, כמו שאמרו חז"ל (תנ"ד"א רבה י"ח). ואכן בכח התורה לנקות את כל העולם מן הטומאה, בבחינת מה שאנו אומרים; לתקן עולם במלכות ש-די.

והנה. בצאת ישראל ממצרים, בראותם ניסים גלויים מאת הבורא יתברך, התעלו על ידי כך בני ישראל, והגיעו לדרגה רוחנית גדולה מאד באמונה, עד שהכתוב מעיד עליהם (שמות יד, לא) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, ואף גם זכו לגילויים גדולים, כדאיתא (מכילתא בשלח ב') ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי הכהן.

בהתעלותם זו הם גרמו, שכאשר ראו אומות העולם שכל מימות שבעולם נבקעו (ילקו"ש שמואל ב' רמז קס"א), ובפרט כששמעו שהמצריים שהיו אז המעצמה הגדולה והאדירה טבעו בים, כי אז נפל עליהם אימתה ופחד מהדר גאון ה', וכל האומות הרגישו שיש בורא עולם שבידו להשפיל ולרומם ולשנות את הטבע, ובידו נפש כל חי. ואז חזרו בתשובה.

חזינו איפוא מכל זה, שככל שגדלה אמונתם של בני ישראל בהקב"ה ובמשה עבדו, הם השפיעו רוח של אמונה בהקב"ה בקרב כל אומות העולם. עד שכל העמים פחדו מהקב"ה והמליכו אותו עליהם, כדכתיב (שמות טו, יח) ה' ימלוך לעולם ועד, דהיינו, שמלכות ה' על כל העולם היתה ניכרת, על ידי שקבלו על עצמם עול מלכות שמים, בבחינת (ברכות לג:) הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

ברם. לאחר ההתעלות שהיתה לבני ישראל, כאשר חנו ברפידים החלה הירידה שלהם. שכן רפו את עצמם מדברי תורה (תנחומא בשלח כ"ה), והרגישו עייפות, כדכתיב (דברים כ"ה י"ח) ואתה עייף ויגע ולא ירא אלוקים. כלומר, במקום להכין את עצמם לקבלת התורה על ידי עמלה של תורה, הם מתרפים מדברי תורה מבלי שתהא להם סיבה לכך.

שהרי, הקב"ה סיפק להם את כל מחסורם; הוריד להם לחם מן השמים, לחם שמלאכי השרת אוכלים אותו (יומא עה:), לחם שהיה נבלע ברמ"ח איברים (שם). נתן להם באר בזכות מרים, ענני כבוד בזכות אהרן (תענית ט). ולא עוד, אלא ענני הכבוד היו שפים ומגהצים את כסותם (רש"י בשם מד' תהילים כ"ג), ועמוד אש היה הולך לפניהם. אם כן, כל מה שנותן להם לעשות זה, לשבת ולעסוק בתורה, שזו היא תכלית בריאת העולם.

אמור מעתה, בני ישראל ברפיונם מן

שורש עמלק הכה שרשים בבני ישראל והצליח לקרר אף אותם מן האמונה. עד שהקב"ה בכבודו ובעצמו נשבע שאין שמו שלם ואין כסאו שלם, עד שימחה שמו של עמלק כולו

(תנחומא תצא י"א)

ורק כשיאבד שמו וזרעו של עמלק, יהיה השם שלם והכסא שלם.

התורה, פגמו בכח ההשפעה הרוחנית שהכניסה אמונה בלב אומות העולם שיאמינו בהקב"ה. ובעיקר גרמו במעשיהם שהוסר מעל עמלק שהוא נכדו של עשו הרשע, אותה יראת שמים שהיתה בו ממה שהשפיעו עליו בני ישראל מן האמונה בהקב"ה ובתורה הקדושה שהיא בחינת משה רבינו ע"ה, שהיתה בלבם בצאתם ממצרים, בטרם רפו ידיהם מן התורה. ולכן, מיד כשסרה מעל עמלק אותה יראת שמים שהיתה בו, מרד במלכות שמים, ובא להרע לבני ישראל.

לאור כל האמור, מובן שפיר סמיכת הפסוקים (דברים כ"ה יז, יח) "זכור את אשר עשה לך עמלק... ואתה עייף ויגע ולא ירא אלוקים". שכן משה רבינו הוכיחם; ראו מה גרמתם. הרי בצאתכם ממצרים ה' מלך עליכם, והיה ה' אחד ושמו אחד, וכתוצאה מכך ה' מלך על כל העולם, וכל העולם קבלו אותו למלך עליהם. ואילו עכשיו על

ידי רפיונם בתורה ולימודה מתוך עייפות בלי יגיעה, פגמתם בהשפעה הרוחנית על כל הבריאה.

ולא עוד, אלא הורדתם את היראת שמים מעל עמלק, וגרמתם לבואו למלחמה להרע לכם, ולהכניס קרירות באמונת ה' על ידי שהפריד את שם הוי' (י"ה מ"ה). אם כן, עליכם לתקן את אשר פגמתם, ולתקן את העולם במלכות ש-די, על ידי עמלה של תורה, ולקשר את שם י"ה ב-ה בשם כל ישראל, ועל ידי כך להמליך את ה' שוב על כל העולם.

ואכן, לאחר דברי התוכחה הללו, התחזקו שוב בני ישראל, כפי שהכתוב מעיד עליהם (שמות י"ט ב') ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני, וכמו שכתב על כך האור החיים הקדוש, וז"ל: "נתכוין לומר שנסעו מבחינת רפיון ידים והכינו עצמם לעבוד עבודת משא בנועם ה'" עכ"ל.

והנה הדברים מבהילים. עד היכן הגיע הפגם של בני ישראל, כתוצאה מכך שרפו ידיהם מן התורה. שהרי אם היו ממשיכים לעמול בכל כוחם בצאתם ממצרים, במקצת פרשיות של תורה שהיו בידם קודם מתן תורה כדאיתא (סנהדרין נו:) הרי שהיו זוכים לגאולה ולתיקון השלם עוד קודם מתן תורה, בבחינת (תהילים פ"ב ו') אני אמרתי אלוקים אתם ובני עליון כולכם.

ובוודאי שלא היו נכשלים בעוון חטא העגל, כיון שמן הסתם גם הערב רב שגרמו לכך היו מושפעים מהיראת שמים הטהורה שלהם, ולא היו גורמים לעשיית העגל. ואף גם על ידי השפעתם הברוכה, כל העולם כולו היה מגיע לשלימות אמיתית בשעת מתן תורה.

אבל כיון שרפו ידיהם של בני ישראל מן התורה עוד קודם מתן תורה, גרמו לכך, שלמרות שבמתן תורה אמרו נעשה ונשמע (שמות כ"ד ז, שבת פח.) לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, מכל מקום קבלת התורה היתה אצלם מאונס ולא מרצון, עד כדי כך שהקב"ה כפה עליהם את ההר כגיגית (שבת שם). כל זאת משום שעמלק הפריד את שם הוי', לחלק את י"ה מ-ה.

מכל האמור אנו רואים, עד כמה הרפיון מן התורה גרם להרס אצל בני ישראל. ששורש של עמלק הכה שרשים בתוכם, והצליח לקרר אף אותם מן האמונה. עד שהקב"ה בכבודו ובעצמו נשבע שאין שמו שלם ואין כסאו שלם, עד שימחה שמו של עמלק כולו (תנחומא תצא י"א). ורק כשיאבד שמו וזרעו של עמלק, יהיה השם שלם והכסא שלם.

ועל זה צווח הכתוב (במדבר כ"ד כ') ראשית גויים עמלק. כלומר, כיון שעמלק היה הראשון למרוד בהקב"ה, אחרי שכל העולם המליכו את ה' עליהם, לכן "ואחריתו עדי אובד" (שם), כמו שנאמר (דברים כ"ה י"ט) תמחה את זכר עמלק. •

דברות קודש

דברי חיזוק שנאמרו מפי מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

סגולת ומעלת ימי השובבי"ם

מיים אלו בהם קוראים בתורה את הפרשיות מפרשת שמות ועד פרשת משפטים, נקראים בשם "ימי השובבי"ם". דהיינו, שובבי"ם הוא ראשי תיבות של כל הפרשיות הללו: שמות, וארא, בא, בשלח, יתרו, משפטים. ובשנה מעוברת יש המוסיפים גם ת"ת, שהוא ר"ת של שתי הפרשיות הנוספות לאחר מכן; תרומה, תצוה.

ימים אלו כידוע מסוגלים לחזור בתשובה, ולהתקרב אל הבורא ית"ש. ואף גם מצינו בהרבה קהילות אשר אומרים סליחות מיוחדות לימי השובבי"ם. ורמז מצאו לדבר על סגולת הימים הללו; "שובו בנים שובבי"ם" (ירמיה ג, יד), שובו בנים בימי השובבי"ם.

אמנם, ימים אלו אינם הימים היחידים בשנה בהם אפשר לשוב בתשובה. שהרי יש גם ארבעים יום שמר"ח אלול ועד יום הכיפורים, הנקראים ימי הרחמים והסליחות, בהם חוזרים כולם בתשובה. ואף גם יש ימי ערבי ראשי חדשים, הנקראים בשם "יום כיפור קטן". ועוד יש ימים רבים המסוגלים לתשובה.

ובכל זאת, לימים אלו של שובבי"ם יש יחודיות מיוחדת, שעל אף שהם לא נקראים ימים טובים ואינם חגים, ולא עוד, אלא שהם ימים רגילים באמצע החורף, בכל זאת הם ימים גדולים שעושים מהם 'עסק' רב. ולכן יש באמת להבין, מהי גדולת הימים הללו.

ימים אלו כידוע מסוגלים לחזור בתשובה, ולהתקרב אל הבורא ית"ש. ואף גם מצינו בהרבה קהילות אשר אומרים סליחות מיוחדות לימי השובבי"ם. ורמז מצאו לדבר על סגולת הימים הללו: "שובו בנים שובבי"ם" (ירמיה ג, יד), שובו בנים בימי השובבי"ם.

ואולם, כדי להבין את מהות וגדולת הימים הללו, נעיין בכל פרשה מפרשיות השובבי"ם ונראה מה טמון בכל פרשה, וכך נדע מעט על גדולת וסגולת הימים הקדושים הללו.

תוכן פרשיות השובבי"ם

בפרשת שמות התורה מספרת לנו על תחילת שעבוד בני ישראל במצרים. התורה גם מתארת את סבלם הרב של בני ישראל בעבודתם, עד שצעקו אל ה' שיושיע אותם, כמו שנאמר (שמות ב, כג) "ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויצעקו ותעל שועתם אל הא-להים מן העבודה".

לאחר מכן מתגלה הקב"ה למשה רבינו ע"ה בלבת אש מתוך הסנה, ואומר לו כי הגיע הזמן ללכת ולגאול את עם ישראל. הקב"ה אף מוסיף ואומר למשה רבינו, כי הוא רוצה שמשנה רבינו יהיה השליח לגאול אותם, כמו שנאמר (שם, ג, י) "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים".

בפרשת וארא מתארת התורה בהרחבה את הנקמה שהקב"ה מתחיל לנקום במצרים, כשהוא מביא עליהם שבע מכות; דם, צפרדע, כינים, ערוב, דבר, שחין, ברד. ואז המצרים מתחילים להבין שאולי באמת כדאי הדבר להשתחרר כבר מהעול המעיק של בני ישראל.

בפרשת בא מסופר בתחילתה על שלושת המכות האחרונות בהן לקו המצרים; ארבה, חושך, מכת בכורות. במכת חושך מתו ארבעה חלקים מבני ישראל, אלו שלא רצו לצאת ממצרים כדי לקבל את התורה (מכילתא דרשב"י ג, יח).

כמו כן מסופר לאחר מכן על מצות קרבן פסח, שהיה בו ממש פיקוח נפש לשחוט את אלוהי מצרים, לצלות אותו על האש ולאכול אותו. וממש היו ניסים ונפלאות שהמצריים חרקו את שיניהם ולא הרגו בבני ישראל אף אחד. הקב"ה מצוה את בני ישראל על קרבן פסח, מפרט את דיניו, אופן עשייתו וגם את אופן אכילתו. בסוף הפרשה מגיעים אנו כבר לרגע הגורלי בו יוצאים בני ישראל בעצם היום הזה ממצרים, לאחר רד"ו שנים בהן היו משועבדים במצרים.

בתחילת פרשת בשלח מסופר, כיצד הקב"ה הקשה את לב פרעה ואת לב עמו והתחילו לרדוף אחרי בני ישראל, כדי שכן הם יוכלו לקבל את עונשם הסופי ולהטבע בים סוף.

כמו"כ מסופר על הנס העצום של קריעת ים סוף לפני בני ישראל, וכיצד הוא נהפך לפרדס נעים למראה וטוב למאכל (מכילתא בשלח יג). וכי לבני ישראל היה ליבשה עד שכולם עברו, ואילו כאשר המצרים נכנסו לים חזר הים לאיתנו (שמות יד, כז) והמצרים התערבבו ונטרפו בו כקש, כאבן וכעופרת (מכילתא דרשב"י טו, ה).

לאחר מכן פלט הים את גופות המצרים על כל רכושם על שפת הים, ואז בני ישראל אמרו שירה בהם מתארים את הנס הגדול שהתרחש להם ואת החזיון האלוקי שהם ראו, כמו שאמרו חז"ל (מכילתא בשלח טו, ג); ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים ויחזקאל בן בוזי.

בהמשך הפרשה מסופר על ירידת המן, האוכל האלוקי שמלאכי השרת אוכלים אותו (יומא עה). ובסוף הפרשה מסופר על אירוע משמעותי מאד בחיי עם ישראל; מלחמת עמלק שבא להלחם בישראל ברפידיים, כי רפו ידיהם מדברי תורה (בכורות ה). אירוע זה נשאר חקוק בעם ישראל עד ביאת גואל צדק, ורק אז יוכל להיות שמו של ה' שלם והכסא שלם (תנחומא תצא יא).

במרכזה של פרשת יתרו אנו מתוודעים למעמד החשוב ביותר של קבלת התורה, שאז קיבלו בני ישראל את עשרת הדברות שבהם כלולה כל התורה הקדושה. מאז קבלת התורה הם נהפכו לעם ישראל, לעמו של הקב"ה, שמקיים את החוקים והתורות שהקב"ה ציוה.

כהמשך לכך מגיעה מיד לאחר מכן פרשת משפטים, בה התורה מתחילה לבאר מה הם החוקים והתורות של הקב"ה לבני ישראל. בפרשה זו מצוינים דינים רבים שבין אדם לחבירו.

מוסר השכל מפרשיות השובבי"ם

והנה, מכל פרשה ופרשה יכולים אנו ללמוד מוסר השכל. מפרשת שמות לומדים כיצד חשובה להקב"ה תפילה מעומק הלב, ותפילה כזאת עולה עד לשמים. כמו שנאמר (שמות ב, כג, כד): ותעל שוועתם אל האלוקים מן העבודה וגו' וישמע אלוקים את נאקתם וגו'.

כמו כן למדים מפרשה זאת, עד כמה חשוב לפני הקב"ה הדאגה והמסירות

לכל אחד ואפילו לבעלי חיים. כמו שחז"ל מספרים (שמו"ר ב, ב) על משה רבינו שבהיותו רועה צאן, רדף אחרי גדי עד למעיין, האכילו והשקהו ונטלו בידיו עד לעדה. ולכן הוא זכה להיות מנהיג על עם ישראל.

ובעיקר רואים עד כמה כאב למשה רבינו הסבל של אחיו, וירד אליהם כדי להרגיש בשעבוד בני ישראל, למרות שהיה נחשב בן לפרעה, עד כדי שהסתכן בהריגת המצרי, בגלל שראהו מכה יהודי מאחיו (שמות ב, יא). ואכן, דבר זה גרם למשה רבינו להמלט מארץ מצרים למדין.

מפרשת וארא לומדים, עד כמה היתה למשה רבינו מסירות נפש ואחריות בתור מנהיג עבור אחיו בני ישראל, כי לפני כל מכה ואחריה הלך שוב ושוב אל פרעה כדי להתרות בו.

ועל אף שפרעה לעג לו בכל פעם מחדש כי ה' הקשה את לבו, משה רבינו לא נרתע, ושוב ביקש מה' לאחר כל מכה כי ה' יפסיק את המכה. ולא אמר להקב"ה, הן אתה מקשה את לבו, ולמה אני צריך ללכת אליו שוב ושוב, אלא עשה באמונה את שליחותו פעם אחר פעם. רואים עד כמה היה רגיש לאחיו ואוהבם מאד, ומצד שני לא היה מהרהר אחר מידותיו של הקב"ה.

מפרשת בא יכולים ללמוד, כמה חביבות היתה לבני ישראל למצוה הראשונה שקיבלו. שעל אף שעדיין לא קיבלו את התורה, ועדיין לא התחייבו ב"נעשה ונשמע", אפילו כן עשו את כל מה שנצטוו מבלי לשנות מאומה. כמו שנאמר (שמות יב, כח) "וילכו ויעשו בני ישראל כאשר ציוה ה' את משה ואהרן כן עשו". ואכן זה שבח לשש מאות אלף אנשים שלא שינו מאומה מכל מה שנצטוו, למרות שהיו שרויים במ"ט שערי טומאה ומשועבדים עדיין לפרעה.

מפרשת בשלח יכולים אנו ללמוד חיזוק גדול ללימוד התורה, שלא להתרפות מעמל התורה. שכן ברגע שבני ישראל התרפו מהתורה - בא עליהם עמלק למלחמה.

וזהו לימוד לדורות, שעמלק שהוא הס"מ והסטרא-אחרא (זה"ק ג, רפא); והוא היצר הרע, הוא תמיד מגיע בשעה שלב האדם פנוי מהתורה (ראה רמב"ם איסורי ביאה כב, כא). אבל אם האדם מתחזק ומתחיל ללמוד, והוא מושכו אחריו לבית המדרש (קידושין ל:) מובטח לו שהוא מנצח אותו.

מפרשת יתרו לומדים אכן את עיקר העיקרים שהיא התורה הקדושה; עשרת הדברות שעליהם מיוסדת כל התורה כולה. וכמובן התנאי לקבלת התורה היה שיהיו באחדות גמורה. ואת זאת כל אחד מבין עד כמה יש להתחזק בלימוד התורה. ואילו פרשת משפטים הבאה אחריה, היא ביאורי המצוות והיא הפירוש של עשרת הדברות שניתנו לכל אחד מבני ישראל. ופרשה זו היא סיום של שבתות השובבי"ם. •

**משה
ואהרן
בכהניו**

תפילה למשה

כ"ח שנה לפטירתו
של הצדיק המלוב"ן
רבי משה אהרן פינטו זצוק"ל
זכרונות מפי בנו חביבו
וממשיך דרכו מורנו ורבינו
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
ועדידות מכלי ראשון - מקורביו ומבני משפחתו

מאת: הרב יוסף אלקובי

ההשראה הגדולה

עומד לו יהודי בשנות חייו הבוגרות, הוא ניצב על פרשת דרכים חשובה ותוהה מה עליו לעשות. שתי דרכים לפניו, היעשה כך, או שמא ינהג אחרת?

מצב שגרתי שאינספור כמותו מתרחשים ברגעים אלו ממש בכל רחבי העולם. רבות מאותן התחבטויות נפש עוסקות במהות, בעניינים חשובים שאין לפוטרים בהכרעות ביניים פשרניות או בהתעלמות ממכלול השיקולים האפשריים.

לכל אדם בעולם יש את הדמויות שהשפיעו עליו ועל השקפת עולמו לטוב או למוטב. כמה מאושר הוא האדם שיכול להציב לנגד עיניו דמות מופת וללכת בעקבות מעשיה... לחיות את ההשראה הגדולה גם הלאה...

"עד עצם היום הזה שומע אני את קולו של אדוני אבי מורי רבי משה אהרן פינטו זיע"א, המזרז אותי בעבודת ה' יתברך" במילים אלו ביקש מורנו ורבינו שליט"א לחדד להורים את המחויבות

והאחריות המוטלים על שכמם ביחס לילדיהם. "עד היום אני חש לעיתים את דמותו הטהורה ניצבת לנגד עיני, למרות שלמעלה מעשרים וחמש שנה חלפו מזמן פטירתו. שנים ארוכות לאחר הסתלקותו מן העולם, עדיין הוא המנווט את דרכי ומדריכני על כל צעד ושעל, נועם אצילותו מלווה את דרכי בזיכוי הרבים".

באחת מדרשותיו הרבות לזיכוי הרבים ברחבי העולם הרחיב הרב שליט"א לספר ולתאר כיצד "עד היום צפים ועולים בי זיכרונות עמוקים מדרכי חייו הקדושות והנהגתו הטהורה, הוא היה ועודנו מורה דרך בכל חיי: לעיתים, לאחר תקופת מאמץ גדולה ומחייבת נופלת על גופי לאות, עייפות טבעית שנובעת מן המאמץ הגדול לזיכוי הרבים. ישנם רגעים שבהם מבקש הגוף לנמנם מעט, לפוש קמעא מכל טרדותי הרבות. אך לפתע, כמו הד מעולמות רחוקים, נשמע קולו הזך של אבא זצוק"ל באוזניי ואומר "קום בני והזדרז לתורה... חבל על כל רגע..."

גם ביתר הנהגות החיים, בענייני הקדושה ועבודת ה' כגון שמירת גברי הצניעות והקדושה, בימי חייו היה אבא זצ"ל מזהיר אותנו וחוזר ומשנן באוזנינו

להתרחק מן הכיעור ומן הדומה לו. כל דבריו הקדושים והמוסר הטהור שהשמיע באוזנינו בנועם עודם מהדהדים באוזני עד היום... בזכות נוכחות דמותו ומורשתו הגדולה זוכה אני לחיות אחרת, לצעוד בכל כוחי בדרכו הקדושה וללמוד ממעשיו כי זוהי תכלית האדם - השאיפה להגיע "לבית אבותם" לרצות להעפיל למעלת אבותינו הקדושים".

"פלצות" של אלול בלב המללאח

רבות הן ההזדמנויות שבהן מעלה מורנו הרב שליט"א את זכר מעשי אביו הגדול בדרשותיו ושיחותיו. "דמות אביו" משמשת את הרב בדבריו כדמות של מופת ודוגמא לאדם שחי לפני שנים לא רבות, באותו עולם שמוכר לנו, לבני דורנו, אך השכיל והצלח להעפיל לגבהים רמים ונישאים, להגיע לדרגות של מוסר ועבודת ה' שלא רבים זכו להן. עבודת חייו של רבי משה אהרן היתה קדושת פיו ולשונו. היתה זו עבודת

קודש מיוחדת במינה. הוא שמר על פיו מכל משמר, כל דיבור ודיבור שיצא מפיו היה שקול ומדוד, מנופה ונקי בתכלית. במשך תקופה ארוכה מאוד של כארבעים שנה רצופות הוא הנהיג עצמו בתענית דיבור. קדושת הפה הצטרפה לשמירת העיניים ותמיד היה מדבר על כך שאלה הם עיקרים גדולים לאדם המבקש להשיג את מעלת הקדושה והצדקות.

לפסגות רמות עוד יותר הגיעה עבודת ה"אלול" של רבי משה אהרן: באחת משיחותיו אודות מעלת קדושת ימי חודש אלול ציין הרב כי בימינו לא מכירים את שגב מעלת הימים הללו כפי שננהגו בעבר. כדוגמא ל"מושגים" הזכיר הרב את זכרונותיו מימי בחרותו, בהיותו בשיבה הקדושה בצרפת: "בכל פינה וקרן זוית היינו חשים ומרגישים את אוירת הימים הנוראים. חרדת קודש הייתה נסוכה על פניהם של בני הישיבה. כולם היו עסוקים בתיקון המידות ומוסיפים בלימוד התורה - הן בכמות והן באיכות. הרגשה מרוממת של טהרת הנפש הייתה סובבת אותנו".

זכרונות אלו הצטרפו לזכרונות מבית אבא: ביבשת אחרת ובאווירה אחרת -

"עד עצם היום הזה שומע אני את קולו של אדוני אבי מורי רבי משה אהרן פינטו זיע"א, המזרז אותי בעבודת ה' יתברך"

במילים אלו ביקש מורנו ורבינו שליט"א לחדד להורים את המחויבות והאחריות המוטלים על שכמם ביחס לילדיהם.

"עד היום אני חש לעיתים את דמותו הטהורה ניצבת לנגד עיני, למרות שלמעלה מעשרים ושבע שנה חלפו מזמן פטירתו. שנים ארוכות לאחר הסתלקותו מן העולם, עדיין הוא המנווט את דרכי ומדריכני על כל צעד ושעל, נועם אצילותו מלווה את דרכי בזיכוי הרבים"

מבלי שלמד בישיבה, במלאח של מוגדור שגדולי תנועת המוסר לא הגיעו אליו, היה רבי משה אהרן זיע"א עורך לעצמו אווירת "אלול" ישיבתית משלו - בימים הללו הייתה נמסכת על פניו ארשת רצינית וכובד ראש, ופחד יום הדין היה ניכר על פניו. בימות השנה כולם היה שש ושמח בעבודת ה', אולם בחודש אלול היה מתנהל ב"וגילו ברעדה" מתוך חרדת קדושת הימים שהייתה אופפת אותו.

כל חייו התנהלו בהצנעה מופלגת, גם אנשים מבני דורו לא זכו להכיר את גדולתו העצומה ולא ידעו את קדושתו הנשגבה, הוא השכיל בחכמתו להצניע את צדקותו מפני הרואים, הצליח להסתיר את מעשיו הכבירים מעין כל, עד כי אף הסובבים אותו לא ידעו להעריך כראוי את רום ערכו ומעלתו. "גופו של אבא זיע"א היה בארץ" התבטא פעם הרב שליט"א, "הוא התהלך בפשטות כאחד העם, אולם ראשו היה בשמים. כל מחשבותיו ורעיוניו היו נתונים לענייני הרוחניות ורק לאחר פטירתו נתגלו לנו מעט מזעיר מפעולותיו הכבירים ומהניסים והפלאות שיצאו מתחת ידו".

רגלי חסידי

רבי משה אהרן זצוק"ל היה עובד ה' במהותו הפנימית. רבים הם ההולכים בדרך ההלכה ואינם עוברים עבירות חלילה, הוא נזהר ונשמר, חרד ודאג כל העת מתוך יראת שמים אמיתית, שלא להיכשל באיסור כלשהו חלילה וחס. מן השמים סייעו בידו תמיד שלא תצא תקלה מתחת ידו, כי זה היה חפצו ורצונו. חז"ל אמרו (חולין ה'): ש"הקב"ה אינו מביא תקלה לצדיקים". כל המשתדל לעשות את רצון ה' יתברך ומתאמץ בכל כוחותיו להתגבר על יצרו הרע, מי שנוהר ככל יכולתו שלא לעבור על רצונו יתברך, זוכה לשמירה מיוחדת ולהשגחה פרטית משמים שלא יבוא לידי תקלה ומכשול. את ההשגחה הפרטית הזו ראו בני ביתו של רבי משה אהרן פעמים רבות מספור. באחת מאותן פעמים הוצרכה רעייתו - הרבנית שתחי' לצאת מן הבית. היא ידעה שכאשר תשוב תהיה השעה מאוחרת ויהא צורך להגיש לרב זיע"א את ארוחת הצהריים. הסבתא ע"ה שהתה בביתם והרבנית תחי' ביקשה ממנה שתבשל את העוף שהיה מונח במקרר. היא ציינה בפניה שזהו עוף שטרם הוכשר, שיש צורך להכשירו תחילה ולאחר בימים עברו, הכשירו יראי ה' את העופות והבשר בכוחות עצמם מאחר ולא היה ניתן להשיג עופות ובשרים מוכשרים כבימיו. הסבתא ע"ה הייתה כבדת שמיעה במקצת, ועל כן לא שמעה בבירור את דבריה של הרבנית שתחי'. משום מה נדמה היה לה שהעוף הוכשר כבר קודם, ולכן בישלה אותו כמות שהוא מבלי להכשירו...

סדר יומו של רבי משה אהרן זצ"ל היה מדויק להפליא. בהיותו עובד ה' באמונה, בתמימות ובפשטות טהורה - הייתה דרכו לעלות על יצועו מדי ערב בשעה תשע בדיוק. לאחר כשלוש שעות שינה בלבד, היה קם בחצות הליל ולומד במתיקות עד אשמורת הבוקר. לאחר תפילת שחרית היה ממשיך בלימודו עד לשעה שתים עשרה בצהריים, אז סעד את סעודתו ולאחר מכן המשיך ללמוד ולקבל קהל שהגיעו אליו ממקומות שונים, מהם לקבלת ברכה ומהם לשמוע מפי קדשו עצה ותושיה.

באותו היום שבו התרחש הסיפור, הייתה ארוחת הצהריים מוכנה כתמיד בשעה שתים עשרה בדיוק. הצלחת הונחה לפניו, אך באופן בלתי צפוי ובטרם הספיק לברך ולטעום הימנה, בהשגחה פרטית הגיעו אנשים ממקום מרוחק לבקש את ברכתו ולשמוע את עצתו. הוא קיבל את האנשים בסבר פנים יפות ובניחותא, וכאשר נפנו לדרכם - ביקשה ממנו הסבתא ע"ה שיישג לאכול.

הרב זיע"א נענה שלא כהרגלו, "סבור אני שיגיעו אליי אנשים נוספים בזמן הקרוב, ועל כן אתעכב מעט" אמר הרבנית ע"ה חפצה שהרב זיע"א יסעד מיד את ארוחת הצהריים ללא עיכובים, ולכן ניגשה אל הדלת כדי לנעול אותה, בכדי שלא יפריעוהו. הרב זצ"ל הבחין בזאת וחזר שוב ואמר "אני אגש לאכול מאוחר יותר, אין צורך לנעול את הדלת..."

העיכוב נמשך כך באורח פלא ובניגוד לכל הסבר טבעי, עד השעה שלוש בצהריים. הרבנית שתחי' שבה בדיוק הביתה, והסבתא ע"ה סיפרה לה שבישלה את העוף כפי שהורתה לה. מתוך סיפור הדברים הוברר לרבנית שתחי' שהסבתא ע"ה לא הבינה שצריך להכשיר את העוף קודם הבישול. היא נחרדה לנפשה ומיד ניגשה לרב זיע"א "האם אכלת מן העוף שהוגש לך?" שאלה בדאגה עצומה, הרב

הרב זיע"א ענה לה בחיוך ובשלווה "טרם סעדתי את ארוחת הצהריים, כי רבו האנשים שבאו לקבל ברכות..." הרבנית שתחי' התרגשה למשמע אוזניה ואמרה לו "ראה עד כמה הקב"ה אוהב את הצדיקים המדקדקים ומקפידים במצוותיו". רגלי חסידי ישמור" ומשמים מנעו שלא תיכשל הלילה בדבר איסור".

זיע"א ענה לה בחיוך ובשלווה "טרם סעדתי את ארוחת הצהריים, כי רבו האנשים שבאו לקבל ברכות..." הרבנית שתחי' התרגשה למשמע אוזניה ואמרה לו "ראה עד כמה הקב"ה אוהב את הצדיקים המדקדקים ומקפידים במצוותיו". רגלי חסידי ישמור" ומשמים מנעו שלא תיכשל חלילה בדבר איסור".

זכייה מופלאה ועוד אחת

מהות דרכו בקודש של רבי משה אהרן פינטו זצוק"ל, כל אורחות חייו, היו בצנעא מופלגת. הוא לא ביקש לעצמו כל גדולה או כבוד וגם הנהגת ביתו לפרנסתו נעשתה מתוך הסתפקות במועט ובצמצום. גם כאשר היה ניכר הדחוק הכלכלי בבית, ומאכלו היה לחם צר ומים לחץ - מעולם לא התלונן על מצבו, ותמיד הודה לה' יתברך על כל הטוב שהעניק לו.

הרב שליט"א סיפר לא אחת כי כ"ק אביו זיע"א חי רוב ימיו בעניות עצומה, עד ש"הוא ואימי נאלצו לעטוף את אחותי שנולדה בבגד של אמי, בהיותה כבת ארבעה חודשים האכילו את בתם התינוקת בחלק הרך של הלחם כשהוא מומס במים... למרות המחסור הגדול בו חי אבא זצ"ל, הוא מעולם לא שאל שאלות כלפי שמיא וקיבל עליו את גזרת העניות באהבה ובהשלמה גמורה".

בעוד שדרכו היתה להתפלל לה' בכל דבר ודבר אליו נצרך, כאשר הדבר נגע לעניין המזון, תדיר שגור היה על לשונו לומר שאין הוא חפץ להטריח את ה' על ענייני אוכל עבור עצמו, ולכן הוא נוהג לבקש רק בעבור אחרים. "מן השמים יראו שאני זקוק לאותו דבר ויסיעו בעדי".

כשרצה רבי משה אהרן להדפיס את ספריו של אביו זיע"א, לא היתה בידו פרוטה בכדי להגשים את רצונו. הוא ביקש מרעייתו ללכת לרבי דוד עמר ז"ל שהיה בעל דפוס במרוקו, ולומר לו שידפיס את שני הספרים הללו שיש בכוחם לזכות את הרבים, ואחר כך יסדירו עימו את החשבון. כאשר בעל בית הדפוס ביקש מהרבנית את מקדמת התשלום הנהוגה, השיבה לו שכרגע אין לה כסף אך בעזרת ה' בעוד יומיים היא תביא לו את כל הסכום הנדרש. רבי דוד עמר ז"ל התעניין מנין היא עומדת להביא את הכסף, השיבה לו שבעלה אמר לה למלאות כרטיס הגרלה ולאחר שמספרם יעלה בגורל, היא תפרע את החוב...

למשמע הדברים פרץ בעל בית הדפוס בצחוק, אך בסופו של דבר, בראותו את אמונתה התמימה, נאות להדפיס את הספרים.

הספרים הודפסו והלא יאומן אכן אירע: למרות שרבי משה אהרן זיע"א לא נהג למלאות כרטיסי הגרלה, ניגשה הרבנית ורכשה כרטיסים שכאלו. ההגרלה נערכה ו...מספרם עלה בגורל! הם זכו בסכום כסף שאיפשר להם לשלם את שכרו של בעל בית הדפוס!

מכספי אותה זכייה עוד נותר להם מעט ממון שבעזרתו קנו מצרכי מזון...

"זו למעשה תמצית הדרך בה גדלנו", סיפר הרב כשהמעשה הזה סופר בפניו, "אמונה תמימה בבורא יתברך ללא פשרות וסייגים". מפליא לציין כי גם בחלוף שנים רבות, כאשר הרב שליט"א נזקק בעצמו לסכום כסף של עשרים ושנים אלף פרנקים - עבור עריכת הילולת סבו הצדיק רבי חיים פינטו זצ"ל, פנה לידיד קרוב שילוה לו סכום זה, מתוך אמונה שלמה שהקב"ה יעזור לו להשיב את החוב... אותו ידיד אמר שהוא אכן מוכן להלוות את הסכום, בתנאי שהרב יגלה לו את המספרים שיעלו בהגרלה הבאה שתיערך מחר... כששמע הרב את בקשתו התפלל לה' יתברך שישים בליבו את המספרים הנכונים, כיון שכסף זה אינו מיועד עבורו, אלא עבור ההילולה של רבי חיים זיע"א - הצדיק שכל חייו מלאים היו באינספור מעשים והנהגות שמעל לטבע. בעת תפילתו זכר הרב את דבר המעשה שהיה עם כ"ק אביו זיע"א, הוא הזכיר את זכותו. לאחר מכן חש הרב "מחוזק" ו... מספרים נמסרו.

למחרת היום פנה הידיד וסיפר בהתרגשות עצומה שהמספרים זכו בכפליים - עשרים ושניים אלף פרנקים כפול שניים. הזוכה המאושר הבין מיד שזכייתו הכפולה היא בעבור ההלוואה שהלווה לכבוד רבי חיים פינטו, שהקב"ה הוא זה שהשיב לו אותה ועוד הוסיף סכום זהה במדויק - לו עצמו.

כמה(ין) לך נפשי

מציאות זו שבה חי רבי משה אהרן את חייו מתוך הדחק הביאה אותו לנהוג בצמצום מתבקש בכל הוצאותיו. מטבע הדברים נמדדה כל הוצאה בהתאם ליכולת ולצרכים הדחופים ביותר. כל זה נכון היה לגבי ימות החול, בהתקרב ימות השבת והחגים השתנתה התמונה כולה: על אף העובדה שפרנסתו הייתה דחוקה והפרוטה לא הייתה מצויה בכיסו, הרי שבהגיע שבתות וימים טובים, השתדל מאוד לענגם ככל יכולתו. "הקדוש ברוך הוא מחזיר הוצאות שבת וחג" היה אומר ומבקש ומתאמץ ככל יכולתו ששולחנות השבת והחג יהיו מכובדים ומשופעים בכל טוב אפשרי. בנו מורנו הרב שליט"א נזכר באחד מערבי החגים שבו לא עלה

ביד אביו הגדול להשיג בשר כבש בהכשר מהודר: אבא ע"ה ציווה עליי לנסוע במיוחד עד לעיר רמלה, שם נודע לו כי ניתן להשיג את הבשר בהכשר המתאים. את ההשתדלות הרבה הזו הוא קיים מתוך שמחה של מצווה לענג ימים טובים".

עם כל השתדלותו להדר את שמחת החג, היה זה לכבוד ה' בלבד, לא לכבוד הנאת גופו. כשלעצמו - הייתה דרכו בקודש לטעום מעט מן המעט מהמאכלים שהוגשו לפניו. הוא סיגף תמיד את עצמו והסתפק במועט. מעולם לא הלך ליבו שבי אחר הנאות העולם הזה, ואדרבה - דווקא בראותו מאכל משובח שנפשו של אדם מתאוה אליו, התאמץ במיוחד ומשך את ידיו הטהורות הימנו.

באחת מן הפעמים כשהתארח במקום מסוים, הכינו עבורו מאכל חשוב המוגש בהזדמנויות מיוחדות ביותר בקרב יוצאי מרוקו - תבשיל כמהין (פטירות) עם בשר. כאשר הגישו לפניו את הצלחת, טעם רבי משה אהרן מעט מן המאכל ושיבח אותו מאוד. שוב טעם מעט מזעיר, ומיד משך ידו מן הצלחת. בנו הרב שליט"א שנכח במקום שאלו בפליאה "אבא, מדוע אינך אוכל יותר מן התבשיל, והרי טרחו בהכנתו במיוחד עבורך?". רבי משה אהרן חיך כמי שסודו נתגלה ואמר במתק לשונו "מאכל זה ערב מדי לחיכי, ואני אכלתי די והותר" במילים קצרות אלו הוא תימצת את אחת מהוויות חייו שלא ליהנות מדי מחיי העולם הזה.

אכן, כשלעצמו הוא הסתפק בקב חרובין, די היה לו במועט, לעומד מן הצד נדמה היה כמי שאינו מבין במושגי תענוגות והנאות העולם, אך בכל הנוגע לזולתו השתנתה גישתו לחלוטין, הוא דאג ככל יכולתו שיהא שפע רב להם ולבל יחסר להם מאומה. לפתע הפך ל"מבין" גדול רב תחומי, הוא השכיל להבין לנפש האחר ולדאוג לו במושגיו שלו. הוא בירך תמיד רבים וטובים שיזכו להרווחה ולהצלחה, וברכותיו התקיימו במלואן, ברכת שמים שרתה בגבולם וביתם היה מתמלא בכל טוב.

דוגמא מופלאה להנהגתו ולרוחב ליבו ביחס לאחרים ניתנה כאשר כובד פעם לשמש כסנדק בבריתו של אחד מעניי עירו (בהיותו בארץ ישראל) אבי הבן העני ניגש לרבי משה אהרן לפני שהתקיימה הברית, ובמר ליבו תינה את צערו שבהיות ואין ידו הדלה משגת, ערך שולחן מצומצם וקטן לסעודת הברית. "חוששני שמא ירבו הקרואים שיתיישבו אל השולחן לסעודת מצווה, ואנה אשא פניי בהגשי לפנייהם כיבוד מועט שלא יוכל להספיק לכולם"!!...

כששמע רבי משה אהרן את צערו של העני, נפנה אליו בקולו המעודד "אל דאגה בני, מבטיחך אני שבסייעתא דשמיא תספיק הסעודה לכל המוזמנים בשפע ובכבוד, ולא די בכך אלא שאף לאחר

עבודת חייו של רבי משה אהרן היתה קדושת פיו ולשונו. היתה זו עבודת קודש מיוחדת במינה. הוא שמר על פיו מכל משמה, כל דיבור ודיבור שיצא מפיו היה שקול ומדוד, מנופה ונקי בתכלית. במשך תקופה ארוכה מאוד של כארבעים שנה רצופות הוא הנהיג עצמו בתענית דיבור. קדושת הפה הצטרפה לשמירת העיניים ותמיד היה מדבר על כך שאלה הם עיקרים גדולים לאדם המבקש להשיג את מעלת הקדושה והצדקות.

סיום הסעודה עדיין יישאר כיבוד רב על השולחן..."

אדם אחד מן הנוכחים הרבים שמע את הדברים הקדושים מפי הצדיק זיע"א ואלה העלו בליבו גיחוך של ממש. הוא התלוצץ בקול ואמר בלעג "והלא אין על השולחנות כמות מספקת של לחם כדי קיום סעודת מצווה. על יתר המאכלים - בוודאי שאין מה לדבר..."

הצדיק זצ"ל שמע את דבריו שנאמרו בקול רם, בענוות חן נפנה אל המתלוצץ ואמר לו "עיניך עוד ייווכחו לראות שיהיה בסעודה זו די והותר! אתה בעצמך תיטול מן הסעודה לאחר סיומה, כדי שגם בני ביתך יזכו לטעום ממנה".

הצדיק גזר ואכן כך היה. הדברים התקיימו במלואם ויהי לפלא! שמחת הברית הרקיעה שחקים, היא לוותה בשירה ובזמרה וכמובן שהמוזמנים הרבים סעדו ליבם בהרחבה כיד המלך. בתום הסעודה נוכחו הכל לראות כי נותרה עוד כמות נכבדת של כיבוד על גבי השולחנות....

חסד שבחסד

אשה חשובה ויקרה היא הגברת לסרי תחי'. היא מתגוררת בעיר ראנסי שבצרפת (בסביבות פריז). שנים רבות אצרה בליבה את העדות על הצדיק רבי משה אהרון מחמת הבנתה שכן רצונו הטהור להצניע לכת בעולם הזה כדי שלא ליהנות מן הכבוד על חשבון חלקו המובטח לו בעולם הבא. לאחר הסתלקותו מן העולם סיפרה לבנו - מורנו הרב שליט"א על מרת אמה סעדה סבאח ע"ה שהייתה מטופלת בארבעה ילדים קטנים בחוסר כל - אוכל וביגוד ואפילו מקום להתגורר בו לא היה להם. רבי משה אהרון זיע"א ביקש מרעייתו הרבנית וביתו נפתח בפניהם ברוחב לב הוא הזמינם לדור בו ללא תשלום לתקופת ארוכות. במקביל לזאת דאג גם למילוי כל מחסורם באוכל ומלבושים תוך שהוא דואג ומוודא גם שהכל ייעשה מבלי שאיש ידע על כך.

בכדי שאשה יקרה זו לא תחוש אי נעימות - מצא לה רבי משה אהרון תעסוקה כלשהי בעבודות הבית, מלאכה קלה ופשוטה שתותיר בידה את כל הזמן הנדרש לטיפול בילדיה הרכים, אך גם כזו שדי יהיה בה לחסוך ממנה מבוכה. היה זה מעשה חסד אמיתי, לשם שמם וללא כוונות צדדיות. שנים רבות יחלפו ולמרבחה הפליאה נפטרה אשה זו בעיר אשדוד בדיוק ביום ההילולא של רבי משה אהרון זיע"א....

אהבת ישראל

על אף העובדה שרבי משה אהרון היה רגיל לקבל קהל, למרות המציאות שבה תמיד שיחרו לפתחו אנשים רבים שנהרו לקבל את ברכתו הטהורה, ולקבל ממנו עצה ותושיה - הרי שבכל זאת מעולם לא נשחקה אצלו אהבת הבריות והרצון להיטיב עם כל יהודי באשר הוא. כל יהודי ויהודי היה בעבורו עולם מלא, והוא התייחס לכל אחד באופן מכובד והולם. לעומד מן הצד נראה תמיד כאילו יהודי זה הוא האדם היחיד שמגיע לקבל את ברכתו הקדושה. כאשר בירך את אלו הזקוקים לכך, היה נשמע קולו הטהור במילים "מי שברך" מילה במילה כמונה מעות ובכוונה עילאית, וכל שרעפיו היו נתונים לבקשת רחמים על אותו יהודי לפני ה' יתברך, שיזכה שימלא ה' משאלות ליבו לטובה ולישועת הפרט והכלל. לא היה אצלו הרגל במצות "ואהבת לרעך כמוך" ובכל פעם מחדש קיים אותה בחביבות ובשמחה מתוך מאור פנים מיוחד. גם כאשר ניכר היה על אותם הבאים שאין הפרוטה מצויה בכיסם, ולא היה בידם ליתן צדקה כפדיון נפש - זכו גם הם לברכות מעומקא דליבא מפיו הקדוש והטהור בדיוק כפי שזכו בהן אנשים שהעניקו ממתנת ידם.

ירידה לצורך עלייה

ביום מן הימים התדפק על דלתו של רבי משה אהרון יהודי בעל תשובה שביקש את ברכתו ל...גירושיו הקרובים. שאל אותו רבי משה לסיבת ההחלטה על צעד שכזה והלה הסביר: "אשתי לא שומרת את כל ההלכות. היא לא רוצה לוותר על הטלוויזיה, למרות שזה דבר תועבה שאני לא רוצה להחזיק בביתי, אשתי לא רוצה להפרד מהדבר הזה".

שאל אותו רבי משה אהרון: 'ממתי זכית להתחיל בחזרתך בתשובה?'

'זה התחיל לפני חודש', השיב האיש.

רבי משה הבין את הסיטואציה ועל כן השיב לאותו יהודי במילים שקולות ומדודות: אתה מסכים איתי שאמונת החכמים מאוד חשובה, נכון? הנה מה שאני מורה ומייעץ לך לעשות: חזור הביתה, לאשתך ושכח מהגירושין. השאר בינתיים את הטלוויזיה בבית עד שתקיים בעצמך את כל תרי"ג מצוות... כשהעניין של הטלוויזיה יהיה הבעיה היחידה שתישאר - אז תוכל להתגרש. עד אז, אני לוקח על עצמי את האחריות של הימצאות הטלוויזיה בביתך".

הרב הורה והיהודי היקר הזה אכן שב לביתו ופעל בדיוק לפי עצת הצדיק.

ימים חלפו וגם שנים. כיום שני בני הזוג חיים יחד. שניהם חזרו בתשובה שלמה. הבעל לומד תורה וכל ילדיהם מקבלים חינוך יהודי טהור... בלי טלוויזיה בבית, כמובן...

במקרה אחר היתה זו ברכת הרב שהשכינה שלום בבית: סיפר אדון ביטון הי"ו בשמה של האשה שעמה אירע המעשה: לפני כשלושים שנה בערך החליט בעלה של אותה אשה לגרשה. זה שנים ארוכות שהם נשואים, אך טרם זכו לפרי בטן. כאב גדול היה בליבה, היא לא ידעה את נפשה מרוב צער. בצר לה הלכה אל רבי משה אהרון זצ"ל ובכתה לפניו. היא סיפרה לו את צרתה ורבי משה אהרון ענה לה בנועם "אל נא תבכי בתי. אני מבטיח לך שבשנה הבאה בעזרת ה' יתברך את חובקת בן ואני אהיה הסנדק... הזרזי והודיעי זאת לבעלך!"

כדברי הצדיק כן היה ולשנה הבאה במועד הזה ילדה האשה בן לחיים טובים ולשלום, כ"ק הרב זיע"א שימש כסנדק בברית והשלום שב לשכון בביתם.

נס להתנוסס

במקרה אחר נשאו מילותיו של רבי משה אהרון פירות גם בחלוף שנים רבות - פרי בטן ובהמשך גם זיווג.

אשה אחת מצרפת, רופאה במקצועה, סיפרה למורנו הרב שליט"א כי פעם פגשה באשה בעלת שש אצבעות באחת מידיה... היא תמחה מאוד מדוע אותה אשה אינה פונה לעריכת ניתוח מהסוג שבעידן הטכנולוגיה המתקדמת של דורנו הינו קל ופשוט. "בניתוח יסירו את האצבע הנותרת והמום הזה לא יטרידך עוד".

אותה אשה חייכה וכמי שאינה חשה כל מבוכה נענתה וסיפרה לה את המעשה המופלא הקשור לכך. "אמי הזהירה אותי שלא אגש לניתוח להסרת האצבע הנותרת, כי סיפור של נס ומופת טמון בכך: לאחר שנישאו הוריי - הם לא זכו להיפקד בילדים במשך שנים ארוכות. בצר להם הם ניגשו אל ביתו של הצדיק הקדוש המלומד בניסים רבנו משה אהרון פינטו זצוק"ל. בבכי סיפרו לצדיק על הקושי הכרוך בעובדת היותם חשוכי בנים וביקשו את ברכתו הטהורה.

הצדיק זיע"א שקע במחשבותיו הנשגבות, ולאחר דקות ארוכות נייער משרעפיו ואמר להוריי "אברך אתכם כעת, ובסייעתא דשמיא תזכו בקרוב לפרי בטן. אך עליכם לדעת שיהא בוולד מום כלשהו - מאחר והוא יגיע לעולם בדרך נס שלמעלה מגדרי הטבע. כך לעולם לא יעלה על דעתכם כי הידע הרפואי זיכה

גדולים במיתתם

בחול המועד פסח (התשע"א) בשהותו בארץ הקודש, הוזמן מורנו הרב שליט"א לשאת דברי תורה וחיזוק בעיר נתיבות בערב שירה ופיוט שנערך בבית הכנסת "לב אליהו" בראשותו של רבי משה פרץ שליט"א. משסיים הרב את דבריו ניגש אליו אדם בשם מר אברהם כהן הי"ו, וגולל בפניו סיפור מפעים ומרגש שהתרחש לפני כחמש עשרה שנה:

"לפני כחמש עשרה שנה נולד לנו בשעה טובה בן זכר. אולם כבר מעת יציאת הוולד לאוויר העולם, נהפכה השמחה לתוגה. התינוק שכב כמשותק מבלי להניד את איבריו. בנוסף, הוא גם לא בכה כלל ועבור הרופאים היה זה סימן מובהק ומבשר רעות על כך שמערכות גופו אינן מתפקדות. תחזיתם של הרופאים הייתה קודרת, הם לא העניקו סיכוי שהעולל ישרוד בחיים רח"ל. להערכתם מדובר היה בעניין של שעות ספורות בלבד..."

אנו, הוריו הדאוגים, לא התייאשנו מרחמי ה' יתברך, מיד התקשרתי לכבוד רבי דוד שליט"א, ובקשתי מכס ברכה לישועה. כאשר שמע כבוד מורנו הרב את הסיפור, הזדעזע מאוד והצטער לשמוע על מצבם הנורא של ההורים שהמתינו תשעה חודשים והנה שמחתם הפכה לתוגה כה גדולה. לאחר מחשבה קלה אמר הרב בזו הלשון "אל דאגה! אני מבטיחך שבזכות אדוני אבי מורי רבנו משה אהרון פינטו זיע"א, יבריא התינוק ויחיה". כדי להוסיף ולחזק את אמונתו של האב הוסיף הרב שליט"א "התינוק יבריא בעזרת ה' ואם תזמין אותי לשמש כסנדק בברית, אני אענה להזמנה בשמחה..."

באותה שעה נשמעו הדברים כמעין חלום רחוק, הך הנוול היה מוטל במיטתו במצב שבין חיים למוות והרב מבטיח בזכות אביו הקדוש רפואה ועוד מדבר על ברית המילה? היה זה רגע קשה, אולם בו ברגע החלטתי לחזק בליבי את אמונת החכמים, האמנתי בלב שלם בזכותו של הצדיק רבי משה אהרון פינטו זיע"א.

שעות חלפו וגם ימים והנה למרות הערכת הרופאים, התאווש התינוק, התפתח והתחזק עד שהגיע היום המאושר שבו יכולנו לקיים גם את הברית כשכבוד הרב שליט"א משמש כמובן כסנדק.

בחלוף הימים, שוב החמיר מצבו של התינוק, והרופאים שוב מילאו את ליבנו בחששות כבדים. הפעם הם אמרו שישנו סיכוי שיחיה לכל היותר עד לגיל שנה. אמונת החכמים שניטעה בנו בלידתו לא הניחה לכל הרוחות הללו לעוקרה, חיזקנו את עצמנו שוב ושוב והזכרנו לעצמנו שזכות הצדיק רבי משה אהרון עמדה - ועוד תעמוד לילדנו גם הלאה בעזרת ה'.

בנו היקר שרד את השנה הראשונה וגם את השניה, השלישית ואלה שלאחריה... הוא גדל לתפארה, ויצא מן המצב הקשה באופן מופלא ביותר.

כיום "התינוק" ההוא הינו בן חמש עשרה שנה, בריא ושלם! סיים האב את דבריו הנרגשים ובעודו מסיים לדבר הצביע לעבר הבחור העומד לצידו "הנה! זהו בני היקר, שהבריא וגדל בזכות הצדיק רבי משה אהרון זיע"א..."

אתכם להיוושע, אלא הכל מכוחו של בורא העולם".

הוריי הסכימו לכך, ואכן לאחר כשנה נולדתי כשבידי שש אצבעות...

מאחר ואצבע זו מזכירה לנו תמיד את ניסי ה' יתברך, שזיכה את הוריי בפרי בטן בדרך נס ופלא - לכן ציוותה אותי אמי לבל אסיר אותה לעולם".

אותה אשה המשיכה וסיפרה "בהגיעי לגיל נישואין, כאשר פגשתי בבעלי לעתיד הוא סלד בתחילה ממראה האצבע הנותרת. אולם כאשר שמע את הסיפור המופלא העומד מאחורי אותו "מום", נרגש כולו מן הנס, והסכים להינשא לי בשמחה באומרו כי אצבע זו הינה נוי וכתכשיט עבורי... זהו תכשיט מאחר וההודאה לה' יתברך בוקעת ועולה ממראה אצבע נוספת זו..."

התמצאות במרחב

ראייתו של רבי משה אהרון היתה מופלאה מאוד. הוא ראה והשקיף אל מעבר לגבולות המקום בראייה רוחנית שאינה מובנת בדרכי הטבע המוגבלים. לפני עשרות שנים, אירע ורבי משה אהרון זיע"א, נזקק לטיפול בעיניו. לבני משפחתו נודע שישנו רופא מומחה למחלות עיניים, המתגורר במנצ'סטר שבאנגליה. הרב שליט"א לקח את אביו זיע"א ונסע עמו לבית הרופא: "המונית עצרה לנו במרחק שני רחובות לפני ביתו של הרופא, לא הייתה כניסה לכלי רכב והוצרכנו לצעוד ברגלינו. בתוך כדי צעידתו הבחנתי בדבר פלא - אבי מעולם לא היה באנגליה ולא הכיר את רחובותיה, אך בשעה שירדנו מהמונית הוא החל ללכת בזריזות כאשר פניו ועיניו מושפלות כלפי מטה. הוא "ידע" להיכן לפנות ולהיכן ללכת, ואילו אני רצתי אחריו ובקושי הדבקתי את קצב הליכתו בעודי תמה לחלוטין מניין לו ידיעת הדרך. בהגיענו לבית הרופא, נעצר אבא זיע"א ושאל אותי כבמתוך תמימות "האם הרופא גר כאן"? ואכן שם היה ביתו של הרופא.

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו"

לא אחת ראו בני ביתו של רבי משה אהרון אנשים שהיו באים לפניו בבקשת ברכה, עצה ותושייה. לעיתים היה הוא זצ"ל עונה לאותם אנשים תשובות שלא מן העניין כביכול. כשהבאים אליו היו תמהים על תשובתו היה הרב זצ"ל עונה להם בענוות חן - "וכי מה תפסידו אם תשמעו לי... עשו כדברי ותזכו לראות ישועות..."

רבים מהם הבינו את משמעות הדברים. בעת שאדם שומע לדברי הצדיק ומשפיל ברכ לפניו- הריהו זוכה לישועות גדולות ולו רק מכח הזכות של אמונת חכמים. "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" וישועתם לא איחרה מלבוא.

פעם באה אשה לפני רבי משה אהרון פינטו זצוק"ל, וביקשה ברכה שתזכה לבנים. אמר לה הרב זיע"א "אם יש בך אמונה תמימה ושלמה- בסייעתא דשמיא - תגן בעדך זכות הסבא קדישא רבנו חיים פינטו זצוק"ל, ותזכי לבן..."

באותה העת ניצבה על השולחן כוס, ובה שאריות מן השמן שהודלק לע"נ רבנו חיים פינטו זצוק"ל. הרב זיע"א ביקש לחזק את אמונתה של אותה אשה בצורה מעשית שאינה קשורה לדרך הטבע, הוא אמר לאותה אשה שתשתה מן הכוס הזו. האשה הבינה את גודל השעה, לקחה את הכוס עם שארית השמן ו...שתתה אותו... שנה חלפה ובכח אמונה תמימה זו זכתה האשה לפרי בטן!

רשום ביומן

יהודי בשם מר עמרם בן חמו ז"ל, מהעיר טולוז שבצרפת, לקה בליבו לפני כשלושים שנה. התקף הלב היה חמור מאוד רח"ל, ולדברי הרופאים מצבו היה בסיכון גבוה, עד כי אם חלילה יעבור עליו שוב התקף לב שכזה הוא לא יחזיק מעמד רח"ל.

חז"ל גילו לנו (בבא בתרא קטז.) כי "מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים". מר עמרם ז"ל נהג כעצת חז"ל, הוא הגיע לביתו של רבי משה אהרון זיע"א והחל לבכות. "עודני צעיר לימים. בסך הכל כבן ארבעים שנה, הרופאים אמרו שמצב בריאותי חמור מאוד. אנא, התפלל עלי שאזכה לכל הפחות לראות בשמחת ברהמצווה של בני שיחיה..."

רבי משה אהרון הרגיעו ברוך, הוא אחז בידו בחיבה ואמר לו "וכי די לך לראות בשמחת הבר מצווה שלו? אני מבטיחך שבחסדי שמים תזכה לראות גם בחופתו. ומן השמים הוסיפו לך כעת עוד עשרים שנה תמימות!..."

בכדי לחזק את אמונתו של האיש הוסיף הרב זצ"ל ואמר לו "רשום את התאריך הזה ביומנך..."

לפני כעשר שנים, בהיות מורנו הרב שליט"א בליון שבצרפת התקשרו אליו בני משפחתו של מר עמרם ז"ל, סיפרו לו שהוא לקה שוב בהתקף לב חמור וכי הוא מבקש לשוחח עם הרב בטלפון.

משפנה הרב לשוחח עימו, אמר לו מר עמרם ז"ל בחלישות כח "כבוד הרב,

הטייס שהמתין

לאישור טיסה לא הבין

את סיבת העיכוב,

הוא שמע את הקולות

העולים מתוך המטוס

ויצא מתאו כדי להבין

מהו מקורם. משהבין

את סיפורו של הנוסע

הבלתי קרוא ניגש אליו

ושאלו "מה שמך?"

הרב שליט"א ענה לו.

למשמע שמו של הרב

נדלק זיק בעיניו של

הטייס, הוא המשיך

ושאל "מה שם אביך?"

"רבי משה אהרן פינטו

זצוק"ל" השיב הרב.

"ומתי הוא נפטר?"

הוסיף הטייס לשאול.

"אמש"... ענה הרב

בקול חנוק מדמעות.

על אתר הורה

הטייס לאפשר לרב

לטוס ולהסדיר לו

מקום ישיבה...

בבקשה ממך בוא אלי לטולוז כי הגיע זמני להיפטר מן העולם..." הרב נדהם לשמוע מפיו דברים שכאלו, "מדוע תדבר כך?" שאלו בתמיהה, "והלא אתה בסך הכל כבן שישים שנה- צעיר לימים עודך!"

בקולו החלוש עמד מר עמרם ז"ל על דעתו והוסיף "דע לך כי אביך זצ"ל בירכני לפני כעשרים שנה, והודיעני כי מן השמים יוסיפו לי עוד עשרים שנה תמימות. כעת רואה אני כי דבריו שנאמרו ברוח הקודש מתגשמים מאחר ושוב לקיתי בהתקף לב חמור. בעוד שבוע ימים - ביום שלישי בשעה עשר בבוקר, ימלאו עשרים שנה לאותה שיחה, לאותה הבטחה. על כן אבקש ממך כבוד הרב, שתבוא לעמוד לצדי בשעות הללו..."

בעודו אחוז תדהמה למשמע אוזניו נסע הרב לעיר טולוז. ואכן, ביום שלישי הבא, בשעה עשר בבוקר בדיוק, נלקח מר עמרם ז"ל לבית עולמו והשיב את נשמתו ליוצרה. הרב שליט"א השתתף בהלווייתו, ונשא שם דברי הספד שעוררו מאוד את הציבור באמונת חכמים עזה.

מציל רגלי

באחרית ימיו סבל רבי משה אהרון מאוד ממחלת הסכרת. פעם החמיר מצבו כאשר נשפכו מים רותחים על רגליו, ורגלו לא נתרפאה. החלטת הרופאים הייתה כי אין מנוס מלקטוע את הרגל רח"ל זאת בכדי שהנמק לא יתפשט חלילה לשאר חלקי הגוף.

בלילה שקדם לניתוח ישב הרב זצ"ל בחדרו בבית החולים, כל בני משפחתו שהו סביבו - דרוכים וחוששים מפני הבאות. בחדר שררה אווירה שלא מעלמא הדין. לפתע החל הרב זצ"ל להנעים בקולו את הפיוט שחיבר הסבא קדישא רבנו חיים פינטו זצוק"ל, בהגיעו למילים "ארוממך הא-ל אלוהי ישראל, המציל הגואל מדחי את רגלי"- זלגו עיניו הטהורות דמעות כמים, כל הנוכחים הצטרפו לבכיו. חשים ומבינים שזוהי מעין תפילה לפני הקב"ה על החלמת רגלו.

לפתע ננער הרב זצ"ל ממקומו והכריז בנחישות "היו לא תהיה! לא אסכים לכך שיקטעו את רגלי! בסייעתא דשמיא סמוך ובטוח אני כי גם ללא ניתוח תבריא רגלי" אמר ולא יסף.

השחר עלה, ומועד הניתוח הגיע. הרב הוכנס אל חדר הניתוחים ו...הוצא משם לאחר כשעה מבלי שנותח! הרופאים נימקו את החלטתם שלא לנתחו, בכך שלאחר הערכת מצבו הרפואי הוחלט לנסות לזרז את החלמת הרגל על ידי תרופות שונות ובאמצעים אחרים מבלי לקטוע את רגלו...

היתה זו התגשמות מוחשית ומעשית ביותר לפסוק "רגלי חסידיו ישמור".

חדש תחת השמש

בה' באלול התשמ"ה, שהה מורנו ורבנו שליט"א במרוקו. באותו ערב נערכה שמחת בר המצווה לבנו של מר מרדכי כנפו הי"ו - בעל הבית שאצלו מתארח הרב בכל עת שהותו במרוקו.

מאוחר יותר סיפר הרב כי בעיצומה של השמחה, עלתה בליבו תחושה שאינה מבשרת טובות לגבי אביו זצ"ל. חשש כבד מילא את ליבו מפני הבאות. הוא יצא מיד ממקום השמחה ושב אל מעונו.

משום מה עלה בו הרצון לישון על הארץ, וכך אכן עשה...

באשמורת הבוקר נשמעו נקישות על דלת הבית, מר כנפו עמד בפתח. הרב תמה לפשר בואו בשעת בוקר כה מוקדמת, "שמא ידוע לך דבר מה על אבא"? שאל בחשש. בתחילה הוא לא ענה וניסה להתחמק מן השאלה. הרב עודדו לומר הכל ואמר "דע לך כי כבר מאמש עלתה בליבי הרגשה לא טובה בקשר לאבא..." הוא הכניסו אל הבית, והראהו כיצד בליל אמש ישן על הארץ. בקול שבור הודיע המארח ביגון קודר על הסתלקותו של אביו הצדיק רבי משה אהרון זיע"א. תגובתו המיידית של הרב היתה "ברוך דיין האמת" ובלא שהיות נחפז בדרכו לכיוון שדה התעופה, מתוך מטרה להספיק ולהשתתף במסע ההלוויה בארץ הקודש. הוא שם פעמיו לעבר הטיסה היוצאת לצרפת, כדי להמשיך משם לארץ ישראל.

הרב הגיע לשדה התעופה מבלי שהיה בידו כרטיס טיסה לארץ הקודש - מה גם שבאותה התקופה שררו יחסים עכורים בין מדינת ישראל למרוקו, ובידיו היה דרכון מרוקאי בלבד ללא כל אשרת כניסה לישראל.

אולם הוא השליך יהבו על ה' יתברך שכבר ימציא עבורו את הדרך להגיע בהקדם האפשרי לארץ הקודש. בשדה התעופה במרוקו עלה על המטוס שהיה בדרכו לצרפת. עם נחיתת המטוס בצרפת, הופתע לראות כי מיקום הנחיתה היה סמוך ונראה למטוס של חברת התעופה "אל על" העומד להמריא לארץ ישראל...

היתה זו מציאות פלאית מאחר ובאותם ימים טרם כוננו יחסים דיפלומטיים בין ישראל למדינות ערב והימצאותו של מטוס ישראלי בסמוך למטוס ערבי היתה לא שגרתית. הרב ירד בזריזות מהמטוס ועלה מיד אל המטוס שפניו מועדות לארץ הקודש. שניות ספורות חלפו וכבר

הוקף הרב באנשי ביטחון רבים בדרישה שיציג בפניהם את כרטיס הטיסה ואת כל המסמכים המאשרים את עלייתו למטוס זה.

ההמולה שקמה מסביב היתה רבה. אדם ללא כרטיס עלה למטוס ישראלי...

"רציתי להסביר את נסיבות נסיעתי ואת כל הקורות אותי בשעות האחרונות", סיפר הרב באחת מדרשותיו לאחר שנים רבות, "אך פרץ של דמעות חנק את גרוני ולא יכולתי לדבר".

הטייס שהמתין לאישור טיסה לא הבין את סיבת העיכוב, הוא שמע את הקולות העולים מתוך המטוס ויצא מתאו כדי להבין מהו מקורם. משהבין את סיפורו של הנוסע הבלתי קרוא ניגש אליו ושאל "מה שמך"? הרב שליט"א ענה לו. למשמע שמו של הרב נדלק זיק בעיניו של הטייס,

כששמע רבי משה

אהרון את צערו של

העני, נפנה אליו בקולו

המעודד "אל דאגה

בני, מבטיחך אני

שבסייעתא דשמיא

תספיק הסעודה לכל

המוזמנים בשפע

ובכבוה, ולא די בכך

אלא שאף לאחר

סיום הסעודה עדיין

יישאר כיבוד רב

על השולחן"...

הוא המשיך ושאל "מה שם אביך"? "רבי משה אהרן פינטו זצוק"ל" השיב הרב. "ומתי הוא נפטר?" הוסיף הטייס לשאול. "אמש"... ענה הרב בקול חנוק מדמעות.

על אתר הורה הטייס לצוות המטוס להתלוות לרב אל משרדי תברת אל-על, לאפשר לו לרכוש כרטיס ולהחתים את דרכונו במשרת הגבולות של צרפת. הוא הורה להם לדאוג שיתאפשר לרב לשוב למטוס עם הכרטיס כדי שיוכל להצטרף ולטוס עם טיסה זו לארץ ישראל.

"הכיצד זה השתנה לפתע היחס הנוקשה אליי" תמה הרב, "וכיצד זה אירע שהטייס בעצמו הסדיר לי את האפשרות לטוס?". פליאתו לא נמשכה זמן רב, במהלך הטיסה נפנה אליו הטייס ואמר לו "דע לך, כי אומנם יהודי אנוכי, אך גדלתי בבית שאינו שומר מסורת, כל הסבר הגיוני לא יוכל להכחיש שכעת נגלתה לעיני יד ההשגחה העליונה באופן מוחש וברור.

זה לי מספר שנים שאני נמנע מלהאזין לרדיו", סיפר הטייס והסביר "ניחתי בנפש רגישה וכשלעיתים קרובות מדווח שם על אירועים טראגיים שונים - הם מטרידים את שלווה רוחי והדבר מקשה עלי לטוס בריכוז. הבוקר, כשקמתי משנתי בשעה ארבע לפני בוקר בכדי להתכונן לצאת לעבודתי, התעורר בי חשק לא שגרתי לשמוע את החדשות ברדיו... עם תחילת החדשות שמעתי את הקריין המבשר כי "היום תתקיים הלווייתו של הרב הצדיק רבי משה אהרן פינטו זצ"ל בעיר אשדוד בשעה ארבע אחר הצהריים"...

כיביתי ברוגז מה את המכשיר, לא יכולתי להימנע מהמחשבה שאכן טוב לי לחסוך מעצמי את ההאזנה לרדיו - הנה תמיד מבשרים שם בשורות רעות... שעה קלה חלפה והנה שוב נמשכתי להדליק את המכשיר. גם בפעם הזאת שמעתי את ההודעה על פטירת אביך זצ"ל. כיביתי את הרדיו כדי להדליקו שוב בחלוף זמן קצר וחוזר חלילה. כמה פעמים הדלקתי את המכשיר ובכולן עסקו בדיוק בעניין אחד: הלווייתו והסתלקותו של צדיק ששמו רבי משה אהרון פינטו.

כששמעתי את שמך ושם אביך הבנתי הכל. ברור היה לי שמשמים כיוונו שאשמע זאת בכדי שאהיה לך לעזר להגיע בהקדם האפשרי להלוויית אביך הצדיק זצ"ל - נגד כל הכללים והנהלים המקובלים.

בקשה אחת היתה בפיו של הטייס הנרגש: "אנא, הזכר את שמי לטובה על קברו של אביך הצדיק זיע"א לישועה ולברכה".

להלוויה עצמה לא הספיק הרב להגיע, אולם זמן קצר לאחריה הצטרף לאחיו ואחיותיו לתחילת ה'שבעה' על אביהם הצדיק הגדול זצ"ל. ●

חנוכת
ארון קודש וסיום
מסכת שבת
פניני דוד
ירושלים

הכנסת
ספר תורה
מונטריאל
קנדה

שיעור
בכולל
"הדר יוסף"
ירושלים

פעילות
קירוב רחוקים
ע"י בני מורנו
ורבנו שליט"א

סיום מסכת שבת במסגרת לימוד הדף היומי • חלוקת תעודות על הלכות נדה • סיום מסכת גיטין בהשתתפות גדולי התורה בפריז ובראשם הגה"צ רבי דוד חנניה פיינשו ראש המוסדות הרב שלזינגר אב"ד שטסבורג, הרב ירמיהו כהן אב"ד פריז, הרב דוד יצחק שפירא ראש ישיבת באר יעקב, הרב יחיאל גנז מבוחני דרשו

ביקור
הרה"ג רבי
אשר ווייס שליט"א
בכולל
אור חיים ומשה
פריז

חלוקת תעודות
וסיום מסכתות
גיטין ושבת
איגוד אברכי
הכוללים
פריז-צרפת

ביקור
מורנו ורבנו
שליט"א
בקהילות קודש
ארגנטינה

חלוקת
ספרי "פחד דוד"
בתלמוד תורה
"אריז ביתר"
ביתר עילית

עצרת
התעוררות
לקראת חג
מתן תורה
סיון תשע"ג
אשדוד

הופיעו ויצאו לאור הספרים החשובים

פחד דוד

שערי המידות • מועדים

בשפות: אנגלית • צרפתית • ספרדית

מתורתו של מורנו ורבנו הגאון הצדיק רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

אוצר בלום של נושאי יסוד במוסר ובמחשבה, בעניני המידות ובין אדם לחברו, ודברי חיזוק והתעוררות בעניני החגים והמועדים.

יוצא לאור ע"י

